

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2024

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BILTEN 3
2024

IZDAVAČ

Centralna banka Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25, 71000 Sarajevo

Tel (387 33) 278 100
www.cbbh.ba
e-mail: contact@cbbh.ba

Za sve informacije kontaktirati:
Ured vodećeg ekonomiste

Uredništvo:
dr. Belma Čolaković glavni i odgovorni urednik
dr. Željko Marić
mr. Emina Ćeman
Vesna Papić

Rok za statističke podatke koji su uključeni u
ovaj broj bio je 15.11.2024. godine.

Sadržaj:

SPISAK GRAFIKONA	4
SPISAK TABELA	6
TEKSTNI OKVIR	7
IZVRŠNI SAŽETAK	9
GLAVNI EKONOMSKI INDIKATORI	10
1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE	12
2. REALNI SEKTOR	17
2.1 Bruto domaći proizvod	17
2.2 Industrijska proizvodnja	20
2.3 Cijene	21
2.4 Plate i zaposlenost	23
3. FINANSIJSKI SEKTOR	26
3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja	26
3.2 Obavezna rezerva	27
3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka	28
3.3.1 Krediti	28
3.3.2 Depoziti	30
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka	31
3.3.4 Kamatne stope	32
3.4 Berze	32
4. VANJSKI SEKTOR	35
4.1 Platni bilans	35
4.1.1 Tekući i kapitalni račun	35
4.1.2 Finansijski račun	36
4.2 Vanjska trgovina	36
4.3 Nominalni i realni efektivni kurs KM	37
5. VLADINE FINANSIJE	39
5.1 Budžetska pozicija	39
5.2 Poreski prihodi od indirektnih poreza	42
6. STATISTIČKE TABELE	43
7. Dodatak	86

SPISAK GRAFIKONA

Grafikon 1.1:	Godišnje promjene realnog BDP-a u Evropi	12
Grafikon 1.2:	Godišnja promjena obima industrijske proizvodnje i PMI indeks u proizvodnom sektoru, u eurozoni, kraj kvartala	13
Grafikon 1.3:	Cijene energenata na međunarodnom tržištu	13
Grafikon 1.4:	Doprinosi komponenti promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju kvartala	14
Grafikon 1.5:	Odabrani indeksi tržišta akcija	15
Grafikon 2.1:	Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabrane djelatnosti	17
Grafikon 2.2:	Doprinos godišnjoj stopi promjene komponenti BDP-a prema rashodnom pristupu	18
Grafikon 2.3:	Uporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije	19
Grafikon 2.4:	Uporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije u EU	19
Grafikon 2.5:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskom periodu	20
Grafikon 2.6:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obima industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi	21
Grafikon 2.7:	Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obima industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi	21
Grafikon 2.8:	Godišnje promjene prosječnih potrošačkih cijena u BiH, na kraju kvartala	22
Grafikon 2.9:	Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena, na kraju kvartala	22
Grafikon 2.10:	Promjene prosječnih potrošačkih cijena glavnih pododjeljaka potrošačke korpe, u septembru	23
Grafikon 2.11:	Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene, kraj kvartala	23
Grafikon 2.12:	Godišnje promjene broja zaposlenih po djelatnostima, kraj kvartala	23
Grafikon 2.13:	Godišnje promjene prosječnih kvartalnih plata	24
Grafikon 3.1:	Devizne rezerve CBBiH	26
Grafikon 3.2:	Kvartalne promjene u komponentama rezervnog novca	26
Grafikon 3.3:	Kvartalne promjene monetarnih agregata	27
Grafikon 3.4:	Monetarna multiplikacija	27
Grafikon 3.5:	Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR	27
Grafikon 3.6:	Kvartalne promjene viška iznad obavezne rezerve	28
Grafikon 3.7:	Kreditni nefinansijskim privatnim poduzećima	29
Grafikon 3.8:	Kvartalni doprinosi rastu ukupnih kredita	29
Grafikon 3.9:	Doprinos godišnjem rastu ukupnih depozita banaka	30
Grafikon 3.10:	Stopa promjene dugoročnih depozita stanovništva	30
Grafikon 3.11:	Doprinos kvartalnoj stopi rasta depozita nefinansijskih poduzeća	31
Grafikon 3.12:	Strana pasiva banaka	31
Grafikon 3.13:	Strana aktiva banaka	31

Grafikon 3.14:	Kamatne stope na novoodobrene kredite	32
Grafikon 3.15:	Kamatne stope na novougovorene depozite prema valuti ugovaranja	32
Grafikon 3.16:	Promet na berzama	33
Grafikon 3.17:	Emisije petogodišnjih obveznica Republike Srpske	33
Grafikon 3.18:	Devetomjesečni trezorski zapisi Federacije Bosne i Hercegovine	33
Grafikon 4.1:	Tekući račun	35
Grafikon 4.2:	Račun usluga u platnom bilansu	35
Grafikon 4.3:	Kompenzacije zaposlenim u inostranstvu, doznake i penzije iz inostranstva	36
Grafikon 4.4:	Finansijski račun	36
Grafikon 4.5:	Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda	37
Grafikon 4.6:	Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda	37
Grafikon 4.7:	Godišnje promjene u deviznom kursu KM	37
Grafikon 5.1:	Tekući i primarni bilans centralne vlade BiH	39
Grafikon 5.2:	Budžetski prihodi i rashodi opšte vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda	40
Grafikon 5.3:	Glavne stavke rashoda, godišnje promjene	40
Grafikon 5.4:	Udio u ukupnim rashodima	40
Grafikon 5.5:	Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta	41
Grafikon 5.6:	Vanjski dug sektora opšte vlade	41
Grafikon 5.7:	Ukupan javni dug sektora generalne vlade i godišnje stope rasta	41
Grafikon 5.8:	Nivo i stopa rasta neto indirektnih poreza	42
Grafikon 5.9:	Promjena kretanja vodećih grupa indirektnih poreza	42
Grafikon 5.10:	Uticaj inflacije na rast prihoda od PDV-a	42

SPISAK TABELA

T01: Kvartalni ekonomski indikatori.....	45
T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)	46
T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH.....	47
T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI).....	48
T05: Prosječne bruto i neto plate i penzije	49
T06: Monetarni pregled	50
T07: Bilans stanja CBBiH	52
T08: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH.....	53
T09: Kamatne stope na kredite stanovništvu	55
T10: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima.....	56
T11: Kamatne stope na depozite stanovništva	57
T12: Kamatne stope na depozite nefinansijskih preduzeća.....	58
T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka	59
T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka	60
T15: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka.....	61
T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka.....	62
T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke.....	63
T18: Prosječne obavezne rezerve	64
T19: Obavezne rezerve po obračunskim periodima.....	65
T20: Promet vrijednosnih papira na berzama BiH.....	66
T21: Transakcije u platnom prometu	67
T22: Platni bilans BiH	68
T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)	69
T24: Devizne rezerve CBBiH.....	70
T25: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije.....	71
T26: BiH - Uvoz prema zemljama porijekla.....	72
T27: Struktura izvoza i uvoza robe	73
T28: Pregled prosječnih srednjih kurseva konvertibilne marke	75

T29: Vladine finansije BiH - jedinice sektora vlade	76
T30: Vladine finansije BiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	77
T31: Vladine finansije FBiH - jedinice sektora vlade	78
T32: Vladine finansije FBiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	79
T33: Vladine finansije RS - jedinice sektora vlade	80
T34: Vladine finansije RS - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda	81
T35: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH klasifikovani prema zemlji stranog ulagača.....	82
T36: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti	83
T37: Stanje direktnih stranih investicija u BiH po komponentama	84
T38: Nominalni i realni efektivni kurs konvertibilne marke	85

Napomena: Kratka metodološka objašnjenja nalaze se ispod svake tabele, dok su opširnija dostupna na www.cbbh.ba

Konvencija korištena u tabelama je sljedeća:

- Ø Prosjek
- * Oznaka za napomenu
- Podaci nisu dostupni
- ... Nedovoljan broj podataka za objavljivanje

Tekstni okvir

Tekstni okvir 1: Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti za srednjoročni period od 2024. do 2026. godine	18
Tekstni okvir 2: Regulacija i poslovanje banaka u Federaciji Bosne i Hercegovine u kontekstu oktobarskih poplava	29

SKRAĆENICE

APP	program kupovine vrijednosnih papira (engl. asset purchase programme)
BDP / GDP	Bruto domaći proizvod
BDV	Bruto dodana vrijednost
BiH	Bosna i Hercegovina
BLSE	Banjalučka berza
CBBiH / CBBIH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CNY	Kineski juan
CPI	Indeks potrošačkih cijena
DE	Njemačka
EA	Eurozona (Euroarea)
ECB	Evropska centralna banka
ES	Španija
EU	Evropska unija
EUR	Euro
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
IT	Italija
LK	Loši krediti
kg	kilogram
KM/BAM	Konvertibilna marka
MWh	Megavat sat
NEER	Nominalni efektivni kurs
PMI	Indeks menadžera nabavke (engl. Purchasing Managers' Index)
REER	Realni efektivni kurs
RS	Republika Srpska
RSD	Srpski dinar
SAD	Sjedinjene Američke Države
TRL	Turska lira
TTF	Holandsko plinsko čvorište
USD	Američki dolar
M1	Novčana masa u užem smislu
M2	Novčana masa u širem smislu
NDA	Neto domaća aktiva
S&P 500	Berzanski indeks S&P 500
SASE	Sarajevska berza
SASX 10	Indeks Sarajevske berze 10
SASX 30	Indeks Sarajevske berze 30
CAC 40	Francuski referentni indeks dionica
PEPP	Hitni program kupovine zbog pandemije (engl. pandemic emergency purchase programme)

IZVRŠNI SAŽETAK

Realna bruto dodana vrijednost je zabilježila usporavanje rasta u drugom kvartalu 2024. godine. Prema jesenjem krugu srednjoročnih makroekonomskih projekcija, u 2024. godini se očekuje slabiji ekonomski rast, u odnosu na proljetni krug projekcija. Revizija projekcije naniže je, prvenstveno, posljedica preliminarne procjene efekata poplava iz oktobra. Naniže su revidirane i procjene ekonomske aktivnosti za 2025. i 2026. godinu, u odnosu na proljetni krug projekcija, što implicira, kako očekujemo, da je efekat poplava izraženiji na ekonomski potencijal, nego na trenutnu ekonomsku aktivnost. Iako je projicirani intenzitet ekonomske aktivnosti u BiH značajniji od onog u EU, što se često uzima kao pozitivna činjenica, u obzir treba uzeti i kako je naš nivo ekonomskog razvoja daleko ispod prosječnog za EU, te da se procjenjuje kako je u srednjem roku projicirani nivo ekonomske aktivnosti u BiH vrlo blizu ekonomskog potencijala. Rezultati brzih procjena ekonomske aktivnosti iz septembra 2024. godine, za drugi i treći kvartal, gotovo su identični onima iz juna te ne ukazuju na snažniji oporavak, uprkos slabljenju inflatornog pritiska. Pad obima industrijske proizvodnje nastavljen je i u trećem kvartalu 2024. godine, deveti kvartal u nizu. Uprkos smanjenju obima industrijske proizvodnje, usporavanju ekonomskog rasta, značajnom rastu nominalnih plata, te padu izvoza, zabilježena je iznimna naplata poreza na dodanu vrijednost.

Trend slabljenja inflatornih pritisaka je nastavljen i u trećem kvartalu. Službeni podaci su pokazali stagniranje u odjeljku režijskih troškova, te godišnji pad cijena u odjeljku prevoza, bez obzira na poskupljenje električne energije za domaćinstva u Federaciji BiH i očekivani uticaj baznog efekta u navedenim odjeljcima. Službeni podaci o indeksu prosječnih potrošačkih cijena nisu sugerisali ni da je rast minimalne plate sa početka 2024. godine u Republici Srpskoj imao inflatorni efekat. Kako su zvanični podaci zamijenili naše procjene efekata ovih događaja na inflaciju do jesenjeg kruga srednjoročnih makroekonomskih projekcija, projekcija inflacije u srednjem roku je znatno revidirana naniže, u odnosu na proljetni krug projekcija. I dalje procjenjujemo kako je inflacija u sektoru usluga znatno viša od ukupne inflacije, što rezultira visokim nivoom temeljne inflacije. I dalje naglašavamo kako postoje umjereni rizici za reviziju srednjoročnih projekcija inflacije na više.

U drugom kvartalu 2024. godine zabilježen je rast deficita tekućeg računa u odnosu na isti period prethodne godine, između ostalog, i usljed rekordnog deficita na računu roba. U trećem kvartalu 2024. godine nije zabilježena značajnija promjena u vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene na godišnjem nivou, ali je kumulativ za prvih devet mjeseci niži od onog iz 2023. godine. Uprkos rastu neto strane aktive bankarskog sektora, kao i rekordnom robnom deficitu, devizne rezerve u trećem kvartalu 2024. godine su zabilježile rast zahvaljujući, prvenstveno, prilivima po osnovu zaduživanja privatnog sektora i prilivima po osnovu direktnih stranih ulaganja. Evropska centralna banka je i u trećem kvartalu snizila ključne kamatne stope, čime je monetarnu politiku učinila još manje restriktivnom. CBBiH nije mijenjala politiku obavezne rezerve, niti u jednom njenom segmentu, od jula 2023. godine. U oktobru je donesena odluka da se period izdvajanja obavezne rezerve iz osnovice u stranim valutama, u stanjoj valuti, u visini od 5%, a ostalo u konvertibilnoj marki, prolongira do kraja juna 2025. godine.

U odnosu na drugi kvartal zabilježen je rast svih depozita, osim ostalih depozita u stranoj valuti, usljed čega je trend rasta osnovice za obračun obavezne rezerve. I dalje je trend rasta najizraženiji u slučaju prenosivih depozita u domaćoj valuti. Kreditni rast je zabilježen i u trećem kvartalu, iako znatno slabijeg intenziteta. I dalje nema naznaka da promjene u domaćim kamatnim stopama, ili pojačana potražnja za kreditima potiču rast inflacije.

Glavna i odgovorna urednica
dr. Belma Čolaković

GLAVNI EKONOMSKI INDIKATORI

	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Nominalni BDP BiH, (u milionima KM) tekuće cijene ¹⁾	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.728	39.145	45.618	49.780
Stopa realnog rasta BDP-a (u %) ¹⁾	1,2	4,3	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,2	2,1
Stopa rasta potrošačkih cijena u BiH ²⁾	u procentima									
Prosječna godišnja stopa rasta CPI	-0,9	-1,0	-1,1	1,2	1,4	0,6	-1,0	2,0	14,0	6,1
Godišnja stopa rasta CPI za decembar	-0,4	-1,3	-0,3	1,3	1,6	-0,1	-1,6	6,3	14,7	2,2
Budžet sektora generalne vlade ³⁾	u procentima BDP-a									
Prihodi	43,8	43,0	42,7	43,1	43,1	42,5	42,1	41,5	39,9	40,8
Rashodi ⁴⁾	45,8	42,3	41,5	40,5	40,8	40,6	47,4	41,8	40,3	42,0
Saldo	-2,0	0,7	1,2	2,6	2,3	1,9	-5,3	-0,3	-0,4	-1,2
Novac i kredit	u procentima BDP-a									
Novac u širem smislu (M2)	63,1	64,5	66,7	69,5	71,3	73,6	81,3	80,5	72,9	71,9
Kreditni nevladinim sektorima	56,2	54,4	53,7	54,9	54,3	55,0	55,2	50,8	45,9	45,0
Platni bilans										
Bruto devizne rezerve										
U milionima KM	7.826	8.606	9.531	10.557	11.623	12.597	13.868	16.348	16.066	16.290
U milionima USD	5.309	4.883	5.391	6.083	7.012	7.210	8.079	9.885	8.637	9.004
U mjesecima uvoza robe i usluga	6,1	6,7	7,2	7,1	7,3	7,8	10,0	9,3	6,8	7,0
Saldo tekućeg računa										
U milionima KM	-1.983	-1.458	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-579	-2.001	-1.157
U milionima USD	-1.345	-827	-805	-876	-660	-531	-571	-350	-1.075	-640
U procentima BDP-a	-7,2	-5,0	-4,7	-4,8	-3,2	-2,6	-2,8	-1,5	-4,4	-2,3
Saldo robne razmjene ⁵⁾										
U milionima KM	-7.874	-7.176	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.183	-10.259
U milionima USD	-5.342	-4.071	-4.010	-4.274	-4.538	-4.558	-3.651	-4.335	-5.474	-5.671
U procentima BDP-a	-28,8	-24,8	-23,4	-23,3	-22,2	-22,3	-18,0	-18,3	-22,3	-20,6
Vanjski dug sektora vlade										
U milionima KM	8.442	8.693	8.872	8.147	8.198	8.140	8.726	9.435	9.257	8.887
U milionima USD	5.249	4.856	4.782	4.996	4.801	4.657	5.479	5.417	5.048	5.021
U procentima BDP-a	30,9	30,0	29,3	25,6	24,2	22,7	25,1	24,1	20,3	17,9
Servisiranje vanjskog duga ⁶⁾										
U milionima KM	761	581	723	983	955	794	741	773	802	1.255
U milionima USD	516	330	409	567	576	454	432	467	431	690
U procentima izvoza robe i usluga	8,2	5,7	6,7	7,7	6,7	5,5	6,2	4,6	3,6	5,7

Napomena:

¹⁾ Izvor: Agencija za statistiku BiH: Bruto domaći proizvod za BiH za 2023. godinu, proizvodni pristup, prvi rezultati, august 2024. godine.

²⁾ Izvor: Agencija za statistiku BiH

³⁾ Izvor: Centralna banka BiH

⁴⁾ Rashodi uključuju i neto nabavku stalnih sredstava

⁵⁾ Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilansnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnom bilansu, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans, šesto izdanje)

⁶⁾ Izvor: Ministarstvo finansija i trezora BiH

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

**Međunarodno
ekonomsko okruženje**

1. MEĐUNARODNO EKONOMSKO OKRUŽENJE

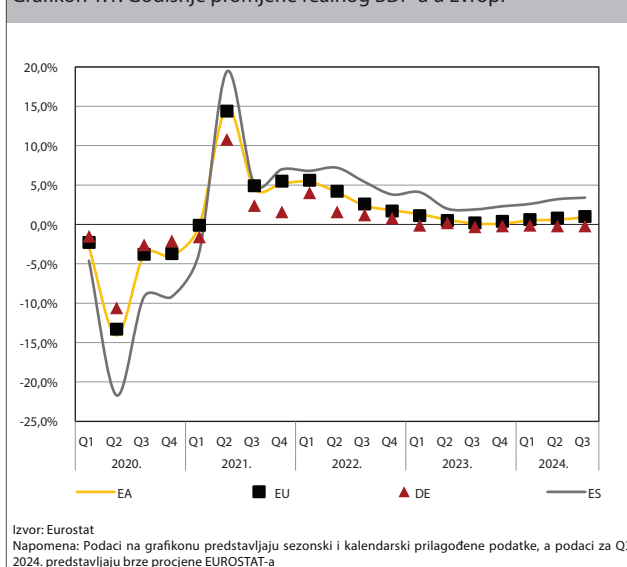
U trećem kvartalu tekuće godine nastavljeno je stagniranje ekonomske aktivnosti u EU i eurozoni, te su zabilježene skromne godišnje stope rasta. Također je nastavljen trend pada obima industrijske proizvodnje u eurozoni. Cijene energenata na međunarodnom tržištu, u trećem kvartalu tekuće godine, bile su u svjetlu stagnacije ekonomske aktivnosti, tako da nisu zabilježene značajnije oscilacije uprkos izraženim potencijalnim rizicima. Na kraju trećeg kvartala u eurozoni je zabilježena najniža stopa inflacije od aprila 2021. godine. Temeljna inflacija je u eurozoni na kraju septembra također zabilježila nešto nižu stopu u odnosu na kraj prethodnog kvartala, ali je i dalje viša od ukupne stope rasta cijena. Evropska centralna banka (ECB) je u septembru 2024. godine odlučila da smanji ključne kamatne stope za po 25 baznih poena. Portfolio programa kupovine vrijednosnih papira smanjuje se umjerenom i predvidljivom dinamikom. Na finansijskom tržištu eurozone prinosi na državne desetogodišnje obaveznice su u većini zemalja smanjeni.

Ekonomska aktivnost u EU i eurozoni je rasla skromnim tempom u prvoj polovini tekuće godine, a ovaj trend se nastavio i u trećem kvartalu, kada su zabilježene godišnje stope rasta od 1,0% i 0,9% respektivno¹ (Grafikon 1.1). U trećem kvartalu ekonomije EU i eurozone su ostvarile kvartalni rast od 0,3%, odnosno 0,4%, u odnosu na drugi kvartal. Pri tome se i dalje primjećuju značajne razlike među zemljama članicama EU, gdje se Španija i u trećem kvartalu izdvaja kao jedna od zemalja koja je činila pokretačku snagu rasta EU, sa godišnjim rastom realnog BDP-a od 3,4%. Sa druge strane Njemačka ekonomija je u trećem kvartalu zabilježila godišnji pad ekonomske aktivnosti (0,2%), peti kvartal u nizu, najviše kao rezultat slabe globalne tražnje za industrijskim proizvodima. Posmatrajući po sektorima, posljednji podaci ukazuju na nastavak slabog rasta proizvodne aktivnosti u eurozoni, dok je uslužni sektor nastavio bilježiti ekspanziju, posebno nakon ljetne turističke sezone. Kompozitni indeks menadžera nabavke (PMI)² je na kraju trećeg kvartala zabilježilo vrijednost ispod 50, što je također signalizovalo da ekonomija eurozone stagnira.

Prema posljednjim, jesenjim projekcijama Evropske komisije³ očekuje se godišnji rast realnog BDP-a od 0,9% za EU (revizija na niže u odnosu na proljetni krug) i 0,8%

za eurozonu (nepromijenjeno u odnosu na proljetni krug) u 2024. godini. U 2025. godini se, također, očekuje postepeni oporavak ekonomske aktivnosti, te stope rasta realnog BDP-a od 1,5% za EU, i 1,3% za eurozonu. U narednom periodu usporavanje vanjske trgovine i geopolitička neizvjesnost predstavljaju ograničavajuće faktore za ekonomsku aktivnost u EU, posebno u proizvodnom sektoru. Ipak, postoji i nekoliko pozitivnih faktora za oporavak ekonomske aktivnosti, uključujući jačanje realnog dohotka usljed usporavanja inflacije, povoljni uslovi na tržištu rada, sve snažnija aktivnost u uslužnom sektoru, te postepeno popuštanje pritiska monetarne politike.

Grafikon 1.1: Godišnje promjene realnog BDP-a u Evropi

U eurozoni je obim industrijske proizvodnje na kraju trećeg kvartala zabilježio godišnji pad od 2,4% (Grafikon 1.2). Djelatnost Prerađivačke industrije je, također, u septembru zabilježila godišnju stopu pada (3,1%), dok je djelatnost Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom zabilježila godišnji rast od 3,1%. Posmatrano prema glavnim industrijskim grupama, najveći su pad obima industrijske proizvodnje na godišnjem nivou, na kraju kvartala, zabilježili kapitalni proizvodi i intermedijarni proizvodi (od 6,4% i 2,6%, respektivno). Sa druge strane, grupe Netrajni proizvodi za široku potrošnju i Energija u septembru su zabilježili godišnje stope rasta obima industrijske proizvodnje, od 4,8% i 1,9%, respektivno.

Iako je industrijska proizvodnja u eurozoni iskazivala naročitu volatilnost tokom ljetnih mjeseci, određeni indikatori, kao što je Indeks menadžera nabavke PMI za proizvodni sektor⁴, ukazivali su na nastavak pada

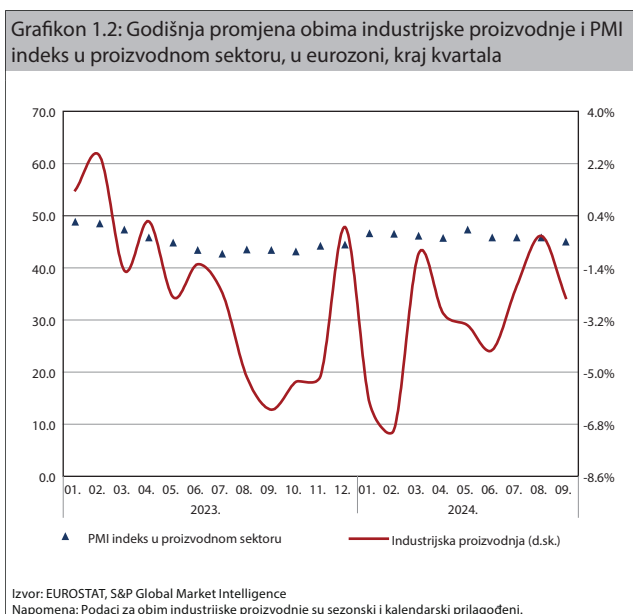
¹ Izvor: Eurostat Flash Estimate, 14. novembar 2024. godine

² PMI Releases, S&P Global. Vrijednost kompozitnog indeksa PMI (engl. Composite Purchasing Managers' Index) iznad 50 označava ekspanziju, a vrijednost ispod 50 označava kontrakciju ekonomske aktivnosti. Kompozitni indeks PMI je ponderisani prosjek proizvodnog i uslužnog sektora za datu ekonomiju.

³ Evropska komisija: Jesenje ekonomske projekcije, 15. novembar 2024. godine.

⁴ PMI Releases, S&P Global. Vrijednost indeksa PMI (engl. Purchasing Managers' Index) za proizvodni sektor, iznad 50 označava ekspanziju, a vrijednost ispod 50 označava kontrakciju ekonomske aktivnosti.

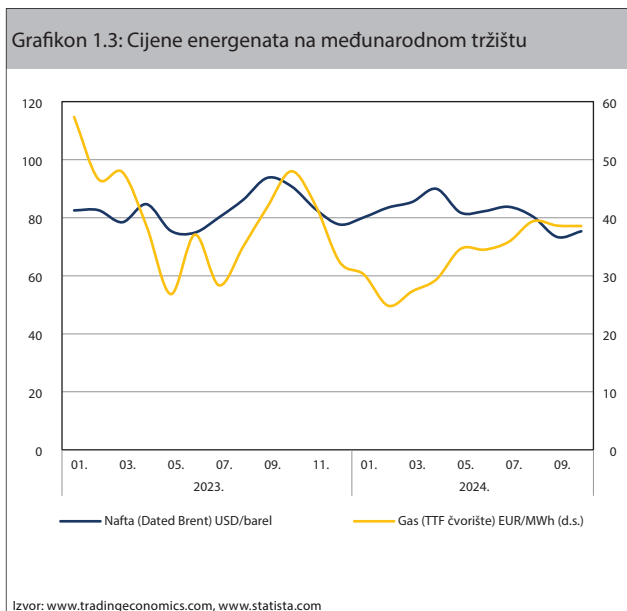
aktivnosti u proizvodnom sektoru. Navedeni indeks je zabilježio najnižu vrijednost u eurozoni, od početka tekuće godine. U skladu sa generalnim trendom kada su u pitanju razlike među zemljama, Španija se izdvajala kao zemlja koja je zabilježila najizraženiji rast u proizvodnom sektoru, u septembru. Sa druge je strane Njemačka u septembru zabilježila najnižu vrijednost navedenog indeksa u posljednjih dvanaest mjeseci. PMI indeks za proizvodni sektor u eurozoni je pokazao smanjen broj narudžbi na kraju trećeg kvartala, što također ukazuje na nastavak slabe aktivnosti u proizvodnom sektoru u trećem kvartalu⁵. Sa druge strane, PMI indeks za uslužni sektor je, u trećem kvartalu, nastavio bilježiti vrijednosti koje označavaju ekspanziju.

Cijene nafte tipa Brent, u trećem kvartalu 2024. godine, bile su u umjerenom padu, dok se u oktobru naftom trgovalo po prosječnoj cijeni od 75,30 američkih dolara po barelu, što predstavlja pad od 17,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine (Grafikon 1.3). Pad cijena nafte je, između ostalog, posljedica rekordne proizvodnje u SAD, što je u značajnoj mjeri uspjelo neutralisati negativne efekte tenzija na Bliskom istoku. Također, nešto slabiji rast najvećih svjetskih ekonomija od očekivanog dodatno je stabilizovao cijene nafte na međunarodnom tržištu. Posljednja kretanja cijena početkom novembra ukazuju na umjereni pad cijena u odnosu na oktobar, usljed slabih efekata stimulisanja kineske ekonomije kao i očekivanja daljih smjernica o obimu proizvodnje zemlja članica OPEC-a.

S druge strane, cijene prirodnog plina su u trećem kvartalu, uz manje oscilacije, zabilježile umjereni rast, koji se intenzivirao početkom novembra kada se na holandskom TTF čvorištu trgovalo po prosječnoj cijeni od 43,95 eura po megavat satu, što predstavlja najvišu cijenu od novembra prethodne godine. Rast

cijena prirodnog plina je najvećim dijelom posljedica nešto hladnijih vremenskih prognoza, ali i nižeg nivoa popunjenosti evropskih plinskih skladišta u odnosu na isti period prethodne godine. Na strani ponude, tokovi plina u Evropi su blago povećani podržani većim izvozom iz Norveške, kao i tokovima ruskog plina preko Ukrajine, ali i povećanim uvozom tečnog prirodnog plina.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine u eurozoni i EU su zabilježene godišnje stope inflacije od 1,7% i 2,1%, respektivno. Oko 60% razvijenih evropskih zemalja zabilježile su stope inflacije koje su 1 pp (ili niže) od ciljane stope inflacije⁶. U eurozoni je u septembru zabilježena najniža stopa inflacije od aprila 2021. godine, najvećim dijelom zbog značajne godišnje stope pada cijena u kategoriji energije (Grafikon 1.4). Ipak, do kraja tekuće godine se očekuju nešto više stope inflacije u eurozoni, ponajviše zbog baznog efekta u kategoriji energije, te je već za oktobar 2024. godine zabilježena inflacija od 2,0%. Cijene hrane su u eurozoni u septembru zabilježile godišnji rast od 2,4%, dok su u istom mjesecu prethodne godine zabilježile godišnji rast od 8,8%. Cijene hrane su zabilježile nešto veću stopu rasta, u odnosu na prethodni mjesec, zbog snažnijeg mjesečnog rasta cijene neprerađene hrane, posebno voća, a što je rezultat i vanredno toplog i sušnog ljeta.

Cijene usluga, koje čine 44,9% potrošnje domaćinstava u eurozoni, u septembru su ostvarile stopu rasta od 3,9%, što je za 0,8 pp niže u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Kategorija neenergetskih industrijskih proizvoda, čiji ponder u ukupnoj potrošnji domaćinstava eurozone iznosi 25,7%, na kraju trećeg kvartala je zabilježila viši godišnji rast cijena (za 2,3 pp), u odnosu na kraj prethodnog kvartala.

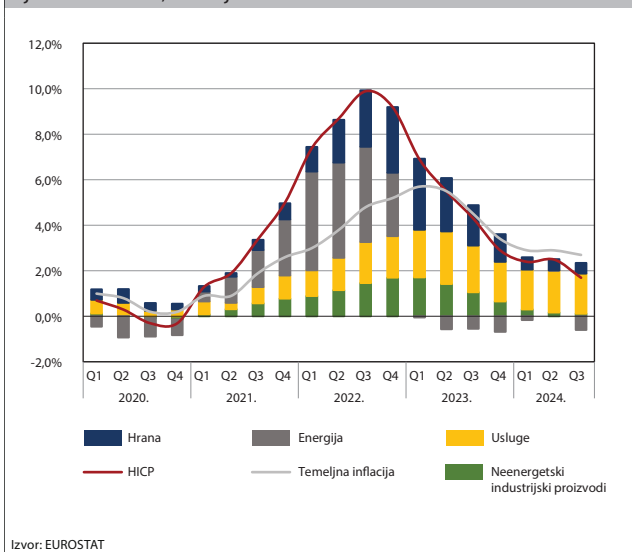
⁵ ECB Ekonomski bilten br. 7, 31. oktobar 2024. godine.

⁶ IMF Regional Economic Outlook, oktobar 2024. godine.

Najveći doprinos ukupnom rastu cijena u septembru zabilježen je za kategoriju usluga (1,8%), te za kategorije hrane i neenergetskih industrijskih proizvoda. S druge strane, kategorija energije imala je negativan doprinos ukupnom rastu cijena, na kraju trećeg kvartala.

Temeljna inflacija je u eurozoni, na kraju trećeg kvartala, zabilježila stopu od 2,7%, što je za 0,2 pp niže u odnosu na kraj prethodnog kvartala, ali je i dalje viša od ukupne inflacije. Godišnja stopa inflacije usluga, na kraju trećeg kvartala, iznosila je 3,9%, što je nešto niže u odnosu na prethodni period (za 0,2 pp niže u odnosu na stopu iz prethodnog mjeseca, kao i u odnosu na kraj prethodnog kvartala). Godišnja stopa rasta cijena usluga nadmašila je rast ukupne i temeljne inflacije. Premda ukupna inflacija u posljednjim mjesecima značajno usporava, ključni izazov za kreatora monetarne politike u eurozoni još uvijek predstavlja perzistentnost temeljne inflacije, te visoka inflacija usluga. Prema posljednjim, jesenjim projekcijama Evropske komisije⁷, za eurozonu se očekuje stopa inflacije od 2,4% za 2024. godinu, te 2,1% za 2025. godinu. Očekuje se da će snažni inflatorni pritisci u uslugama ostati prisutni do početka 2025. godine, nakon čega bi trebao usporiti rast cijena, najvećim dijelom kao rezultat usporavanja rasta plata, te zaostalog uticaja prethodnog pooštavanja monetarne politike.

Grafikon 1.4: Doprinosi komponenti promjeni indeksa potrošačkih cijena u eurozoni, na kraju kvartala

Nakon što je ECB je u drugom kvartalu 2024. godine smanjila ključne kamatne stope za 25 bp na sastanku održanom 6. juna 2024. godine, smanjenje ključnih kamatnih stopa je nastavljeno i u septembru. Upravno vijeće ECB-a je na sjednici održanoj 12. septembra 2024. godine odlučilo smanjiti referentnu kamatnu stopu za dodatnih 25 baznih poena. Ova odluka je donesena na temelju inflacijskih očekivanja, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike.

Od sastanka Upravnog vijeća ECB-a u septembru 2023. godine inflacija se smanjila pri čemu su se inflacijski izgledi znatno poboljšali. Smanjila se i temeljna inflacija, što dodatno upućuje na zaključak o slabljenju cjenovnih pritiska. Portfolio programa kupovine vrijednosnih papira ECB-a (engl. asset purchase programme, APP) nastavlja smanjivanje predviđenom dinamikom jer ECB više ne reinvestira glavnice dospelih vrijednosnih papira. Nadalje, zbog prestanka reinvestiranja glavnice dospelih vrijednosnih papira, portfolio vrijednosnih papira kupljenih u sklopu hitnog programa kupovine zbog pandemije (engl. pandemic emergency purchase programme, PEPP), se nastavio smanjivati za prosječno 7,5 milijardi eura mjesečno. U skladu sa prijašnjim najavama, ECB i banke Eurosistema planiraju obustaviti reinvestiranje u sklopu PEEP-a na kraju 2024. godine.

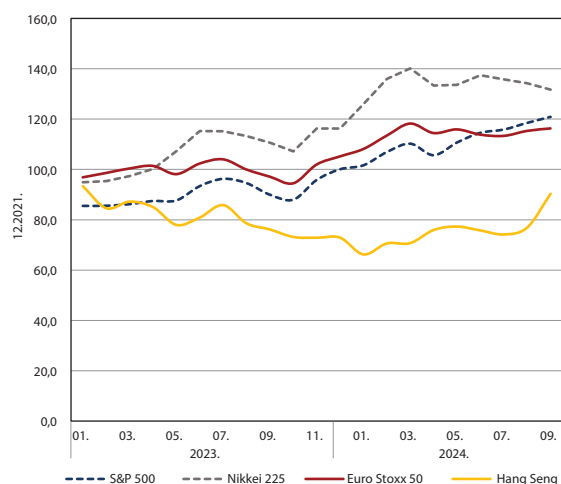
Usljed smanjenja ključnih kamatnih stopa ECB-a, nastavljeno je smanjenje bankarskih kamatnih stopa u eurozoni. U trećem kvartalu 2024. godine u eurozoni je registrovan umjeren rast depozita banaka, dok je stanje ukupnih kredita banaka samo blago poraslo i pored rasta tražnje za kreditima i odsustva pooštavanja kreditnih standarda. Depoziti sa dogovorenim rokom dospjeća i dalje su rasli zbog, još uvijek, izuzetno visokih nominalnih depozitnih kamatnih stopa u eurozoni, a skoro dvogodišnji trend pada depozita po viđenju produžen je kod sektora stanovništva i nefinansijskih poduzeća.

U ovome kvartalu porasli su gotovo svi vodeći svjetski indeksi (Grafikon 1.5). S obzirom na to da je u drugoj polovini septembra došlo do dugo očekivanog smanjenja kamatnih stopa FED-a (smanjene za 50 b.p.), a kako američka ekonomija bilježi pozitivna kretanja, kapitalizacija američkog tržišta je povećana. U prosjeku američko tržište akcija u drugom kvartalu poraslo za 5,4%, a najveći kvartalni rast je ovaj put ostvario berzanski indeks Dow Jones (DJIA). U prethodnom kvartalu na evropskom tržištu akcija djelovali su negativni efekti niskog ekonomskog rasta u prvom kvartalu godine, kao i očekivani spori ekonomski oporavak u uslovima konstantnih geopolitičkih tenzija⁸. Međutim u ovome kvartalu na evropskom tržištu akcija preovladala su pozitivna očekivanja usljed smanjenja referentnih kamatnih stopa ECB u junu, a posebno nakon septembarskog smanjenja. Smanjenje ključnih kamatnih stopa i smanjenja inflacije se odrazilo na visok kvartalni rast njemačkog berzanskog indeksa DAX (6%). U drugim djelovima Evrope rast je nakon pada berzanskih indeksa u prošlom kvartalu bio umjeren, pa je tako indeks koji obuhvata 50 najbitnijih evropskih kompanija Eurostoxx 50 (u prethodnom kvartalu smanjen za 4%) u ovome izvještajnom periodu porastao neznatno, za svega 2,2%.

⁷ Evropska komisija: Jesenje ekonomske projekcije, 15. novembar 2024. godine.

⁸ Prema proljetnoj prognozi Evropske komisije, nakon ostvarenog rasta realnog BDP od 0,4% u 2023. godine, u 2024. godini i 2025. godini u EU očekuje se rast od 1% i 1,6% respektivno.

Grafikon 1.5: Odabrani indeksi tržišta akcija

Izvor: www.investing.com

U trećem kvartalu su prinosi na desetogodišnje obaveznice skoro svih zemalja eurozone i EU su smanjeni, a rast prinosa je registrovan u nekoliko perifernih zemalja EU. Razlika između prosječnog prinosa na desetogodišnje obaveznice zemalja EU i prinosa na desetogodišnje njemačke obaveznice je na kvartalnom nivou pretežno smanjena, uz nekoliko izuzetaka. Inverzija krive prinosa na tržištu javnog duga zemalja eurozone (prinosi na kratak rok su viši od prinosa u dugom roku) i dalje ukazuje na još uvijek jake recesione pritiske u evropskoj ekonomiji.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Realni sektor

2. REALNI SEKTOR

Nakon izraženijeg rasta u prvom kvartalu 2024. godine, blago usporavanje ekonomske aktivnosti u BiH zabilježeno je za drugi kvartal. Također je zabilježen nešto slabiji godišnji rast realne bruto dodane vrijednosti, u odnosu na prethodni kvartal. Trend pada obima industrijske proizvodnje nastavljen je i u trećem kvartalu tekuće godine, kao rezultat pada obima proizvodnje u djelatnostima rudarstva i prerađivačke industrije. U trećem kvartalu je zabilježena niža godišnja stopa inflacije, u odnosu na drugi kvartal. Na kraju kvartala, temeljna inflacija, kao i godišnja stopa inflacije usluga, i dalje su značajno više u odnosu na stopu rasta ukupnih cijena. Na tržištu rada nastavljen je trend pozitivnih kretanja, uz snažan rast nominalnih i realnih plata.

2.1 Bruto domaći proizvod

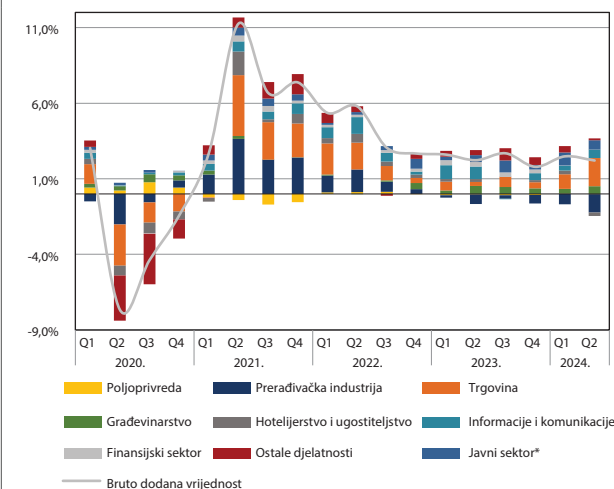
Nakon izraženijeg rasta u prvom kvartalu 2024. godine, blago usporavanje ekonomske aktivnosti (2,2%) zabilježeno je za drugi kvartal, prema posljednje objavljenim službenim podacima. U prvom polugodištu tekuće godine zabilježen je realni rast BDP-a od 2,3%, u odnosu na isti period prethodne godine. Uslijed dosta niže stope inflacije zabilježena je značajno niža godišnja stopa rasta nominalnog BDP-a u drugom kvartalu (2,6%), u odnosu na prosječan godišnji rast iz 2023. godine. Posmatrano po područjima klasifikacije djelatnosti, u drugom kvartalu 2024. godine, također je zabilježen slabiji godišnji rast (2,2%) realne bruto dodane vrijednosti (BDV), u odnosu na prethodni kvartal.

Najveći doprinos godišnjim stopama rasta u drugom kvartalu 2024. godine imale su djelatnosti trgovina, javni sektor, te informacije i komunikacije (Grafikon 2.1). S druge strane, najveći negativan doprinos je imala djelatnost prerađivačke industrije, u skladu sa smanjenjem tražnje u zemljama glavnim trgovinskim partnerima. Najznačajnija stopa godišnjeg rasta u drugom kvartalu zabilježena je za djelatnost rudarstva (15,0%), no učešće ove djelatnosti u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti u drugom kvartalu bilo je zanemarivo (1,5%). Od ostalih djelatnosti koje su zabilježile značajan godišnji rast aktivnosti izdvajaju se trgovina i građevinarstvo, sa godišnjim stopama rasta od 9,9% i 8,9%, respektivno⁹. Sa druge strane, u drugom kvartalu 2024. godine uslužna djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva zabilježila je značajnu stopu pada aktivnosti od 10,6%, nakon dvanaest uzastopnih kvartala u kojima je zabilježen rast aktivnosti¹⁰. Također, značajna godišnja stopa pada aktivnosti zabilježena je za djelatnost prerađivačke industrije (8,4%), a učešće ove djelatnosti u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti u drugom kvartalu iznosilo je 14,4%.

⁹ Učešće djelatnosti trgovine u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti u drugom kvartalu je iznosilo 19,0%, te 5,6% za djelatnost građevinarstva.

¹⁰ Učešće djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva u ukupnoj bruto dodanoj vrijednosti u drugom kvartalu je iznosilo 2,2%.

Grafikon 2.1: Doprinos godišnjoj promjeni aktivnosti za odabrane djelatnosti

Najveći doprinos rastu realnog BDP-a, u drugom kvartalu 2024. godine imale su bruto investicije (Grafikon 2.2). Nakon što je zabilježena izrazito visoka stopa rasta bruto investicija u prvom kvartalu, u drugom kvartalu zabilježena je umjerenija stopa rasta, od 9,6%¹¹. Posljednje objavljeni podaci o strukturi BDP-a, po rashodnom pristupu, ukazuju na to da je ekonomska aktivnost u prvom polugodištu 2024. godine bila pod uticajem iznimno visokih stopa rasta investicija (20,4% za prvo polugodište, u odnosu na isti period prethodne godine)¹². Pri tome nema naznaka da je rast ukupnih nominalnih investicija posljedica rasta stranih direktnih investicija (vidjeti poglavlje 4.1.2 Finansijski račun). Slabljenje inflatornih pritisaka u odjeljcima roba, koje čine značajnu stavku izdataka domaćinstava, doprinijelo je nastavku rasta potrošnje domaćinstava¹³ u drugom kvartalu 2024. godine, te je zabilježena stopa rasta potrošnje domaćinstava od 1,8%¹⁴.

Izvoz roba i usluga (čije je učešće u BDP-u, prema rashodnom pristupu, u drugom kvartalu iznosilo 38,2%) zabilježio je godišnji rast od 1,8%, nakon četiri uzastopna kvartala u kojima je zabilježen godišnji pad. Značajno učešće izvoza roba i usluga u ukupnom BDP-u, kao i zabilježena godišnja stopa rasta, rezultovali

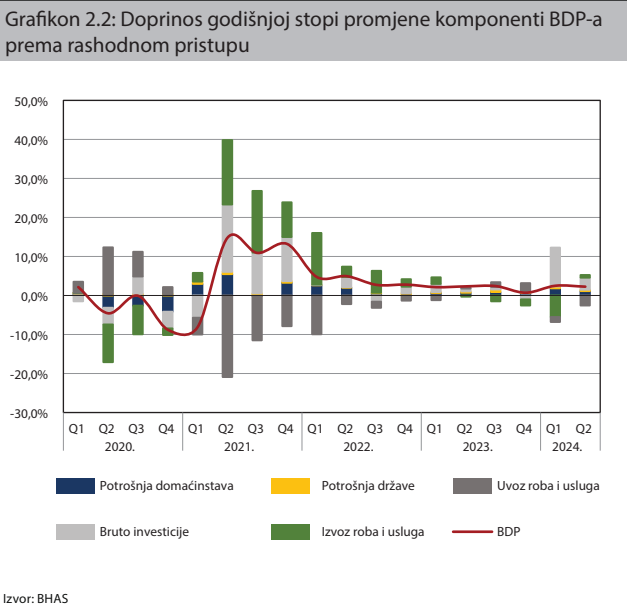
¹¹ Ukupno učešće bruto investicija u ukupnom BDP-u u drugom kvartalu 2024. godine iznosilo je 32,1%.

¹² Revidiranje podataka o investicijama kao komponente BDP-a je vrlo često. Prema službenim podacima objavljenim početkom oktobra 2023. godine, realne investicije u prvom polugodištu 2023. godine zabilježile su godišnji rast od 12,6%. U kasnijim objavama u kojima su obuhvaćena i preostala dva kvartala 2023. godine (kao i posljednja objava koja se koristi za izradu ovog Izvještaja), rast realnih investicija iznosi 5,6% za prvo polugodište 2023. godine, što pokazuje na značajno revidiranje službenih podataka.

¹³ Ukupno učešće potrošnje domaćinstava u ukupnom BDP-u u drugom kvartalu 2024. godine iznosilo je 62,1%.

¹⁴ Prosječna godišnja stopa rasta potrošnje domaćinstava za 2023. godinu u odnosu na prethodnu godinu iznosila je 1,1%.

su pozitivnom doprinosu rastu ukupnog BDP-a. Uvoz roba i usluga je u drugom kvartalu zabilježio značajnu godišnju stopu rasta (5,2%). Negativan doprinosi neto izvoza ukupnom rastu BDP-a može se pripisati slaboj vanjskoj potražnji, promjeni u strukturi potražnje (rast potražnje za uslugama u odnosu na robe, što je posebno izraženo nakon pandemije koronavirusa) i, posljedično, usporavanju ekonomske aktivnosti naših glavnih trgovinskih partnera.

Tekstni okvir 1: Jesenske projekcije CBBiH u pogledu ekonomske aktivnosti za srednjoročni period od 2024. do 2026. godine

Na osnovu prethodne proljetne prognoze, u 2024. godini očekivao se godišnji rast ekonomske aktivnosti od 2,6%, dok prema novoj jesenjoj rundi procjena rasta je nešto slabija i iznosi 2,4% na osnovu očekivanja o usporavanju ekonomske aktivnosti u posljednjem kvartalu, slijedom učinka poplava. Službena inflacija je, u trećem kvartalu, značajno usporena (1,3%) shodno čemu je u ovoj rundi revidirana na niže prognoza za 2024. godinu (1,8%). Bez obzira na usporavanje inflatornog pritiska, i činjenicu kako smo prilikom izrade prognoze imali posljednje dostupne podatke iz septembra, u posljednjem kvartalu očekujemo nešto izraženije inflatorne pritiske, posebno u odjeljcima prevoza, prehrambenih proizvoda te režijskih troškova. Bez obzira na redovna revidiranja, usljed promjena osnovnih pretpostavki na kojima se baziraju projekcije, prvenstveno očekivane ekonomske aktivnosti u europodručju kao glavnom vanjskotrgovinskom partneru, ali isto tako i revizije službenih podataka iz nacionalnih računa, naše dosadašnje projekcije su se pokazale vrlo pouzdane te su harmonizovane sa trendovima u projekcijama ostalih relevantnih institucija (Tabela 1). Revidiranje projekcija, u periodu i dalje visoke inflacije te velikih geopolitičkih previranja, jeste svakako izraženije, stoga sve nacionalne i međunarodne institucije kontinuirano revidiraju iste. Očekujemo

kako će srednjoročne makroekonomske projekcije biti revidirane u nekoliko narednih ciklusa, slijedom ranijih iskustava o efektima poplava iz 2014. godine na statističke podatke i njihove česte revizije. Inače, naše posljednje, jesenje projekcije su zasnovane na službenim kvartalnim podacima zaključno sa drugim kvartalom 2024. godine, te endogenim i egzogenim podacima više frekvencije bar do kraja septembra. Na osnovu ograničenog broja službenih informacija koje smo prikupili vezano za procjene šteta od poplava iz oktobra, procjenjuje se ista imaju velik potencijal da nanese štetu ekonomskoj aktivnosti u srednjem roku, te da efekti prevazilaze očekivane troškove sanacije šteta na lokalnoj putnoj infrastrukturi i proizvodnim postrojenjima.

Tabela 1.1: Makroekonomske prognoze za BiH tokom 2024. godine

Za period	Projekcije tokom 2024. godine, u %		CBBiH	Evropska komisija	MMF	Svjetska banka	Consensus Forecast
2024.	BDP	Proljeće	2,6	2,3	2,5	2,6	2,7
		Jesen	2,4	2,3	2,5	2,8	2,3
	Inflacija	Proljeće	2,6	2,2	3,0	2,7	2,4
		Jesen	1,8	2,0	2,2	2,0	2,0

Izvor: Projekcije CBBiH, MMF, Svjetska banka, Consensus Forecast, Evropska komisija.

Smanjenje strane potražnje iz europodručja, koje se ogleda u nastavku snažnog pada domaće industrijske proizvodnje i izvoza u prvih devet mjeseci 2024. godine, te očekivanog negativnog efekta poplava, doprinijelo je nastavku očekivanja o skromnom rastu ekonomske aktivnosti (2,4%) u tekućoj godini. Također, i u 2025. godini očekuje se ispodprosječan rast (2,6%) u odnosu na prethodno desetljeće (3,0%), period koji je obilježen ekstremnim šokovima poput pandemije i rekordnog inflatornog pritiska. Skroman rast realnog BDP-a očekuje se i u 2026. godini (2,8%), nakon uvođenja CBAM (eng. Carbon Border Adjustment Mechanism) mehanizma, koji ima za cilj da umani efekat emisije ugljena u međunarodnoj trgovini od početka 2026. godine, što će imati poseban efekat na glavne industrijske grane, poput proizvodnje baznih metala. Imajući u vidu rizike vezane za ekonomski rast u projekcijskom periodu, očekivane stope rasta ekonomske aktivnosti još uvijek su nedovoljne za brže smanjenje ekonomskog jaza za zemljama EU.

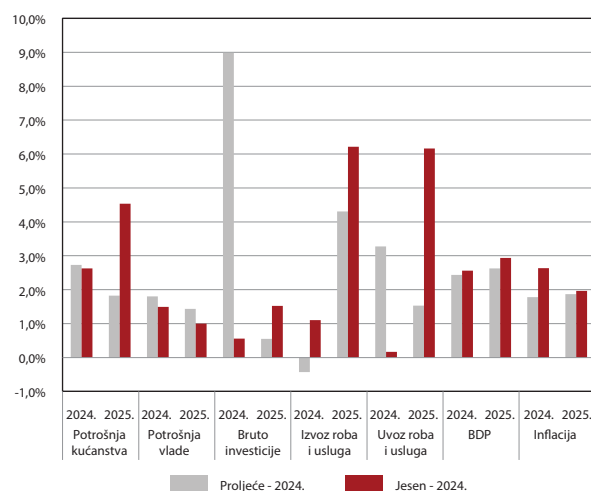
Ključne pretpostavke za rast domaćeg BDP-a su, uz već navedene eksterne pretpostavke, rast tekuće potrošnje (osobne i državne) i snažan rast investicija. U odnosu na prethodni krug projekcija, u ovom krugu puno veći doprinos rastu realnog BDP-a dolazi od realnih investicija koje su u prvom polugodištu tekuće godine rasle 20,4% na godišnjem nivou. Inače, procjene investicija su sklone promjenama zbog redovnih revidiranja službenih podataka ove komponente. Uz snažan rast investicija se u tekućoj godini očekuje nešto snažniji rast državne potrošnje, zbog poplava u odnosu na prethodnu rundu te rast osobne potrošnje, usljed rasta nominalnih plata, zaposlenosti i priljeva od doznaka. Nastavak snažnog pada izvoza roba u prvih devet

mjeseci tekuće godine negativno doprinosi ekonomskoj aktivnosti, što uz očekivani efekat poplava na otežani prevoz roba rezultuje našoj reviziji procjene ukupnog izvoza u tekućoj godini na niže, u odnosu na proljetni krug. Stagniranje i pogoršanje neto izvoza u prethodnoj i tekućoj godini je prvenstveno rezultat visokog pada robnog izvoza (godišnji pad od 6,1% u prvih devet mjeseci). Projicirana stopa realnog izvoza roba i usluga u 2024. godini iznosi -0,4%, i u odnosu na pad robnog izvoza je bitno viša, imajući u vidu visoka očekivanja o rastu izvoza usluga. Uvoz je pod snažnim uticajem izvoza, ali i cijena energenata na međunarodnom tržištu, koje su se stabilizovale u posljednje vrijeme nakon dramatične volatilnosti zabilježene nakon izbijanja rata u Ukrajini, stoga je u tekućoj godini projicirana stopa rasta realnog uvoza od 3,3%. Na rast uvoza dominantno utiče negativan uvozni deflator i povećanje domaće potražnje koja je pod najvećim uticajem rasta investicija i osobne potrošnje. Uz blagi rast realne državne potrošnje, koja ima najmanji udjel u ukupnoj aktivnosti, temeljen uglavnom na socijalnu pomoć te porast plata i usluga, usljed prirodne nepogode i dugotrajnih inflatornih pritisaka, konitnuirani rast bilježi i lična potrošnja kao rezultat povoljnih kretanja na tržištu rada, povećanog kreditiranja te rastu ostalog dohotka koji je uzrokovan rastom doznaka iz inostranstva i porastom cijena nekretnina, koje determinišu veći povrat na uloženi kapital stanovništva. Na kretanje lične potrošnje u srednjem i dugom periodu negativan pritisak dolazi od očekivanog pada radno sposobnog stanovništva, slijedom negativnih demografskih promjena. U tekućoj godini očekuje se snažan rast realnih investicija, koje su pod uticajem već navednog rasta investicija u prvom polugodištu. Rast investicijske aktivnosti privatnog sektora je pod uticajem još uvijek nižih domaćih kamatnih stopa u poređenju sa kamatnim stopama u europodručju, s tim da značajan udio u investicijama u ovoj godini se može očekivati i od zadržane dobiti iz prethodne godine, u kojoj su mnoge firme zabilježile rekordnu neto dobit. Investicijska potrošnja države uzrokovana je radovima na velikim infrastrukturnim projektima, čiji rast se može očekivati u tekućoj godini zbog recentnih lokalnih izbora. U idućoj godini se očekuje skroman rast investicijske potrošnje (0,6%), što je pod uticajem još uvijek nepovoljne investicijske klime, gdje BiH jedina još uvijek nije predala reformsku agendu Evropskoj komisiji za pristup značajnim finansijskim sredstvima zasnovanim na Planu rasta za Zapadni Balkan. Nadalje, skroman rast investicija veže se i uz ograničeni fiskalni prostor koji je pod dodatnim uticajem potrebe rasta državne potrošnje, uzimajući u obzir očekivane isplate grantova i subvencija slijedom poplava. Navedene promjene uticale su na revidiranja projekcija pojedinih komponenti nacionalnih računa za 2024. godinu, u odnosu na prethodni krug projekcija.

Upoređujući projekciju domaće aktivnosti sa projekcijom očekivane ekonomske aktivnosti u EU (Grafikon 2.4) vidljivo je kako su trendovi slični za većinu sastavnica, osim što se na domaćem tržištu očekuje snažan rast investicija, dok na drugoj strani investicije u EU padaju.

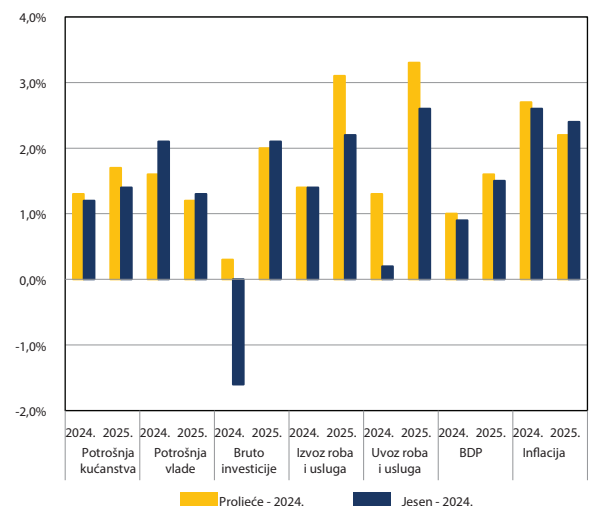
Pogoršanje monetarnih uslova u EU i usporavanje vanjske trgovine uzrokovalo je skroman rast realnog stranog BDP-a u projekcijskom periodu. Slab rast privatne potrošnje i pad investicija, koji je izražen kako za opremu tako i za građevinske radove¹⁵, te rast jediničnog troška rada, u narednom periodu predstavljaju najveći ograničavajući faktor na ekonomsku aktivnost u EU. Nova jesenja projekcija Evropske komisije (EC) pokazuje na niži rast aktivnosti u 2024. godini u odnosu na proljetne projekcije, čime je prema novoj projekciji proizvodni jaz (eng. output gap) i dalje negativan, odnosno rast realne ekonomske aktivnosti je ispod potencijalnog BDP-a u EU za tekuću i naredne dvije godine.

Grafikon 2.3: Uporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije

Izvor: Projekcije CBBiH

Grafikon 2.4: Uporedivost projekcija sastavnica realnog BDP-a i inflacije u EU

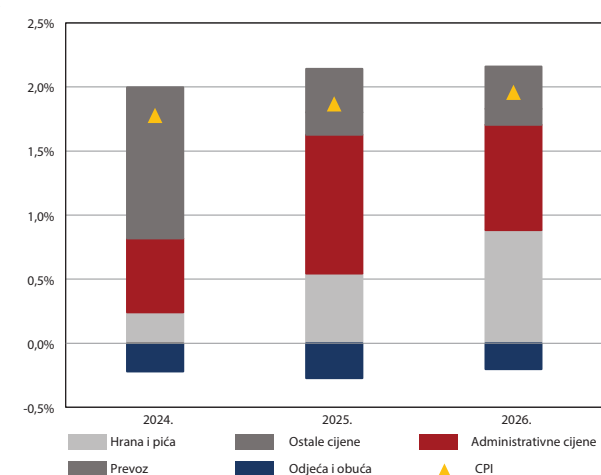

Izvor: Evropska komisija

¹⁵ Očekivani pad investicija u opremu tijekom 2024. godine je -2,2%, dok u građevinske radove je -1,5%.

U ovoj godini očekuje se nastavak inflatornog pritiska, slijedom rasta administrativnih cijena, gdje se posebno izdvajaju troškovi najamnina, te ostalih domaćih cijena slijedom sve većeg pritiska na tržištu rada na osnovu pada ionako lošeg životnog standarda građana. Projicirana je stopa rasta potrošačkih cijena od 1,8% u 2024. godini, dok se do kraja projekcijskog perioda očekuje gotovo identičan rast inflacije. U kratkom roku, dalji rast cijena električne energije na domaćem tržištu, uz značajna povećanja minimalne plate početkom tekuće godine, može sa određenim vremenskim pomakom djelovati na rast prosječnih potrošačkih cijena. U tekućoj godini projiciran je pozitivan doprinos odjeljaka hrane i pića, prevoza, administrativnih cijena te ostalih domaćih cijena (Grafikon 2.5), koje su pod dodatnim pritiskom sindikalnih zahtjeva u javnom i privatnom sektoru slijedom sve većeg rasta pregovaračke moći radnika, ali i sve većeg rasta profninih marži u brojnim djelatnostima, što uzrokuje inflacijsku spiralu i nastavak izraženijeg rasta jediničnog troška rada. U idućoj godini očekuje se inflacija u visini od 1,9%, gdje će opet u strukturi rasta najveći doprinos imati administrativne cijene, hrana, prevoz te temeljna inflacija. Dalji rast cijena očekuje se i za 2026. godinu (2,0%), u kojoj se očekuje pozitivan doprinos svih odjeljaka, osim odjeće i obuće koja kontinuirano u petnaestogodišnjem periodu djeluje deflatorno na prosječne potrošačke cijene. Projekcija cijena prevoza u narednom periodu pod velikim su uticajem dinamike rješavanja problema sa prestankom saobraćanja željezničkom prugom preko koje većina sirovina se doprema do strateških poduzeća koja trenutno bilježe značajne gubitke, kao i otežanog teretnog prevoza u zemljama EU. Nadalje, bitan rizik u srednjoročnom periodu predstavlja kretanje cijena proizvoda zasnovanih na fosilnoj energiji nakon uvođenja CBAM mehanizma.

Grafikon 2.5: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena u projekcijskom periodu

Izvor: CBBiH

Napomena: Administrativne cijene uključuju odjeljke alkoholnih pića i duhana; režijskih troškova; zdravstva; komunikacija te obrazovanja.

Očekivanja na tržištu rada su pozitivna te očekujemo povećanje broja zaposlenih osoba na kraju tekuće godine, kao i u narednim godinama. Vezano uz financijski sektor, u projekcijskom periodu očekuje se snažan rast ukupne kreditne aktivnosti.

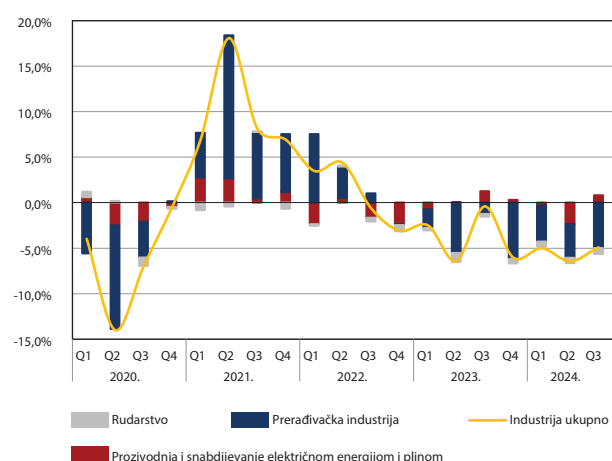
Rast kredita je u skladu sa rastom ukupnih investicija i osobne potrošnje, kao i cijena nekretnina te zaduživanja uzrokovanom učinkom poplava i dugotrajnim rastom potrošačkih cijena koje negativno djeluju na realni raspoloživi dohodak. Očekuje se kako će na kraju projekcijskog perioda kamatne stope za poduzeća i stanovništvo biti uvećane za 30 i 50 baznih poena, respektivno. Imajući u vidu očekivano usporavanje inflacije, u 2024. godini očekuje se realni rast kredita poduzećima, kao i realne pozitivne kamatne stope. Nakon dvije godine negativnih realnih kamatnih stopa, i realnog pada kreditiranja zbog rekordne inflacije, u ovoj godini, kao i do kraja projekcijskog horizonta, očekuju se pozitivne realne kamatne stope. Istovremeno se očekuje nastavak rasta cijena nekretnina, koje su u posljednjim godinama bilježile rekordne vrijednosti. Iako se troškovna inflacija, zbog rasta cijena svih roba i posljedično rasta kamatnih stopa, ali i većeg jediničnog troška rada, smatrala ograničavajućim faktorom na dalje povećanje cijena nekretnina, evidentno je kako je rastuća potražnja prvenstveno dijaspore i slaba ponuda ostalih finansijskih instrumenata na domaćim tržištima uticala na porast cijena domaćih nekretnina te ukazuje na moguće makroekonomske neravnoteže. Konačno, nakon smanjenja udjela na kraju tekuće godine, u naredne dvije godine projekcijskog perioda očekuje se neznatno povećanje udjela nekvalitetnih kredita.

2.2 Industrijska proizvodnja

Pogoršani ekonomski i industrijski izgledi u EU, dodatno otežani globalnim geopolitičkim tenzijama, uticali su na smanjenje tražnje na tržištima naših glavnih trgovinskih partnera, što se ogleda u nastavku pada obima industrijske proizvodnje i u trećem kvartalu 2024. godine. Obim industrijske proizvodnje zabilježio je godišnji pad (4,9%) deveti kvartal u nizu (Grafikon 2.6). Ukupan pad obima industrijske proizvodnje za prvih devet mjeseci 2024. godine iznosio je 5,5%, u odnosu na isti period prethodne godine.

Pad obima industrijske proizvodnje rezultat je pada obima proizvodnje u djelatnostima Rudarstva (9,3%) i u Prerađivačkoj industriji (6,7%). S druge strane, djelatnost Proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom i plinom zabilježila je godišnji rast od 4,3% u trećem kvartalu, nakon zabilježenog godišnjeg pada u prva dva kvartala tekuće godine. U okviru Prerađivačke industrije gotovo sve najznačajnije grane su, na godišnjem nivou, zabilježile pad obima proizvodnje u trećem kvartalu tekuće godine. Posebno treba istaći Proizvodnju baznih metala, koja je zabilježila najizraženiji godišnji pad obima proizvodnje u trećem kvartalu (24,4%), djelomično kao posljedica slabe vanjske potražnje, što je direktno uticalo na vrijednost izvoza ove grupe proizvoda (vidjeti poglavlje 4.2 Vanjska trgovina). Djelatnost prerade drva i proizvoda od drva također je zabilježila značajan godišnji pad u trećem kvartalu (19,6%). S druge strane, Proizvodnja prehrambenih proizvoda zabilježila je godišnji rast od 1,3%, u trećem kvartalu 2024. godine.

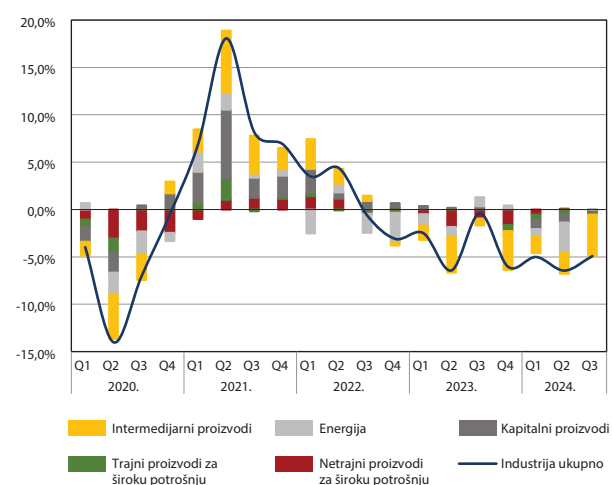
Grafikon 2.6: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obima industrijske proizvodnje prema industrijskim područjima, izvorni indeksi

Izvor: BHAS

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupama, najveći doprinos padu ukupnog obima industrijske proizvodnje u trećem kvartalu 2024. godine imala je grupa Intermedijarni proizvodi, koja je zabilježila najznačajniji godišnji pad od 11,4% (Grafikon 2.7). Veliki doprinos ove industrijske grupe također je u skladu sa njenim velikim učešćem u ukupnom indeksu obima industrijske proizvodnje (38,4%). Sve ostale glavne industrijske grupe su također zabilježile godišnji pad obima proizvodnje u trećem kvartalu, izuzev grupe Energija¹⁶, koja je zabilježila vrlo skroman godišnji rast, nakon zabilježenog godišnjeg pada obima proizvodnje u prva dva kvartala.

Grafikon 2.7: Doprinos godišnjim stopama rasta/pada obima industrijske proizvodnje prema industrijskim grupama, izvorni indeksi

Izvor: BHAS

2.3 Cijene

Nakon što je u prethodnoj godini zabilježena visoka stopa rasta inflacije (6,1%), prvih devet mjeseci 2024. godine karakterisalo je brzo usporavanje rasta domaćih potrošačkih cijena (1,7% na godišnjem nivou) bez obzira na značajne promjene na tržištu rada, koje se posebno ogledaju u rastu minimalne plate. U trećem kvartalu tekuće godine zabilježena je godišnja stopa inflacije od 1,3%, što je u odnosu na drugi kvartal niže za 0,6 pp. Godišnji je rast potrošačkih cijena u BiH u trećem kvartalu 2024. godine bio niži za 3 pp, u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

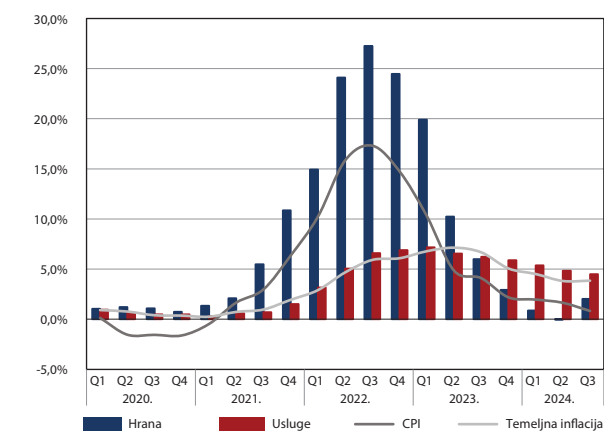
Najveći je godišnji rast cijena u trećem kvartalu zabilježen za sljedeće kategorije potrošačke korpe: usluge restorana i hotela (7,1%), alkoholna pića i duhan (4,5%), te ostali proizvodi i usluge (4,5%). Na kraju trećeg kvartala cjenovni odjeljak hrane i bezalkoholnih pića je zabilježio višu stopu rasta (za 2,2 pp) u odnosu na kraj prethodnog kvartala. Također, cijene hrane i bezalkoholnih pića su na kraju trećeg kvartala zabilježile nešto veći godišnji rast (1,3%), u odnosu na prosjek iz prvog polugodišta tekuće godine. Ipak, navedeni cjenovni odjeljak je u odnosu na kraj istog kvartala prethodne godine zabilježio nižu stopu rasta (za 3,8 pp).

Službeni podaci su pokazali stagniranje u odjeljku režijskih troškova, te godišnji pad cijena u odjeljku prevoza, bez obzira na poskupljenje električne energije za domaćinstva u FBiH i očekivani uticaj baznog efekta u navedenim odjeljcima. U trećem kvartalu je odjeljak režijskih troškova zabilježio vrlo skroman godišnji rast cijena od 0,8%, dok je odjeljak prevoza zabilježio godišnji pad cijena od 1,8%. Inače, cijene režijskih troškova također stagniraju u prvih devet mjeseci na godišnjem nivou (0,5%), što pokazuje kako trenutno nemaju učinak na ukupnu inflaciju, dok se očekuje da će u narednom periodu stvarati dodatni inflatorni pritisak. Od početka augusta 2024. godine uvedeno je linearno povećanje cijena električne energije od 10% za domaćinstva, te skoro 8% za male poduzetnike u FBiH, a čiji bi efekat trebao biti vidljiv u narednim, posebno zimskim, mjesecima. Cijene električne energije, plina i energenata u BiH, kao najvažniji pododjeljak ukupnih režijskih troškova, zabilježile su godišnji pad cijena od 1,7%, za prvih devet mjeseci tekuće godine, u odnosu na isti period prethodne godine. No, imajući u vidu navedeno povećanje cijena električne energije, očekuje se daljnji inflatorni pritisak na cijene roba i usluga koje nisu podložne snažnim promjenama usljed kretanja na međunarodnim tržištima. Također, trend rasta cijena u ostalim odjeljcima koji je prisutan od početka tekuće godine, posebno u uslužnom sektoru (restorani i hoteli; rekreacija i kultura), u narednom periodu će vjerovatno biti pod dodatnim pritiskom rasta režijskih troškova. Ostale kategorije potrošačke korpe su u trećem kvartalu 2024. godine zabilježile godišnji rast, izuzev kategorije odjeće i obuće koja kontinuirano djeluje deflatorno na ukupne prosječne potrošačke cijene.

¹⁶ Na kraju trećeg kvartala 2024. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, proizvođačke cijene industrijskih proizvoda na nedomaćem tržištu su u grupi Energija zabilježile rast od 33,7%.

Usljed navedenog značajnog prisustva cjenovnih pritisaka u kategoriji uslužnih djelatnosti, temeljna inflacija¹⁷ je na kraju trećeg kvartala 2024. godine bila za 3,0 pp viša u odnosu na stopu rasta ukupnih cijena (Grafikon 2.8). Na kraju kvartala zabilježena je godišnja stopa inflacije usluga¹⁸ od 4,5%, što je za 3,7 pp više u odnosu na stopu ukupne inflacije. Bitno je ukazati kako su prosječne cijene pod velikim uticajem rasta temeljne inflacije, što ukazuje na sve izraženiji rast domaćih cijena. Perzistentno visoke stope temeljne inflacije, koje su već krajem prvog polugodišta 2023. godine bile iznad stopa ukupne inflacije, uzrokovat će dalji sindikalni pritisak za usklađivanjem realnih primanja sa rastom životnih troškova. Temeljna inflacija je već pod uticajem značajnog rasta realnih plata, koje su u septembru zabilježile godišnji rast od 8,5% (vidjeti detaljnije u potpoglavlju Plate i zaposlenost).

Grafikon 2.8: Godišnje promjene prosječnih potrošačkih cijena u BiH, na kraju kvartala

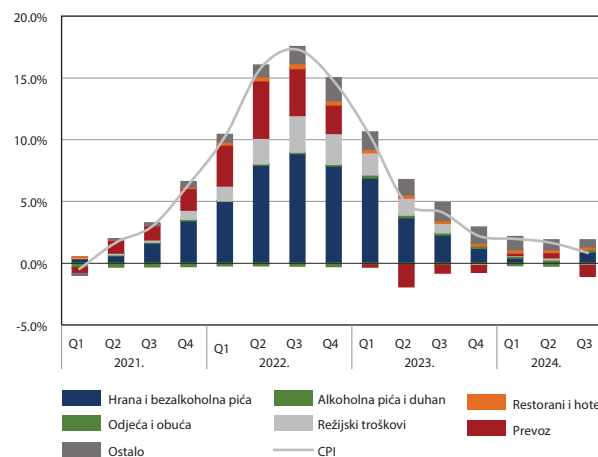

Izvor: BHAS

Napomena: Izračun temeljne inflacije prema metodologiji EUROSTAT-a, u odnosu na metodologiju CBBiH, izuzima dodatno odjeljak alkoholnih pića i duhana te u sklopu energenata izuzima cijene električne energije. Kako su domaće cijene za ove odjeljke formirane administrativno, te kako nisu toliko zavisne od egzogenih cijena, izračun domaće temeljne inflacije se razlikuje po navedenom osnovu, što je veoma česta praksa u pojedinim zemljama koje metodologiju kreiraju na osnovu ekonomskih specifičnosti zemlje.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine najveći doprinos ukupnom rastu cijena zabilježen je za odjeljke hrane i bezalkoholnih pića, te ostalih proizvoda i usluga (doprinosi od 0,93% i 0,36%, respektivno). Cijene hrane i bezalkoholnih pića su, na kraju trećeg kvartala, zabilježile veći doprinos ukupnom rastu cijena, u odnosu na kraj prva dva kvartala (Grafikon 2.9). Negativan doprinos ukupnom rastu potrošačkih cijena dale su kategorije prevoz, odjeća i obuća, te režijski troškovi. U posljednjem kvartalu tekuće godine očekujemo blago veće godišnje stope inflacije, prvenstveno zbog rasta cijena električne energije, iščezavanja baznog efekta u odjeljku prevoza, te rasta realnih plata.

Grafikon 2.9: Doprinosi godišnjim stopama promjene potrošačkih cijena, na kraju kvartala

Izvor: BHAS

Iako je od drugog polugodišta 2023. godine otpočelo usporavanje rasta prosječnih potrošačkih cijena, indeks potrošačkih cijena još uvijek bilježi rekordne nivoe od kada se službeno prikupljaju podaci o cijenama u BiH, pri čemu je na kraju septembra zabilježen prosječan rast cijena od 23,1% u odnosu na prosjek 2021. godine, odnosno prije perioda snažnih inflatornih šokova. Ovo je važno imati u vidu sa aspekta raspoloživog dohotka, jer iako inflacija usporava, prosječne potrošačke cijene su i dalje više u odnosu na prethodne periode. U tom je kontekstu, također, važno naglasiti da su zemlje u razvoju posebno osjetljive na povećanja cijena osnovnih životnih potrepiština poput hrane, režijskih troškova i goriva. Na grafikonu ispod prikazane su godišnje stope inflacije u septembru za odjeljke hrane i bezalkoholnih pića, režijskih troškova, i prevoza, kao i njihove promjene cijena u odnosu na 2021. godinu, te 2015. godinu (Grafikon 2.10). Dakle, posmatrajući tri navedena glavna odjeljka u ukupnoj potrošačkoj korpi stanovništva, koji prema udjelu potrošnje imaju 64,6% u ukupnoj strukturi, jasno su vidljive značajne stope rasta cijena, u odnosu na prosjek 2021. godine, a posebno u odnosu na prosjek 2015. godine. Najznačajniji rast cijena u septembru, u odnosu na prosjek 2021. godine, zabilježen je za kategoriju hrane i bezalkoholnih pića (od 37,9%). Također, iako su odjeljci prevoza i režijskih troškova u septembru zabilježili pad na godišnjem nivou, cijene u navedenim odjeljcima su porasle za čak 16,4% i 22,6% u odnosu na prosjek 2021. godine¹⁹. Do kraja godine su najavljena produženja privremenih mjera zaključavanja cijena osnovnih životnih potrepiština²⁰, u cilju olakšanja pritiska na budžete domaćinstava.

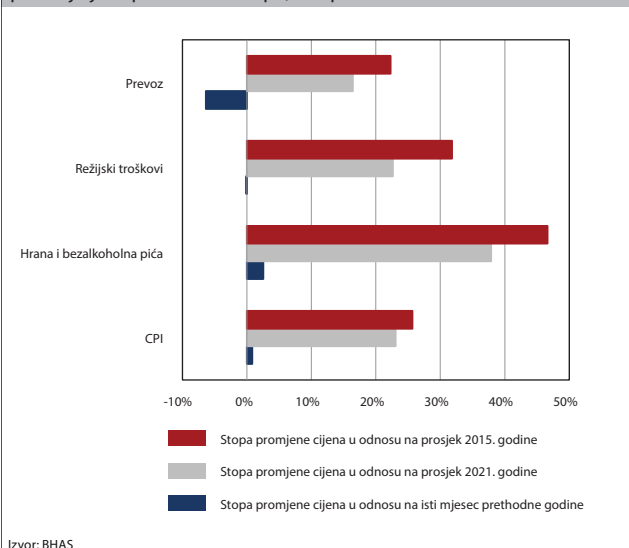
¹⁹ U septembru je prosječna neto plata u BiH porasla za 38,6%, u odnosu na prosjek 2021. godine.

²⁰ Vlada Federacije BiH je na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine usvojila pokretanje Projekta "Zaključavamo cijene" krajem 2023. godine, u trajanju od tri mjeseca za 40 proizvoda, koji obuhvataju životne namirnice i higijenske potrepištine. Federalno ministarstvo trgovine od 1. oktobra najavilo je četvrti val dobrovoljnog projekta koji će trajati do kraja tekuće godine, gdje je popis proizvoda sa sniženom i zaključanom cijenom proširen na 56 proizvoda. Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske od 1. augusta je nastavilo dobrovoljnu akciju zaključavanja cijena u sklopu kampanje "Društveno odgovorni", a koja je pokrenuta tokom 2023. godine.

¹⁷ Temeljni inflacija je procjena CBBiH.

¹⁸ Inflacija usluga je procjena CBBiH.

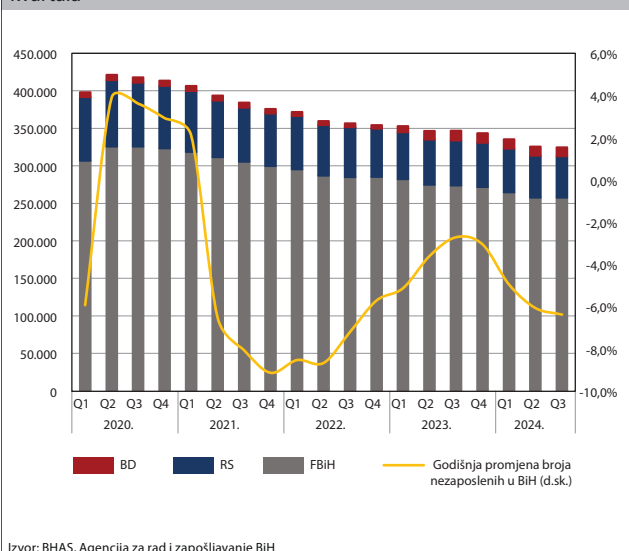
Grafikon 2.10: Promjene prosječnih potrošačkih cijena glavnih pododjeljaka potrošačke korpe, u septembru

2.4 Plate i zaposlenost

Pozitivna kretanja na tržištu rada su nastavljena, te je prema administrativnim podacima²¹ u BiH u septembru 2024. godine bilo registrovano 324.712 nezaposlenih osoba, što predstavlja smanjenje od 6,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine (Grafikon 2.11). Nakon tri uzastopna mjeseca u kojima je zabilježen blagi rast, u septembru je zabilježen pad broja nezaposlenih na mjesečnom nivou od 1,6%. Prema posljednje dostupnim podacima iz Ankete o radnoj snazi, zabilježena je stopa nezaposlenosti od 13,3%²².

Grafikon 2.11: Broj nezaposlenih osoba i godišnje promjene, kraj kvartala

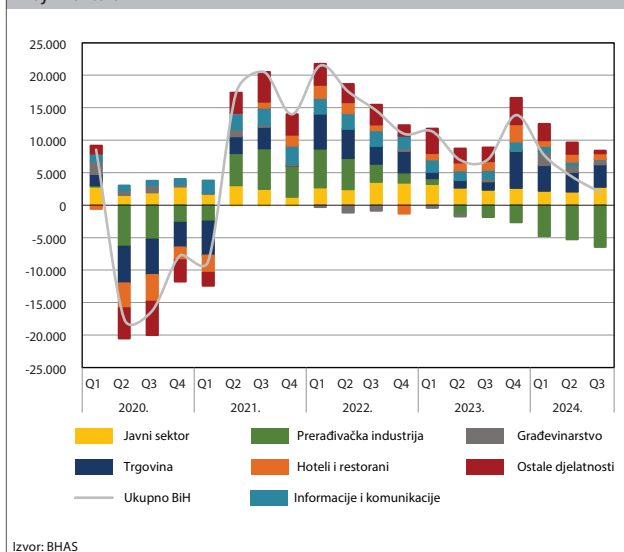

²¹ Izvor podataka: Agencija za rad i zapošljavanje BiH. Administrativni podaci se baziraju na evidencijama nezaposlenih koji su prijavljeni na biroima za zapošljavanje. Nezaposlenom osobom se smatra svaka osoba koja ispunjava zakonom propisane uslove i prijavljena je u nekom od Zavoda za zapošljavanje.

²² Izvor: BHAS, Anketa o radnoj snazi za II kvartal 2024. godine, septembar 2024. Stopa nezaposlenosti se odnosi na udio nezaposlenih osoba u ukupnom aktivnom stanovništvu.

U septembru 2024. godine zabilježen je blagi rast broja zaposlenih lica, na godišnjem nivou od 0,2%, a ukupan broj zaposlenih lica iznosio je 855.182 (Grafikon 2.12). Prema posljednje dostupnim podacima iz Ankete o radnoj snazi, stopa zaposlenosti iznosila je 42,5%²³. Posmatrano po djelatnostima, kumulativno, u septembru 2024. godine, u odnosu na isti mjesec prethodne godine, najveći broj povećanja zaposlenih lica zabilježen je u djelatnostima Trgovina na veliko i malo (3.471), Javni sektor (2.835) te Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći (1.878). Najveće smanjenje broja zaposlenih osoba u septembru zabilježeno je za Ostale uslužne djelatnosti, Vađenje ruda i kamena, te za Prerađivačku industriju, a što je u skladu sa trendom pada obima industrijske proizvodnje u BiH.

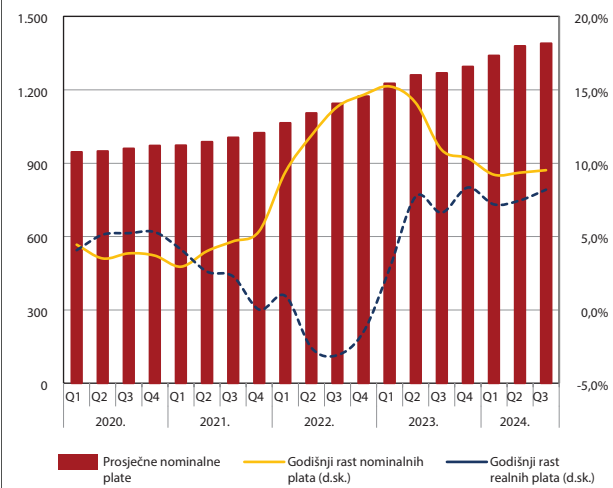
Grafikon 2.12: Godišnje promjene broja zaposlenih po djelatnostima, kraj kvartala

U trećem kvartalu 2024. godine nastavljen je nominalni rast neto plata, gdje su prosječne plate zabilježile godišnji rast od 9,5% (Grafikon 2.13). Stabilizacija inflatornih pritisaka, uz rast nominalnih zarada, rezultovala je značajnim rastom realnih plata u trećem kvartalu, od 8,2% na godišnjem nivou. U narednom periodu se očekuje nastavak rasta realnih plata, koji je dobrim dijelom uslovljen ranije potpisanim sindikalnim ugovorima (većinski u javnom sektoru), te daljeg rasta minimalne plate u narednoj godini, a koja je već značajno porasla od početka tekuće godine. Uticaj značajnog rasta minimalne nominalne plate na ekonomsku aktivnost još uvijek nije potpuno evidentan. Službena inflacija za prvih devet mjeseci tekuće godine ne pokazuje porast, što bi bilo očekivano usljed ovakvih promjena u troškovima proizvodnje. Moguće je kako je inicijalni efekat apsorbiran profitnim maržama, te da će se puni efekat na ekonomsku aktivnost i cijene odraziti tek u narednom periodu. Nominalni rast plata zabilježen je u svim djelatnostima u septembru, na godišnjem nivou, s tim što je najizraženiji rast zabilježen za Stručne, naučne i tehničke djelatnosti (12,9%), Trgovinu na veliko i malo (11,5%), i Prerađivačku industriju (11,0%).

²³ Izvor: BHAS, Anketa o radnoj snazi za II kvartal 2024. godine, septembar 2024. Stopa zaposlenosti se odnosi na udio zaposlenih osoba u ukupnom radno sposobnom stanovništvu.

Grafikon 2.13: Godišnje promjene prosječnih kvartalnih plata

Izvor: BHAS

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Finansijski sektor

3. FINANSIJSKI SEKTOR

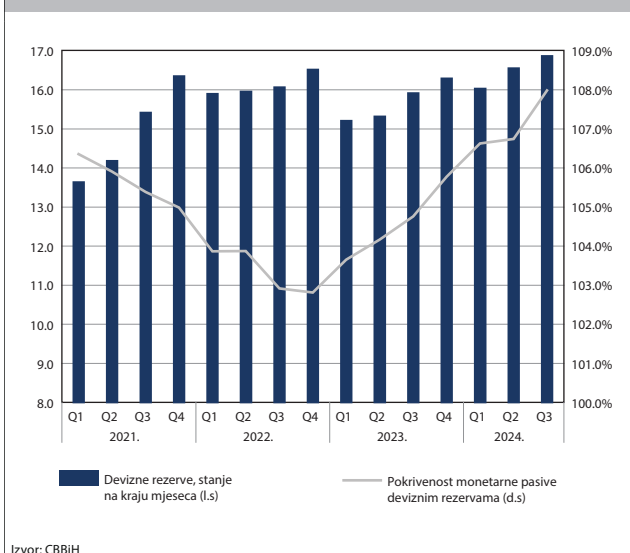
Monetarna kretanja u trećem kvartalu je obilježio nastavak stabilnog trenda povećanja novčane mase u širem smislu i nastavak trenda povećanja monetarne multiplikacije u bankarskom sektoru. Neto devizne rezerve su zabilježile umjeren kvartalni rast. Rast obavezne rezerve je nastavljen u trećem kvartalu 2024. godine, uz istovremeno smanjenje viška iznad obavezne rezerve na računima komercijalnih banaka u CBBiH. Visok kreditni rast, nastavak rasta depozita, rast strane aktive, te stagnacija strane pasive su ključni događaji u poslovnoj aktivnosti banaka tokom trećeg kvartala 2024. godine. Aktivne kamatne stope su neznatno izmjenjene, isto kao i kamatne stope na depozite stanovništva. Berzanskim prometom i dalje dominira primarno tržište javnog duga entiteta uz izmjenjene prinose.

3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja

Krajem septembra 2024. godine neto devizne rezerve su iznosile 16,86 milijardi KM i više su za 309,8 miliona KM i 575,3 miliona KM u odnosu na kraj juna 2024. godine i kraj decembra 2023. godine respektivno (Grafikon 3.1). U strukturi porfolija deviznih rezervi nisu zabilježene značajnije promjene.

Kvartalni saldo kupovine i prodaje KM sa komercijalnim bankama i internim deponentima bio je pozitivan u trećem kvartalu, i iznosio je 225,7 miliona KM. Po osnovu servisiranja javnog duga, u trećem kvartalu su zabilježeni odlivi u visini od 338,6 miliona KM, od čega se 263,5 miliona odnose na otplatu glavnice, a 75,1 miliona KM na otplatu kamate. Uzevši u obzir istovremeno povećanje strane aktive banaka (vidjeti poglavlje 3.3.3.), najvjerovatniji uzročnik ovakvih kretanja su pozitivni neto prilivi deviza u korist BiH rezidenata u trećem kvartalu 2024. godine.

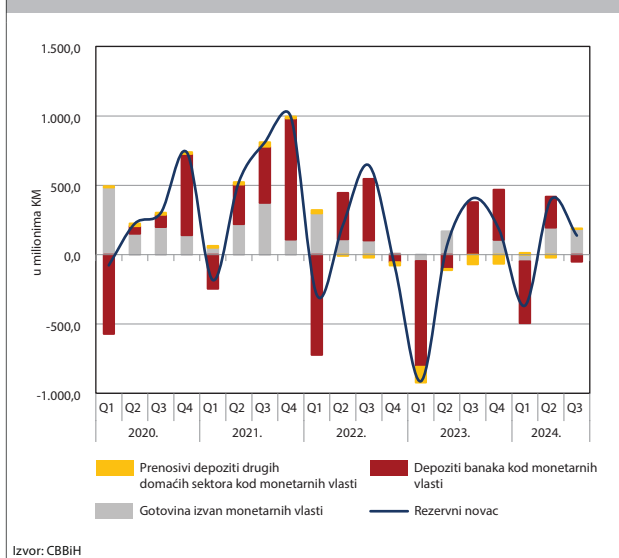
Grafikon 3.1: Devizne rezerve CBBiH

U trećem kvartalu 2024. godine je zabilježen rast koeficijenta pokrića monetarne pasive neto deviznim rezervama na 107,97%. Prema izvještaju o aranžmanu valutnog odbora, neto devizne rezerve CBBiH su na dan 30.09.2024. godine bile veće od monetarne pasive CBBiH za 1,24 milijarde KM.

U trećem kvartalu 2024. godine nastavljen je rast tražnje domaćih sektora za gotovinom, što je rezultovalo kvartalnim i godišnjim rastom gotovine izvan monetarnih vlasti u iznosu 183,1 miliona KM i 435,4 miliona KM respektivno. Istovremeno je, u odnosu na kraj drugog kvartala, zabilježeno smanjenje depozita banaka kod monetarnih vlasti (50.3 miliona KM) i blago povećanje iznosa prenosivih depozita drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti (4,7 miliona KM). Kao posljedica ovih kretanja zabilježen je kvartalni rast ukupnog rezervnog novca od 0.94% (Grafikon 3.2).

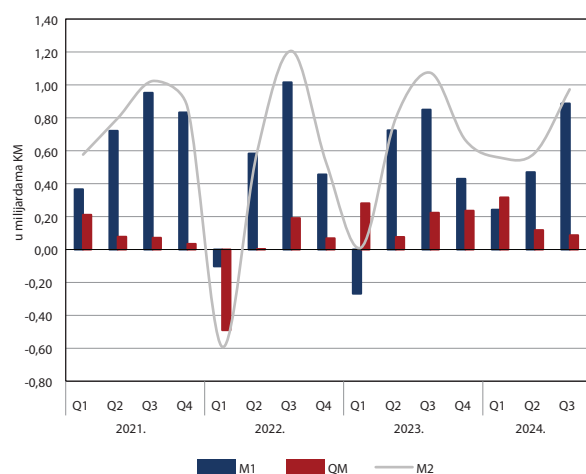
Grafikon 3.2: Kvartalne promjene u komponentama rezervnog novca

Kretanja monetarnih agregata u trećem kvartalu je obilježio nastavak rasta ponude novca u užem i širem smislu (Grafikon 3.3). Zabilježen je značajan kvartalni rast monetarnog agregata M1 za približno 887 miliona KM, a većina ovog povećanja (805,8 miliona KM) je bila posljedica rasta prenosivih depozita u domaćoj valuti u bankarskom sektoru. Ovakva su kretanja, kada se uzme u obzir manje izražen rast rezervnog novca, rezultat jačanja efekta monetarne multiplikacije u bankarskom sektoru. Kada posmatramo strukturu monetarnih agregata, u odnosu na prethodni kvartal, zabilježen je rast svih depozita, osim ostalih depozita u stranoj valuti. Najveći kvartalni rast evidentiran je za prenosive i ostale depozite u KM (5,16% i 2,62% respektivno). Zajedno sa spomenutim rastom ostalih depozita denominiranih u KM. Promjene prenosivih i ostalih depozita denominiranih u stranim valutama od 0,7% i -0,27% respektivno su dovele do zbirnog povećanja kvazi novca (QM) od 0,59% u odnosu na drugi kvartal 2024. godine.

Spomenuta kretanja u monetarnom agregatu M1 i kvazi novca su dovela do rasta novčane mase (M2) od 2,64% na kvartalnom nivou na kraju septembra 2024. godine.

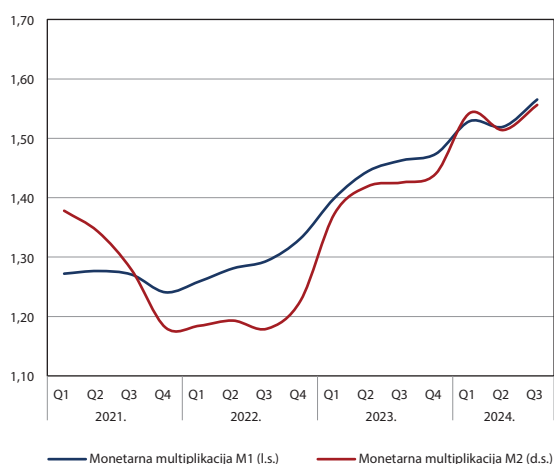
Grafikon 3.3: Kvartalne promjene monetarnih agregata

Izvor: CBBiH

Snažniji je rast ostalih komponenti M1 i M2, u poređenju sa rastom rezervnog novca, tokom trećeg kvartala 2024. godine doveo do rasta monetarnih multiplikatora za monetarne agregate M1 i M2 (Grafikon 3.4). Kvartalne promjene u visini novčane mase su u najvećoj mjeri bile rezultat rasta potraživanja bankarskog sektora prema domaćim sektorima (u iznosu od 464,1 milion KM) na strani konsolidovane aktive monetarnog sektora. Najznačajniji rast je ostvaren u potraživanjima od stanovništva (za detalje vidjeti poglavlje 3.3.). U isto je vrijeme neto strana aktiva konsolidovanog monetarnog sektora na kraju septembra porasla za približno 927,5 miliona KM u odnosu na kraj juna 2024. godine.

Grafikon 3.4: Monetarna multiplikacija

Izvor: CBBiH

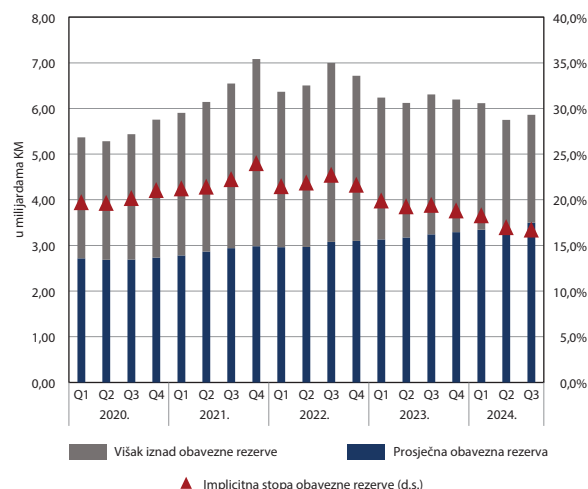
3.2 Obavezna rezerva

Usljed stabilnog rasta depozita u bankarskom sektoru, trend rasta osnovice za obračun obavezne rezerve je nastavljen i u trećem kvartalu 2024. godine. Prosječna osnovica za mjesec septembar je iznosila približno 35 milijardi KM, što predstavlja rast od 3,57% i 7,95% na kvartalnom i godišnjem nivou respektivno.

Zabilježeni kvartalni rast ukupne osnovice za obračun obavezne rezerve od 1,21 milijarde KM u apsolutnom iznosu se po valutnoj strukturi može raščlaniti na rast osnovice u KM od 757,7 miliona KM i na rast osnovice u ostalim valutama od 447,6 miliona KM. Učešće osnovice u KM u ukupnoj osnovici je iznosilo približno 59%. Ovakvo kretanje predstavlja blagi rast osnovice u KM u odnosu na drugi kvartal. U pogledu ročnosti, na kraju trećeg kvartala 2024. godine 83,4% osnovice za obračun obavezne rezerve se odnosilo na osnovicu do godinu dana, što predstavlja pad učešća u odnosu na drugi kvartal 2024. kada je isto učešće iznosilo približno 84,1%. Ovakva ročna struktura osnovice za obaveznu rezervu je direktni rezultat velikog učešća kratkoročnih depozita u izvorima finansiranja banaka²⁴.

U trećem kvartalu 2024. godine zabilježeno je povećanje prosječnog stanja sredstava na računima rezervi kod CBBiH od 113 miliona KM. Ovakva kretanja su posljedica rasta osnovice za obračun obavezne rezerve, ali i blagog kvartalnog smanjenja viška iznad obavezne rezerve od 7,5 miliona KM (Grafikon 3.7). Posljedično, u posmatranom periodu implicitna stopa obavezne rezerve je u niža u odnosu na prošli kvartal i iznosi 16,75%. Ovaj nivo implicitne obavezne rezerve je najniži nivo zabilježen od juna 2012. godine kada je iznosio 16,5%.

Grafikon 3.5: Stanje računa rezervi kod CBBiH i implicitna stopa OR

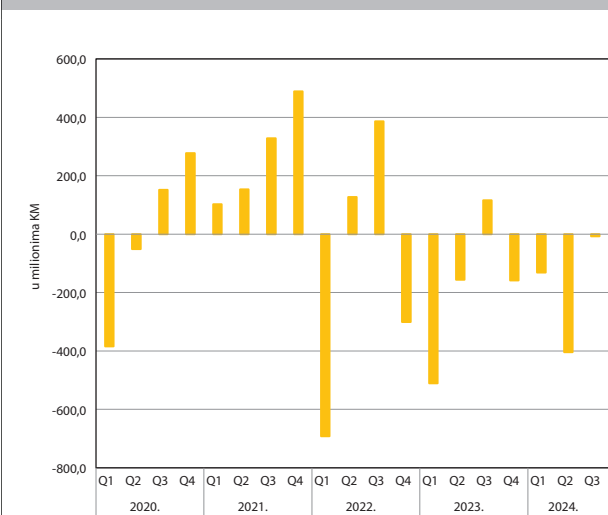

Izvor: CBBiH

²⁴ 65,47% depozita u bankarskom sektoru spada u kategoriju prenosivih depozita, što čini 50,75% ukupne pasive bankarskog sektora u trećem kvartalu 2024. godine.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine prosječni višak iznad obavezne rezerve je, u odnosu na isti period prošle godine, manji za 702,2 miliona KM, a trend smanjenja viška iznad obavezne rezerve prisutan je od 2022. godine. Najveći dio ovog smanjenja desio se početkom drugog kvartala 2024. godine, dok je u trećem kvartalu zabilježeno znatno manje smanjenje u iznosu od 7,5 miliona KM (Grafikon 3.6). Udio viška iznad obavezne rezerve u ukupnim držanjima kod CBBiH u trećem kvartalu iznosi 40,31% i niži je za 8,29 pp u odnosu na isti period prethodne godine. Razlozi promjena u višku iznad obavezne rezerve banaka mogu biti mnogobrojni, od čega se u posmatranom periodu, usljed rasta domaćih depozita, ističu rast osnovice za obračun obavezne rezerve i istovremeni porast strane aktive banaka. U posljednjih godinu dana rast strane aktive banaka je rezultat realokacije imovine u aktivi banaka ka povećanju sredstava deponiranih kod nerezidenata, te porasta investiranja u obveznice inostranih vlada i korporacija.

Grafikon 3.6: Kvartalne promjene viška iznad obavezne rezerve

Izvor: CBBiH

U posmatranom periodu CBBiH nije mijenjala stope naknade, kao ni stopu obavezne rezerve koja je iznosila 10% tokom trećeg kvartala 2024. godine (Tabela 3.1.).

Tabela 3.1: Hronologija izmjene stope naknada na sredstva na računu rezervi kod CBBiH

Početak primjene	Stope naknade na sredstva deponovana na računu obavezne rezerve			Stopa obavezne rezerve
	Obavezna rezerva u KM	Obavezna rezerva u ostalim valutama	Višak sredstava iznad obavezne rezerve	
05.2019.			- 0,40%	10,00%
09.2019.			- 0,50%	10,00%
06.2021.	0,00%	- 0,60%	- 0,50%	10,00%
01.2022.	0,00%	- 0,60%	- 0,75%	10,00%
09.2022.	0,00%	- 0,10%	- 0,25%	10,00%
01.2023.	0,25%	0,10%	0,00%	10,00%
07.2023.	0,50%	0,30%	0,00%	10,00%

Izvor: CBBiH

3.3 Aktivnosti komercijalnih banaka

U toku trećeg kvartala nastavljen je rast i kredita i depozita banaka. Stanje strane pasive nije promijenjeno, dok je neto strana aktiva u izvještajnom periodu porasla. Domaće kamatne stope na depozite i kredite nisu značajnije promjenjene u odnosu na prethodni kvartal.

3.3.1 Krediti

Ukupni krediti su u trećem kvartalu 2024. godine povećani za 402,3 milion KM u odnosu na prethodni kvartal, nastavljajući, nešto usporenije, trend rasta iz proteklog perioda. Nakon što je u prethodnom kvartalu registrovan visok kvartalni rast, u ovome izvještajnom periodu ostvaren je mnogo umjereniji kreditni rast (1,6%). Porast ukupnih kredita uglavnom je ostvaren povećanjem kredita sektoru stanovništva (292 miliona KM) na koji su se odnosile skoro tri četvrtine ukupnog kreditnog prirasta. Tražnja za kreditima stanovništava je i dalje visoka i pored toga što realna kamatna stopa više nije negativna, a bankarska percepcija kreditnog rizika se već dugo vremena²⁵ održava na visokom nivou. Odsustvo pooštavanja kreditnih standarda u drugom kvartalu povoljno su djelovali na kreditnu dinamiku. Stambeni krediti su zabilježili izražen kvartalni rast (4,7%) koji je uzrokovan visokom rastućom tražnjom za ovim kreditima zbog visokih cijena stambenih nekretnina²⁶. Međutim, stanovništvo i dalje mnogo više potražuje nenamjenske potrošačke kredite, čiji je rast vrlo stabilan, kao i udjel u ukupnim kreditima stanovništvu (73%). Banke su u zadnjoj Anketi o kreditnoj aktivnosti banaka u BiH²⁷ iznijele očekivanja kako se kreditni standardi u odobravanju potrošačkih i nenamjenskih kredita stanovništvu tokom trećeg kvartala 2024. godine neće pooštriti. Istovremeno banke su, nasuprot ovome, pretpostavile da će tražnja za kreditima stanovništva značajno porasti.

U prethodnih nekoliko mjeseci krediti nefinansijskim privatnim poduzećima su rasli po relativno visokim stopama, a rast u prethodnom kvartalu bio je najviši u zadnjih 15 godina²⁸, dok je u ovome kvartalu rast je usporen (Grafikon 3.7). Kvartalni rast je nizak (svega 0,3%), međutim godišnji rast ovih kredita je i dalje visok (9,4%). Ročna struktura kredita nefinansijskim privatnim poduzećima je generalno vrlo stabilna, a u posljednja četiri kvartala gotovo da nije mjenjana. Na kraju izvještajnog perioda dugoročni krediti nefinansijskih privatnih poduzeća su zastupljeni sa 61,5%, a njihov udjel u kreditima nefinansijskim javnim poduzećima je još veći (78,6%).

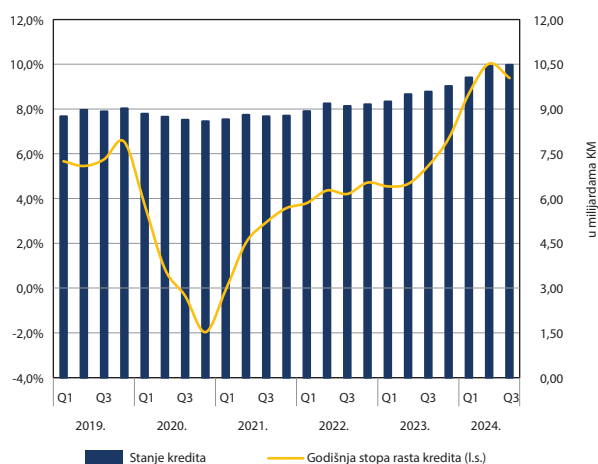
²⁵ CBBiH, Anketa o kreditnoj aktivnosti banaka za drugi kvartal 2024. godine.

²⁶ Prema zadnjem izvještaju o srednjoročnim projekcijama CBBiH iz maja ove godine očekivani rast cijena nekretnina u ovoj i naredne dvije godine je 6,7%, 2,7% i 4,6% resepektivno.

²⁷ Izvještaj za drugi kvartal 2024. godine, www.cbbh.ba.

²⁸ Od 2001. do 2008., sve do preljevanja globalne finansijske krize u Bosnu i Hercegovinu, krediti ovome sektoru su rasli po dvocifrenim stopama.

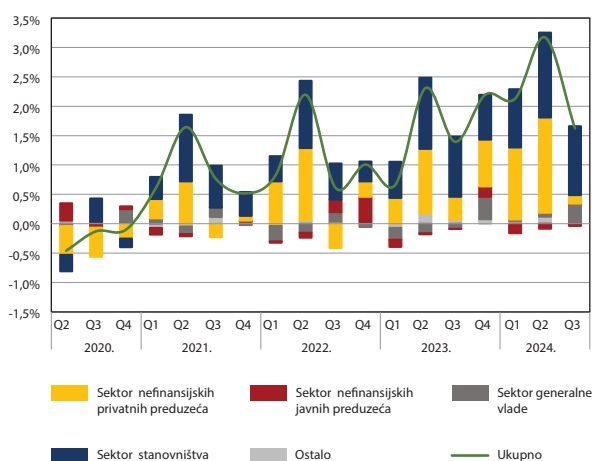
Grafikon 3.7: Krediti nefinansijskim privatnim poduzećima

Izvor: CBBiH

Ukupni kreditni rast je bio najvećim djelom skoncentrisan u sektoru stanovništva, a pozitivan doprinos kreditnom rastu je generisan i u djelu sektora generalne vlade (Grafikon 3.8) uz marginalni doprinos sektora nefinansijskih privatnih poduzeća. Nakon visokog kreditnog rasta u prethodnom kvartalu godišnji rast ukupnih kredita u izvještajnom periodu od 9,4% je ponovo iznad ostvarenog u predpandemijskom periodu i na njegovu dinamiku ne bi u značajnoj mjeri trebale uticati oktobarske poplave (više na tu temu u tekstnom okviru). Banke su u svojoj Anketi o kreditnoj aktivnosti takođe najavile relaksaciju kreditnih standarda u sektoru nefinansijskih poduzeća, a prepostavile su i da će nivo tražnje za ovim kreditima nastaviti da raste.

Grafikon 3.8: Kvartalni doprinosi rastu ukupnih kredita

Izvor: CBBiH

Tekstni okvir 2: Regulacija i poslovanje banaka u Federaciji Bosne i Hercegovine u kontekstu oktobarskih poplava

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (FBA) je, u skladu sa svojim ovlaštenjima, vrlo brzo reagovala na vanredne okolnosti izazvane oktobarskim poplavama. Mada se radilo o neuporedivo manjem poremećaju ekonomske aktivnosti u odnosu na poplave iz 2014. godine, posebne mjere FBA su bile neophodne, sa ciljem da se pokušaju, koliko je to u mogućnosti, ublažiti negativni ekonomski efekti poplava, a uvedene su i sa ciljem prevencije i najmanje moguće destabilizacije bankarskog sistema. Pored oštećenja i uništenja imovine i dobara fizičkih i pravnih lica, izuzetno jak interni šok je proizašao i iz prekida ili povećanja troškova lanaca snabdijevanja vezanih za cestovni i željeznički saobraćaj od i prema luci Ploče.

Uvažavajući sve veći značaj koji kreditiranju pravnih i fizičkih lica ima sektor ostalih finansijskih institucija ili nedepozitnih finansijskih institucija, FBA je donijela dvije odluke o privremenim mjerama, jednu za banke²⁹ i drugu za lizing društva i mikrokreditne organizacije³⁰. Ovdje je najbitnije istaći da su posebne mjere koje se propisuju ovim odlukama privremenog karaktera i da su banke i ostale finansijske institucije dužne (u određenom obliku – modalitetu) da ih primjenjuju na klijente čija je kreditna sposobnost pogoršana usljed djelovanja vanrednih okolnosti. Od banaka se očekuje da budu društveno odgovorne, i one su dužne da odobre olakšice onim klijentima koji imaju poteškoće u izmirivanju obaveza prema banakama, pod uslovom da su novčani tokovi dužnika direktno ili indirektno poremećeni usljed djelovanja vanrednih okolnost. Banke su izuzetno likvidne i profitabilne, i uz to vrlo dobro kapitalizovane, pri čemu su loši krediti na historijski najnižem nivou, a dobre poslovne performanse u prosjeku imaju i ostale finansijske institucije.

Od šest posebnih mjera, najveća pogodnost koju banke mogu uvesti klijentu je moratorij, tj. odgađanje otplate duga uz obustavljane obračuna kamate i dodatnih naknada za vrijeme trajanja moratorija od maksimalno šest mjeseci. Uslovi za moratorij su postavljeni visoko, jer se on može primijeniti sam na klijente koji su pretrpjeli značajnu štetu na privatnoj ili poslovnoj imovini, ili čiju su prihodi umanjeni ili bi mogli biti umanjeni za 50% u odnosu na prethodnu ocijenu kreditne sposobnosti. U sklopu posebnih mjera bankama su na raspolaganju i grejs period na glavicu (maksimalno 12 mjeseci), produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuje anuitetno ili jednokratno (maksimalno šest mjeseci), odobravanje novog kredita za likvidnost, te druge mjere sa ciljem konsolidacije dužničko povjerilačkog odnosa.

²⁹ Odluka o posebnim mjerama koje banke primjenjuju u posebnim okolnostima – poplave iz oktobra 2024. godine od 8.10.2024. godine.

³⁰ Odluka o posebnim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju u posebnim okolnostima – poplave iz oktobra 2024. godine od 8.10.2024. godine.

Banka ima na raspolaganju da modifikuje izloženost, tj. da izmjeni neke ili sve elemente ugovora o kreditu nakon čega prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku. Na ovom mjestu FBA je, nedozvoljavajući da kamatna stopa na modifikovanu izloženosti banaka bude veća od prethodno ugovorene, uspostavila implicitnu kontrolu kamatnih stopa za kreditne linije obuhvaćene ovom mjerom, a zabranila je i naplaćivanje naknada u procesu modifikovanja izloženosti.

Ona poduzeća čije tržište nabave i prodaje zavise od željezničkog transporta vezanom za Luku Ploče, usljed smanjenja proizvodnje, a samim tim i prodaje i prihoda, kandidati su za značajnu modifikaciju izloženosti, do popravka ove infrastrukture ili do adaptacije na neku drugu transportnu rutu. Posebne mjere se odobravaju klijentima koji su prethodno kasnili duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, ali samo u izuzetnim slučajevima, Banci se dozvoljava da modifikovanu izloženost zadrži u prethodnom nivou kreditnog riziku, ali procenat pokrivenosti očekivanim kreditnim gubicima ne može biti smanjen osim ukoliko se modifikovana izloženost ne počne otplaćivati.

Na osnovu prethodno navedenih faktora, mala je mogućnost da dođe do poremećaja u poslovanju banaka usljed vanrednih okolnosti i primjene posebnih mjera u sektoru stanovništva. S druge strane, s obzirom na očekivano trajanje sanacije pruge na dionici u blizini Jablanice, banke koje su izložene firmama povezanim sa ovom saobraćajnom infrastrukturom, kao i firmama koje su u poslovnom odnosu s njima, mogle bi proći kroz proces pogoršanja kvaliteta aktive. Međutim, vanredne okolnosti i njihove posljedice ne bi trebale izazvati zastoj u kreditnoj dinamici, pretežno zato što su poplavama pogođene samo nekoliko opština sa relativno malim brojem stanovnika. Veći dio sektora stanovništva i nefinansijskih poduzeća neće ni direktno ni indirektno osjetiti bilo kakve ekonomske posljedice zbog poplava, niti će poslovni odnosi s bankama biti izmijenjeni iz tih razloga.

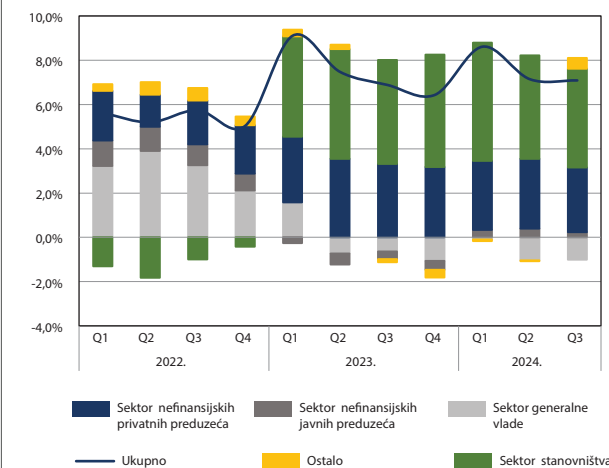
3.3.2 Depoziti

Uporedo sa nastavkom kreditnog rasta bilježi se povećanje stanja ukupnih depozita domaćih sektora u BiH, s tim da je u ovome izvještajnom periodu rast mnogo izraženiji nego u prethodnom. Ukupni depoziti banaka su u trećem kvartalu 2024. godine za 838 miliona KM (2,6%) viši u odnosu na prethodni kvartal. Doprinos sektora stanovništva ukupnom kvartalnom rastu depozita (0,9 p.p.) značajno je veći u odnosu na prethodni kvartal, a doprinos sektora nefinansijskih privatnih poduzeća (1,2 p.p.) približno je isti kao i u prethodnom kvartalu. Najveći negativan doprinos kvartalnoj promjeni ukupnih depozita dao je, kao i u prethodnom kvartalu, sektor vlade entiteta (0,5 p.p.), čiji depoziti imaju tendenciju pada već duže vremena ³¹.

³¹ Ovi depoziti su počeli padati u septembru 2022. godine, a pad je trajao sve do kraja 2023. godine, nakon čega je uslijedio kratkotrajni rast u prvom kvartalu ove godine, da bi se pad nastavio u sljedeća dva kvartala. Depoziti sektora vlade entiteta su u zadnje dvije godine smanjeni za 41%.

Nakon deset uzastopnih kvartala rasta, stanje ukupnih depozita banaka na kraju trećeg kvartala 2024. iznosilo je 32,83 milijarde KM. Rast ukupnih depozita na godišnjem nivou (7,1%) isti je kao i u prethodnom kvartalu i ponovo su mu najviše doprinijeli depoziti sektora stanovništva i sektora nefinansijskih poduzeća (Grafikon 3.9), a u sektoru vlade entiteta zabilježen je najveći negativan uticaj na godišnju promjenu ukupnih depozita (1 p.p.).

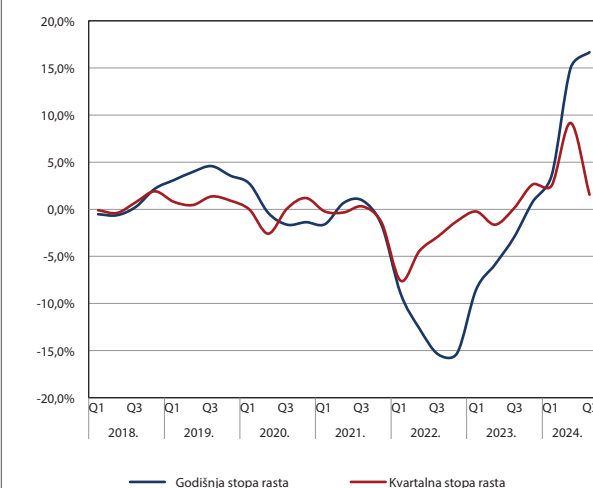
Grafikon 3.9: Doprinos godišnjem rastu ukupnih depozita banaka

Izvor: CBBiH

U ovome izvještajnom periodu doprinos transakcionih depozita stanovništva ukupnom rastu depozita ponovo je najznačajniji. Stanje transakcionih depozita u trećem kvartalu 2024. godine je bilo do sada najviše, 8 milijardi KM, a njihov doprinos ukupnom kvartalnom rastu depozita (1,8%) bio je visok (1,4 p.p.). I dugoročni depoziti stanovništva su nastavili rasti (Grafikon 3.10), ali sporije nego u prethodnom kvartalu. Struktura depozita stanovništva je približno ista kao i u prethodnom kvartalu. Udio dugoročnih depozita stanovništva u ukupnim depozitima stanovništva je iznosio 29%.

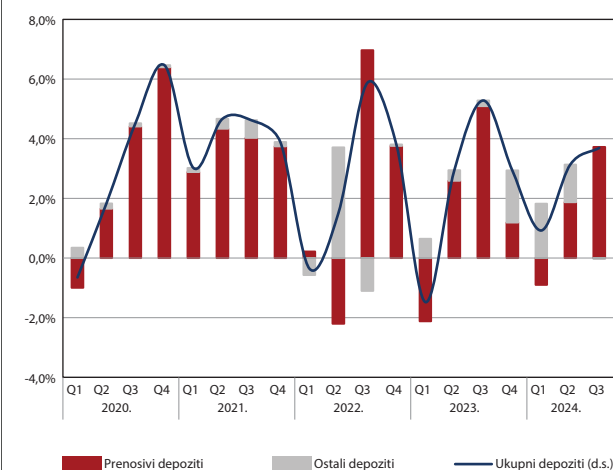
Grafikon 3.10: Stopa promjene dugoročnih depozita stanovništva

Izvor: CBBiH

U izvještajnom periodu, za razliku od tri prethodna kvartala, potpuno je izostao rast ostalih depozita nefinansijskih poduzeća (Grafikon 3.11), te je sav rast bio skoncentrisan na prenosive depozite. Udjel prenosivih depozita u ukupnim depozitima nefinansijskih poduzeća na kraju trećeg kvartala ove godine (76,9%) blago je povišen u odnosu na prethodni kvartal. Valutna struktura depozita nefinansijskih poduzeća je neznatno izmjenjena u odnosu na prethodni kvartal i udjel depozita u stranoj valuti u ukupnim depozitima nefinansijskih poduzeća je smanjen na 32%.

Grafikon 3.11: Doprinos kvartalnoj stopi rasta depozita nefinansijskih poduzeća

Izvor: CBBiH

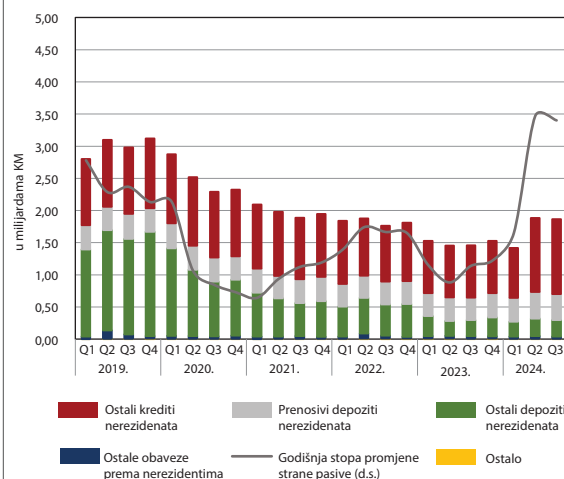
3.3.3 Strana aktiva i strana pasiva komercijalnih banaka

Karakteristika ovoga izvještajnog perioda je značajan rast strane aktive banaka, dok je strana pasiva neznatno smanjena u odnosu na prethodni kvartal. Neto strana aktiva se ponovo približila maksimalnoj vrijednosti iz prvog kvartala ove godine. U strukturi strane pasive udjel ostalih kredita od nerezidenata povećan je, posmatrano od početka 2006.godine, na dosada najviši nivo.

Godišnje promjene strane pasive (Grafikon 3.12) ukazuju na prestanak trenda pada (započetog u 2020. godini), te na održavanje približno istog stanja strane pasive kao i u Q2 2024. godine, usljed daljeg rasta ostalih kredita od nerezidenata. U odnosu na godinu dana ranije, strana pasiva je veća za 28%, a rast domaćih izvora (depoziti rezidenata kod banaka) mnogo je manji (7,1%). Bez obzira na ovakva kretanja, udio domaćih izvora finansiranja u ukupnim obavezama banaka i dalje je neuporedivo veći³². Najbitnija promjena u stranoj pasivi, posmatrano na godišnjem nivou, jeste rast udjela ostalih kredita nerezidenata sa jedne strane, te smanjenje udjela oročenih depozita i depozita po viđenju nerezidenata s druge strane. Na kraju izvještajnog perioda udjel kredita nerezidenata u strukturi strane pasive je bio 62,4%.

³² Na kraju septembra 2024. godine depoziti rezidentnih sektora su iznosili oko 90% ukupnih obaveza banka.

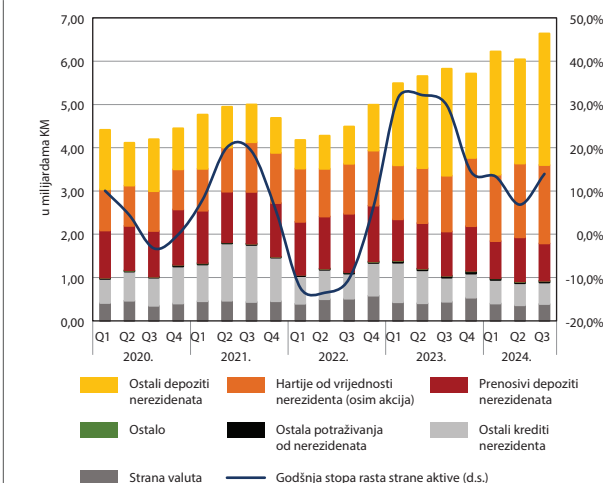
Grafikon 3.12: Strana pasiva banaka

Izvor: CBBiH

Zabilježeni kvartalni rast strane aktive postignut je isključivo zbog rasta ostalih depozita kod nerezidenata (Grafikon 3.13). U odnosu na prethodni kvartal, ovi depoziti banaka kod nerezidenata su za petinu viši, a njihov doprinos kvartalnom rastu strane aktive bio je 10,5 p.p. Stanje vrijednosnih papira koji su izdali nerezidenati i strane valute je blago povećano u odnosu na prethodni kvartal, dok je stanje prenosivih depozita kod nerezidenata smanjeno. Kvartalni rast strane aktive u ovome izvještajnom periodu (10%) najviši je u zadnjih godinu i po dana, ali su i dalje prisutne značajne unutarmjesečne oscilacije, koje se reflektuju i na nivo deviznih rezervi. U oročenim depozitima kod nerezidenata i u dužničkim vrijednosnim papirima nerezidenata, banke su na kraju septembra 2024. godine držale 73% strane aktive (za 5 p.p. više nego u prethodnom kvartalu). Udio depozita po viđenju (prenosivi depoziti) je 13%, a udio ostalih kredita datih nerezidentima (7,5%) je na najnižem nivou od 2020. godine. Stanje neto strane aktive na kraju izvještajnog perioda od 4,77 milijarde KM skoro je na nivou najviše vrijednosti iz marta 2024. godine, a strana aktiva je za 3,6 puta viša od strane pasive.

Grafikon 3.13: Strana aktiva banaka

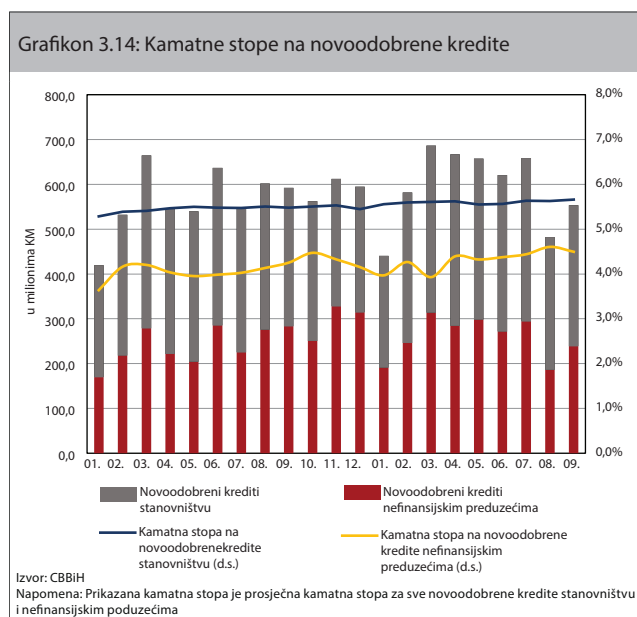

Izvor: CBBiH

3.3.4 Kamatne stope

Prosječna ponderisana kamatna stopa na ukupne novoodobrene kredite banaka je u izvještajnom periodu neznatno porasla u odnosu na prethodni kvartal i krajem trećeg kvartala ove godine njena vrijednost je iznosila 5,16%. Blago su povećane i kamatne stope na novougovorene kredite stanovništvu i kamatne stope na novougovorene kredite nefinansijskim poduzećima (Grafikon 3.14). Na kraju trećeg kvartala ove godine kamatna stopa na novougovorene ostale, potrošačke i stambene kredite je iznosila 6%, 5,3% i 4,1% respektivno. Posmatrano na godišnjem nivou ukupni novoodobreni krediti stanovništvu su neznatno veći, a na kvartalnom nivou, usljed prije svega smanjenja novoodobrenih ostalih kredita, smanjeni su za 11%.

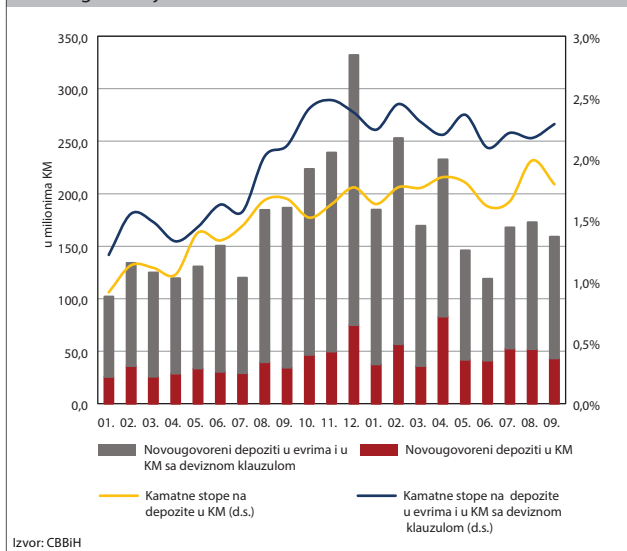
Kao i u prethodnom kvartalu, kod kredita nefinansijskim poduzećima najviše je povećana kamatna stopa na kredite sa najnižom³³ i najvišom ročnošću³⁴ (za u prosjeku 43 b.p.). U srednjoročnom tržišnom segmentu kredita nefinansijskim poduzećima³⁵ kamatna stopa je ista već treći kvartal uzastopno, a ovaj tržišni segment i dalje nastavlja da raste najbrže.

Prosječna kamatna stopa na ukupne novougovorene depozite u septembru 2024. godine, 1,9%³⁶, neznatno je smanjena u odnosu na prethodni kvartal. U višim ročnim segmentima, iznad godinu dana, kamatne stope na ukupne novougovorene depozite su blago povećane.

Nakon smanjenja u dva prethodna kvartala prosječna ponderisana kamatna stopa na ukupne novougovorene depozite stanovništva je porasla na 2,13% (Grafikon 3.15). Vrijednosti novougovorenih depozita stanovništva se smanjivala u dva prethodna kvartala, a u ovome kvartalu nije bilo promjena i ugovoreno je oko pola milijarde KM novih depozita. U prosjeku je rast kamatnih stopa zabilježen u višim ročnim segmentima, sa izuzetkom novougovorenih depozita u KM ročnosti iznad dvije godine na koje kamatna stopa nije mjenjana (2%).

Grafikon 3.15: Kamatne stope na novougovorene depozite prema valuti ugovaranja

3.4 Berze

Usljed pada prometa na SASE promet na bh. berzama je u trećem kvartalu 2024. godine značajno niži u poređenju sa prethodnim kvartalom. Uzrok niskoga prometa na SASE bilo je odsustvo značajnijih emisija javnog duga Federacije Bosne i Hercegovine (Grafikon 3.16). U izvještajnom periodu prometovano je vrijednosnih papira u ukupnom iznosu od 292 miliona KM, od čega se najveći dio prometa odnosi na dužničke vrijednosne papire, odnosno na instrumente javnog duga Republike Srpske. Ukupan promet na bh. berzama je na kvartalnom i godišnjem nivou u Q3 2024. godine smanjen za oko trećinu.

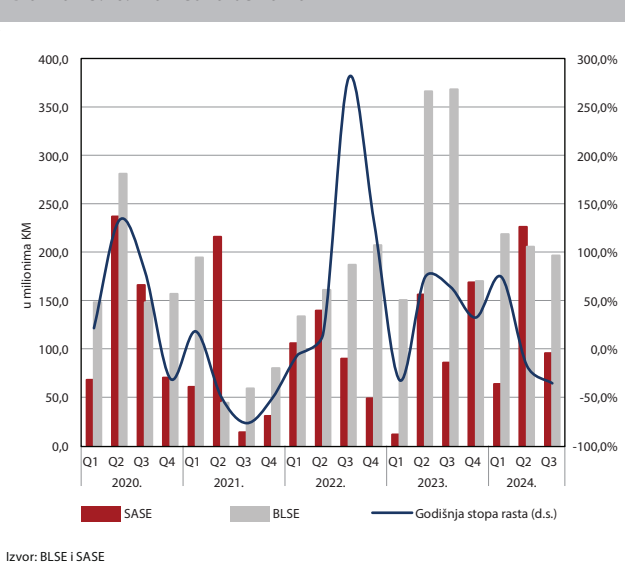
³³ Sa promjenljivom kamatnom stopom i periodom fiksacije kamatne stope do godinu dana.

³⁴ Period fiksacije kamatne stope iznad pet godina.

³⁵ Sa periodom fiksacije kamatne stope od jedne do pet godina.

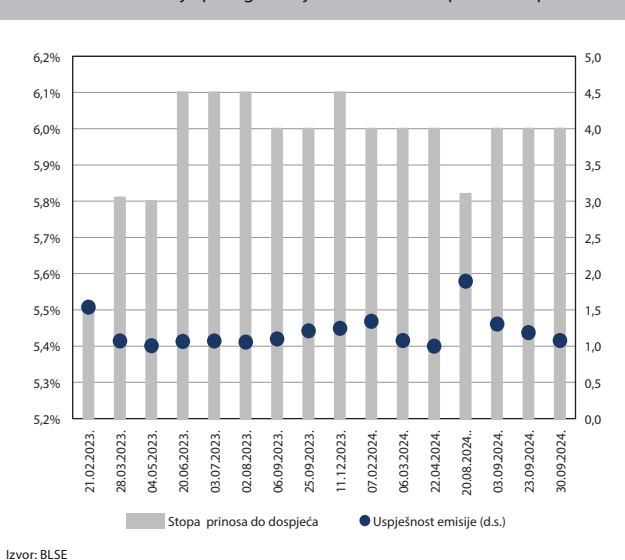
³⁶ Ne postoji statistika novougovorenih depozita po viđenju (kamatna stopa na depozite po viđenju i transakcione depozite se reportira uz stanja ovih depozita), pa zbog nemogućnosti ponderisanja nisu korišteni pri izračunavanju prosječne kamatne stope. U ukupnoj strukturi depozita, njih je u septembru 2024. godine bilo oko 65%. Novougovoreni depoziti su depoziti sa dogovorenim dospjećem.

Grafikon 3.16: Promet na berzama

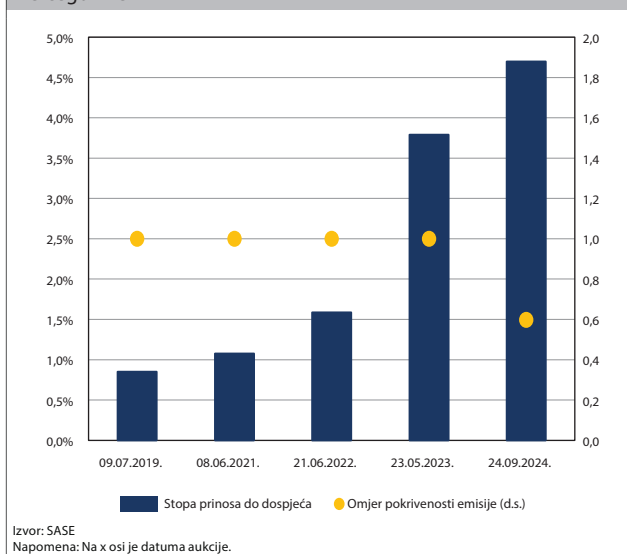
Oba entiteta su emitovala javni dug u trećem kvartalu, ali uz veliku razliku u broju i vrijednosti emisija po entitetima. Ukupno je izvršeno deset emisija, od čega se sedam odnosilo na Republiku Srpsku. U skladu sa kalendarom aukcija za drugu polovinu ove godine, Republika Srpska je emitovala, kao i u prethodnom kvartalu, šestomjesečne trezorske zapise i petogodišnje obaveznice. Sve emisije su bile uspješne, svi planirani iznosi emisija su realizovani, a tražnja za javnim dugom je bila veća nego u drugom kvartalu ove godine. Pristigle ponude su prevazišle prihvaćene ponude za 20%, a vrijednost ostvarenih emisija bila je za 30% veća od planiranih. Prinosi na tržišta šestomjesečnih trezorskih zapisa ponovo nisu mjenjani i kao od zadnjeg kvartala prošle godine, stopa prinosa na šestomjesečne trezorske zapise je ponovo 4%. Sa izuzetkom emisije petogodišnjih obaveznica u augustu u kojoj je izuzetno visoka tražnja oborila stopu prinosa do dospelja na 5,82% (Grafikon 3.17) sve ostale emisije ove ročnosti realizovane su po stopi prinosa do dospelja od 6%. Ostvareni iznos emisija Republike Srpske u trećem kvartalu od 148 miliona KM je skoro identičan onome u drugom kvartalu ove godine.

Grafikon 3.17: Emisije petogodišnjih obaveznica Republike Srpske

Federacija Bosne i Hercegovine je u izvještajnom periodu izvršila jednu emisiju ročnosti od 10 godina (Grafikon 3.18) i dvije emisije ročnosti trezorskih zapisa ročnosti od 6 mjeseci i 12 mjeseci. Za finansiranja budžeta ovoga entiteta u drugom kvartalu je ukupno prikupljeno 80 miliona KM, uz visoku tražnju, ali i rast stope prinosa do dospelja na tržištu obaveznica i smanjenje stope prinosa do dospelja na tržištu trezorskih zapisa. Naime, izvršena je emisija desetogodišnjih obaveznica vrijednosti od 50 miliona KM, tražnja je bila 77 milona KM, ali po stopi prinosa do dospelja (4,7%) za 90 b.p. višoj u odnosu na prethodnu emisiju ove ročnosti (5/2023). S druge strane, na tržištu trezorskih zapisa Federacije Bosne i Hercegovine stope prinosa su smanjene za u prosjeku 60 b.p.

Grafikon 3.18: Devetomjesečni trezorski zapisi Federacije Bosne i Hercegovine

Smanjenje BIRS-a započeto početkom godine i nastavljeno u drugom kvartalu, prekinuto je u trećem kvartalu 2024. godine kada je njegova vrijednost blago porasla za 2,2% (q/q-1). S druge strane najširi berzanski indeks na SASE, SASX 30 značajno je porastao (6,7%), dok je rast SASX 10 manje izražen (3,2%). Na godišnjem nivou tržišna kapitalizacija berzi, mjereno sa vrijednošću berzanskih indeksa BIRS i SASX 30 je viša za 32% i 14% respektivno.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vanjski sektor

4. VANJSKI SEKTOR

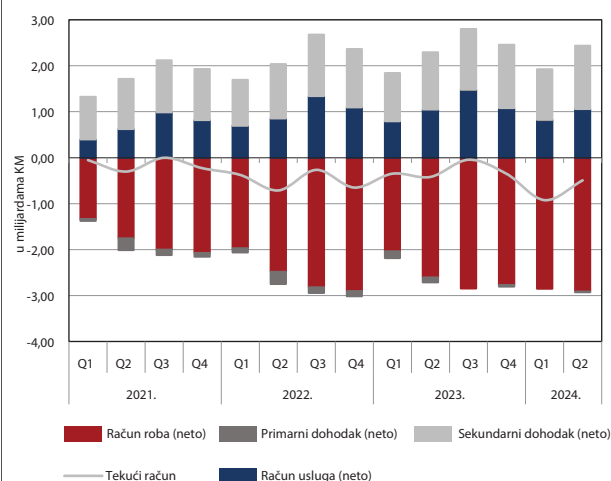
4.1 Platni bilans

U drugom kvartalu 2024. godine zabilježen je rast deficita tekućeg računa u odnosu na isti period prethodne godine. Neto prilivi po računu usluga i doznake iz inostranstva djelimično su kompenzirali rast deficita tekućeg računa. Znatno viši rast deficita tekućeg računa u odnosu na nominalni rast BDP-a rezultovao je i rastom deficita tekućeg računa izraženog u procentima BDP-a.

4.1.1 Tekući i kapitalni račun

Deficit tekućeg računa, u drugom kvartalu 2024. godine je iznosio 492,2 miliona KM, što predstavlja godišnji rast od 17,8% ili 74,4 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. Godišnji pad vrijednosti izvoza robe (1,6%), praćen rastom vrijednosti uvoza (3,8%), kao i pozicija BiH kao neto uvoznika na međunarodnom tržištu roba, rezultovali su rekordnim deficitom na računu roba u vrijednosti od 2,91 milijardi KM (Grafikon 4.1). Najveći uticaj na smanjenje deficita tekućeg računa u posmatranom periodu zabilježen je po osnovu doznaka iz inostranstva i priliva na računu usluga. Znatno izraženiji rast deficita tekućeg računa u odnosu na rast nominalnog BDP-a rezultovao je povećanjem deficita tekućeg računa izraženog u procentima za 50 bp do nivoa od 3,9%.

Grafikon 4.1: Tekući račun

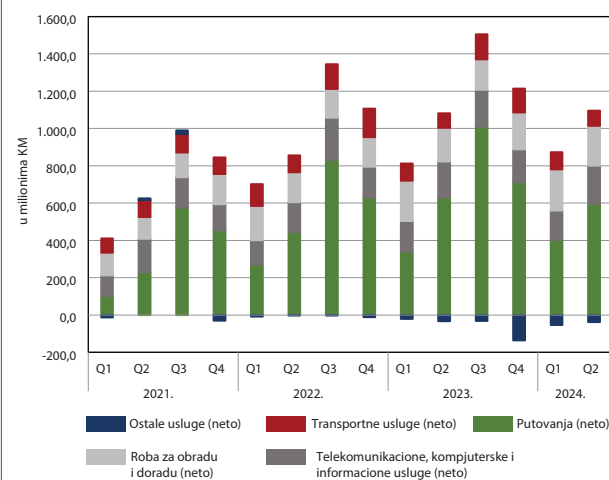

Izvor: CBBiH

Neto prilivi na računu usluga u drugom kvartalu tekuće godine zabilježeni su u vrijednosti od 1,06 milijardi KM, što je približno istom nivou kao u posmatranom periodu prethodne godine (Grafikon 4.2). Više od polovine ove vrijednosti se odnosi na neto prilive po osnovu potrošnje stranih turista koja je zabilježila godišnji pad od 5,7%. Pad vrijednosti rezultat je znatno većeg rasta potrošnje domaćih turista u inostranstvu (55,4%) u odnosu na rast

vrijednosti potrošnje stranih turista u BiH (5,0%), što je u konačnici značajno redukovalo ukupne neto prilive. Pokazatelji statistike turizma za treći kvartal ukazuju na rast noćenja stranih turista u BiH. Uprkos padu industrijske proizvodnje, kao i skromnom obimu ekonomske aktivnosti u zemljama glavnim trgovinskim partnerima, neto prilivi po osnovu poslova obrade i dorade robe (Lohn poslovi) su u drugom kvartalu zabilježili godišnji rast od 17,6%, dok su neto prilivi po osnovu telekomunikacionih, kompjuterskih i informacionih usluga zabilježili godišnji rast od 7,5%. Slabi pokazatelji u međunarodnoj trgovini robama usloveli su relativno slab rast neto priliva po osnovu usluga transporta od 4,0%.

Grafikon 4.2: Račun usluga u platnom bilansu

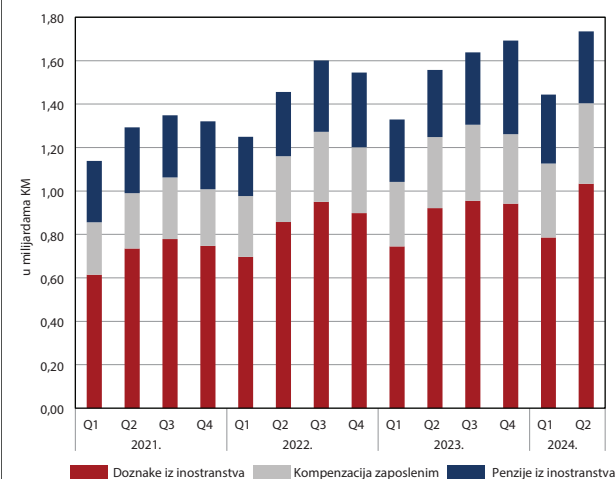

Izvor: CBBiH

U drugom kvartalu 2024. godine zabilježen je negativan saldo na računu primarnog dohotka u iznosu od 16,7 miliona KM. Neto odlivi po osnovu investiranja su iznosili 398,0 miliona KM i najvećim su dijelom posljedica odliva po osnovu direktnih ulaganja, dok su pozitivan uticaj imali neto prilivi po osnovu kamata na rezervnu aktivu (117,4 miliona KM). Uprkos skromnom nivou ekonomske aktivnosti u razvijenim zemljama, neto prihodi od naknada zaposlenima u inostranstvu su iznosili 370,5 miliona KM, što predstavlja rast od 13,2%.

Nominalna usklađivanja plata i penzija u inostranstvu usljed istrajnih inflatornih pritisaka, rezultovala su rastom neto priliva po osnovu doznaka i penzija iz inostranstva (Grafikon 4.3). Neto prilivi po osnovu doznaka iz inostranstva zabilježeni su u vrijednosti od 1,03 milijardi KM, što predstavlja rast od 12,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Također, penzije iz inostranstva kao druga najznačajnija kategorija na računu sekundarnog dohotka je zabilježila godišnji rast od 7,3%.

Grafikon 4.3: Kompenzacije zaposlenim u inostranstvu, doznake i penzije iz inostranstva

Izvor: CBBiH

4.1.2 Finansijski račun

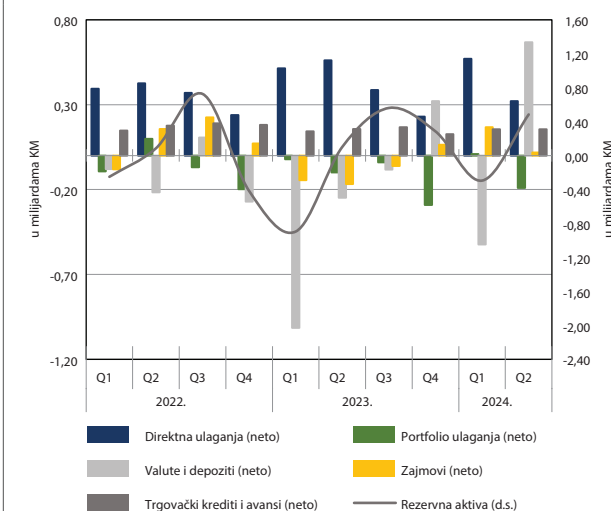
U drugom kvartalu 2024. godine neto priliv na finansijskom računu je iznosio 493,2 miliona KM. Deficit tekućeg računa je najvećim dijelom finansiran neto prilivima po osnovu valuta i depozita, kao i direktnim stranim ulaganjima (Grafikon 4.4). Neto prilivi po osnovu direktnih stranih ulaganja u posmatranom periodu su iznosili 320,7 miliona KM i manji su za 239,8 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. Od ukupne vrijednosti stranih ulaganja, više od 70,0%, odnosi se na reinvestiranu zaradu. U okviru portfolio investicija, u posmatranom periodu je zabilježen neto odliv sredstava u iznosu od 190,1 miliona KM kao posljedica ulaganja banaka i drugih finansijskih poduzeća u dužničke vrijednosne papire.

U okviru ostalih investicija zabilježen je neto priliv sredstava u iznosu od 846,5 miliona KM, najvećim dijelom kao posljedica neto priliva po osnovu valuta i depozita (667,4 miliona KM), usljed smanjenja aktive praćenog povećanjem pasive bankarskog sektora. U drugom kvartalu 2024. godine po osnovu zajmova nije bilo značajnijih neto priliva, s tim što treba istaći otplatu zajmova sektora vlade MMF-u i drugim međunarodnim kreditorima u iznosu od 181,6 miliona KM, dok su nefinansijska poduzeća povećala svoja zaduženja prema inostranstvu. Neto prilivi po osnovu trgovačkih kredita i avansa su ostali na nešto nižem nivou u odnosu na prethodnu godinu, a rezultat su zaduženja nefinansijskih poduzeća.

Neto zaduživanje prema inostranstvu iznad nivoa deficita tekućeg računa rezultovalo je povećanjem rezervne aktive u iznosu od 483,2 miliona KM.

Uprkos rastu neto strane aktive bankarskog sektora, kao i rekordnom robnom deficitu, devizne rezerve u trećem kvartalu 2024. godine su zabilježile rast od 309,8 miliona KM, zahvaljujući prvenstveno prilivima po osnovu zaduživanja privatnog sektora, kao i prilivima po osnovu direktnih stranih ulaganja. Detaljnije pogledati u poglavlju 3.1 Devizne rezerve i monetarna kretanja.

Grafikon 4.4: Finansijski račun

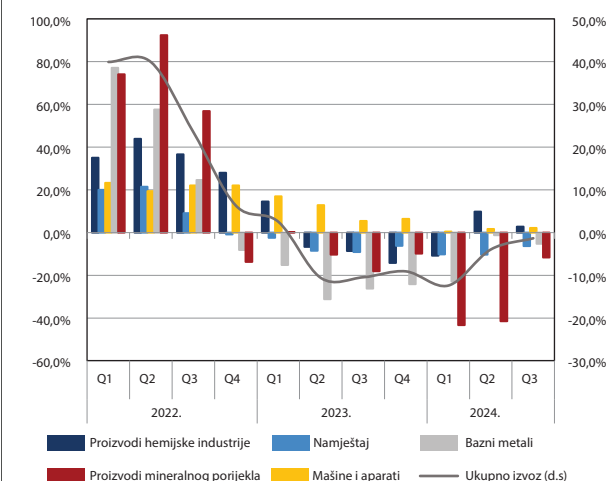
Izvor: CBBiH

4.2 Vanjska trgovina

U trećem kvartalu 2024. godine nije zabilježena značajnija promjena u vrijednosti vanjskotrgovinske robne razmjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine, s tim što je izvoz robe iz BiH zabilježio pad, praćen umjerenim rastom vrijednosti uvoza robe. Pad vrijednosti izvoza posljedica je stagnacije ekonomske aktivnosti u EU i smanjenja tražnje za BiH robom u zemljama glavnim trgovinskim partnerima (Grafikoni 4.5). Nepovoljna kretanja u vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni rezultovala su rekordnim robnim deficitom u trećem kvartalu u vrijednosti od 3,34 milijarde KM, dok je pokrivenost uvoza izvozom iznosila 54,0%.

U periodu juli–septembar iz BiH je izvezeno robe u vrijednosti od 3,92 milijarde, što predstavlja pad od 1,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Godišnji pad vrijednosti izvoza je posljedica pada tražnje za nekim od izvozno najznačajnijih grupa proizvoda, kao što su proizvodi mineralnog porijekla (11,6%, od čega se najveći dio odnosi na električnu energiju), namještaj (6,3%) i bazni metali (5,3%). S druge strane, mašine i aparati, kao i proizvodi hemijske industrije su zabilježili umjereni godišnji rast od 2,1% i 2,8%, respektivno.

Grafikon 4.5: Godišnje promjene vrijednosti izvoza po grupama proizvoda

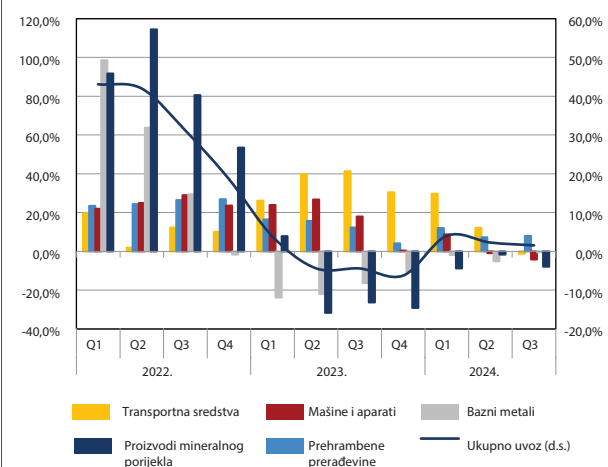
Izvor: BHAS

4.3 Nominalni i realni efektivni kurs KM

Nominalni efektivni kurs (NEER) je u augustu zabilježio aprecijaciju od 1,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine (Grafikon 4.7). Aprecijacija NEER-a je najvećim dijelom uzrokovana značajnom nominalnom aprecijacijom EUR, naše sidrene valute, prema turskoj liri koja je u augustu iznosila 28,5% na godišnjem nivou. Također, godišnja nominalna aprecijacija u augustu je zabilježena i prema češkoj kruni (3,8%), mađarskoj forinti (1,9%), kao i američkom dolaru (1,6%). S druge strane, realni efektivni kurs (REER), gdje je indeks potrošačkih cijena korišten kao deflator, u augustu je zabilježio godišnju deprecijaciju od 1,6%. Deprecijacija REER-a je posljedica prosječno viših stopa inflacije u zemljama glavnim trgovinskim partnerima u odnosu na BiH (1,3%), a prvenstveno u Turskoj (52,0%), Srbiji (4,4%), Hrvatskoj (3,0%) i Austriji (2,4%).

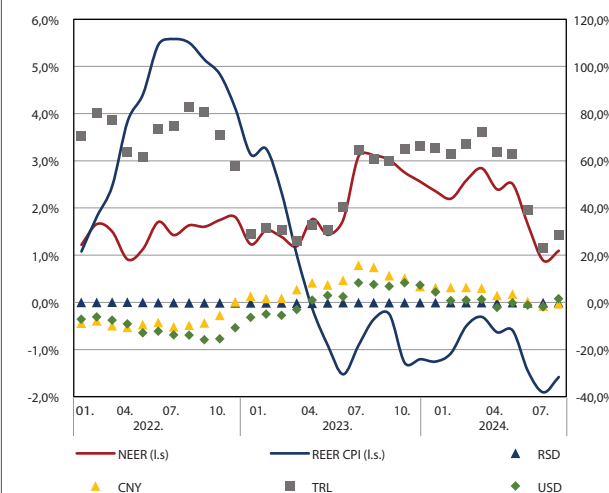
U trećem kvartalu 2024. godine u BiH je uvezeno robe u vrijednosti od 7,26 milijardi KM, što predstavlja godišnji rast od 1,6%. Uprkos godišnjem padu vrijednosti uvoza većine najznačajnijih uvoznih grupa proizvoda, uvoz prehrambenih proizvoda (rast 8,0%) kao i veći broj tradicionalno manje značajnih grupa proizvoda su imali pozitivan doprinos rastu ukupnog uvoza (Grafikon 4.6). S druge strane, godišnji pad vrijednosti je zabilježen kod uvoza proizvoda mineralnog porijekla (8,0%, od čega većinom nafte i naftnih derivata), mašina i opreme (4,3%), transportnih sredstava (1,3%) i baznih metala (0,4%).

Grafikon 4.6: Godišnje promjene vrijednosti uvoza po grupama proizvoda

Izvor: BHAS

Grafikon 4.7: Godišnje promjene u deviznom kursu KM

Izvor: CBBiH

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Vladine finansije

5. VLADINE FINANSIJE

U trećem kvartalu je zabilježen rast naplate prihoda od indirektnih poreza. Budžetski prihodi su uglavnom korišteni za finansiranje tekuće potrošnje, dok je kapitalna potrošnja na veoma niskom nivou. Rast plata i izdvajanja za ranjive kategorije stanovništva su doveli do rasta budžetskih rashoda. Javni dug sektora generalne vlade prema Mاستrihtskim kriterijima je na prihvatljivom nivou.

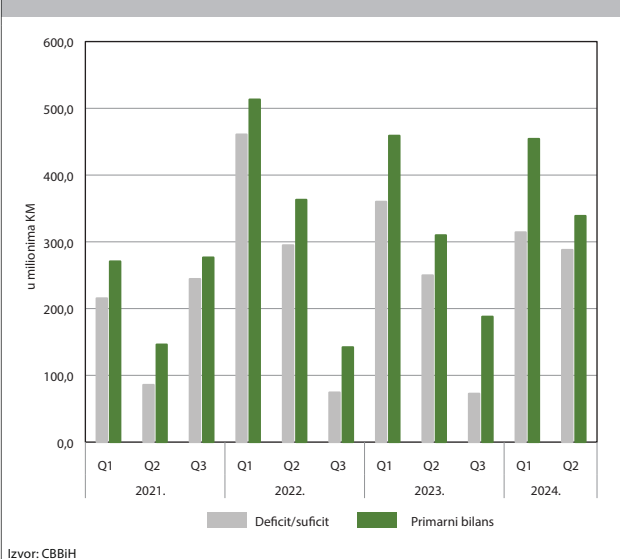
5.1 Budžetska pozicija

Na kraju drugog kvartala zabilježen je suficit centralne vlade³⁷ u iznosu od 287,9 miliona KM, dok je suficit u prvom kvartalu bio veći za 26,6 miliona KM. Smanjenje suficita u drugom kvartalu je rezultat rasta izdvajanja za korištenje roba i usluga, plate zaposlenih i socijalna davanja, (7,3%, 3,7% i 3,5% respektivno) na kvartalnom nivou. Za potrebe servisiranja kamate u drugom kvartalu je izdvojeno 51,2 miliona KM. Za servisiranje kamate u prvih šest mjeseci izdvojen je 191,1 miliona KM, što je za 32,2 miliona KM više u odnosu na isti period prethodne godine. Primarni fiskalni bilans na kvartalnom nivou je tradicionalno u prvoj polovini godine u značajnijem suficitu, dok se u trećem i četvrtom kvartalu intenzivira i pojačava vladina potrošnja (Grafikon 5.1).

Strategije javnih investicija, u oba entiteta su usmjerene na intenziviranje ulaganja u infrastrukturne projekte i energetski sektor. Shodno tome, u drugom kvartalu 2024. godine je zabilježen nešto veći iznos kapitalnih ulaganja u odnosu na isti kvartal prethodne godine. U skladu s navedenim, javne investicije su u drugom kvartalu veće za 22,8 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine. U navedenom periodu je realizovano 101,2 miliona KM javnih investicija kroz budžete.

U oktobru 2024. godine su dio Bosne i Hercegovine zadesile poplave. Prema prvim preliminarnim finansijskim procjenama direktne štete uzrokovane poplavama na putnoj infrastrukturi, magistralnim i regionalnim cestama i privatnoj imovini a koje je sačinila Federalna uprava civilne zaštite (FUCZ)³⁸ iznose oko 270 miliona KM. Shodno tome, u narednom periodu se može očekivati da će izdvajanja vlade za saniranje putne infrastrukture (procijenjena direktna šteta na regionalnim cestama iznosi oko 63,0 miliona KM, na magistralnim cestama 21,5 miliona KM, dok je na željeznicama FBiH direktna šteta 3,8 miliona KM) iziskivati dodatna sredstva iz budžeta Federacije BiH i rast potrošnje, što može uticati na dodatno smanjenje ionako uskog fiskalnog prostora i produbljenje deficita.

Grafikon 5.1: Tekući i primarni bilans centralne vlade BiH

Izvor: CBBiH

U drugom kvartalu je zabilježen kvartalni rast prihoda za 329,4 miliona KM ili 7,2%, što je uobičajeno za drugi kvartal, nakon slabije potrošnje početkom godine, odnosno u prvom kvartalu. S druge strane, na godišnjem nivou je zabilježen značajan rast prihoda centralne vlade u iznosu od 409,8 miliona KM (9,1%), što je rezultat rasta prihoda od indirektnih poreza i zbog rasta potrošnje (1,8%), ali i direktnih poreza i doprinosa zbog rasta plata (7,3%). Istovremeno je zabilježen kvartalni rast rashoda (275,1 milion KM ili 6%), dok je na godišnjem nivou zabilježen značajniji rast rashoda od 349,0 miliona KM (8,40%) usljed većih izdvajanja za plate, ali i redovna i vanredna usklađivanja penzija.

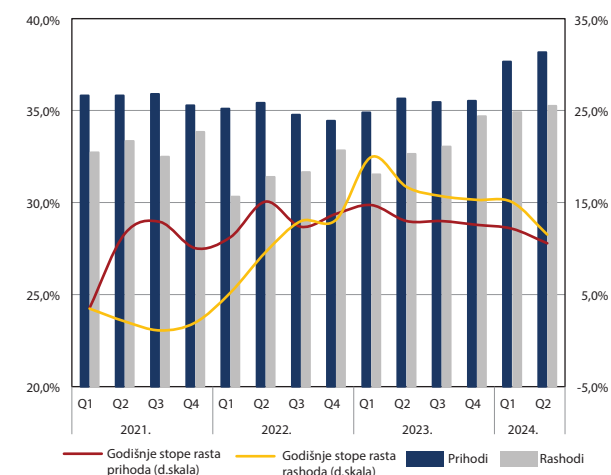
Glavni doprinosi značajnom rastu prihoda na godišnjem nivou je iznimna naplata PDV-a (u prvih šest mjeseci 2024. neto naplata PDV-a je veća za 12,3% na godišnjem nivou), kao najznačajnija komponenta u strukturi indirektnih poreza. Navedeni rast je rezultat visoke naplate domaćeg PDV-a, što je posljedica izraženijeg rasta domaćih cijena u BiH.

U drugom kvartalu rashodi su bili značajni i iznosili su 4,51 milijardi KM, i u nominalnom iznosu su veći za 349,1 miliona KM (8,4%) u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Posmatrano u procentima BDP-a, budžetski prihodi i rashodi centralne vlade su na kraju drugog kvartala iznosili 38,2% i 35,3% respektivno (Grafikon 5.2).

³⁷ Prema GFS metodologiji predstavlja razliku između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane.

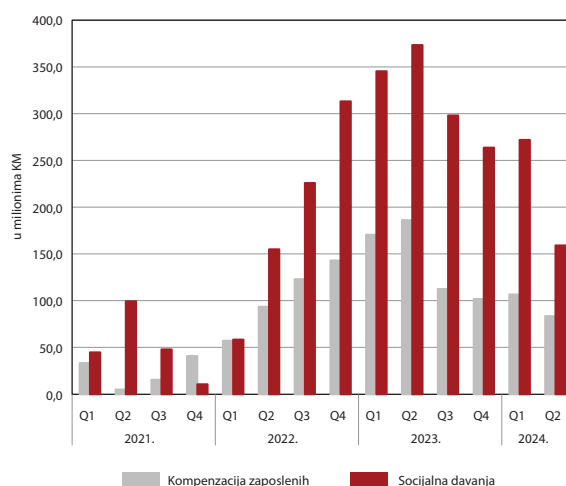
³⁸ https://parlamentfbih.gov.ba/v2/userfiles/file/Materijali%20u%20proceduri_2024/Preliminarna_informacija_poplave_04_06_16_10_2024.pdf

Grafikon 5.2: Budžetski prihodi i rashodi opšte vlade u % BDP-a (kumulativni podaci) i godišnje stope rasta prihoda i rashoda

Izvor: BHAS, CBBiH

Grafikon 5.3: Glavne stavke rashoda, godišnje promjene

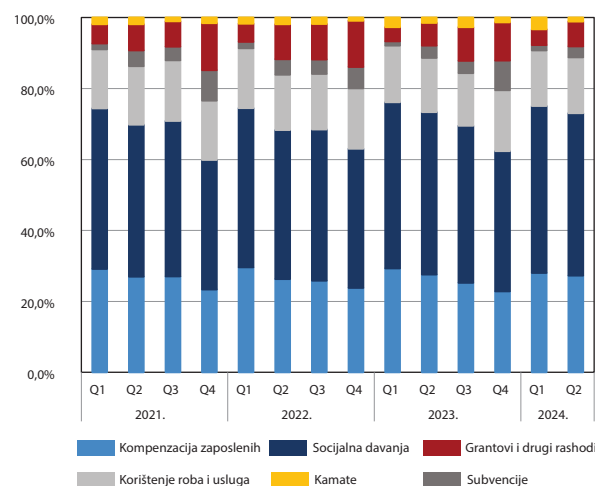

Izvor: CBBiH

U drugom kvartalu tekuće godine su i dalje zabilježena značajna izdvajanja u stavkama socijalnih davanja i kompenzacija zaposlenih na godišnjem nivou (Grafikon 5.3). Kao dio socijalne politike, i kao odgovor na perzistirajuće visoke cijene u zemlji, vlade Federacije BiH i Republike Srpske su nastavile sa provođenjem mjera ublažavanja posljedica inflacije za ranjive kategorije stanovništva.

Vlada Republike Srpske je najavila prijedlog rebalansa budžeta³⁹, čije uvećanje bi iznosilo 75 miliona KM (1,3%) u odnosu na prvobitni budžet za 2024. godinu koji je iznosio 5,73 milijardi KM. Vlada Republike Srpske je od navedenog rebalansa planirala izdvojiti oko 28 miliona KM za penzionere, oko 20 miliona KM za investicije, a ostatak za ostalu potrošnju i materijalne troškove. Rebalans je planiran na osnovu povećanja prihoda ovog entiteta (povećanje prihoda je iznosilo 350 miliona KM u ovoj godini). S druge strane, Vlada FBiH je također najavila rebalans budžeta za kraj novembra tekuće godine, kako bi mogla realizovati Uredbu o isplati jednokratne pomoći penzionerima (po 100 KM penzionerima koji ostvaruju pravo do iznosa zagarantovane penzije i zagarantovanu penziju, a po 50 KM za one sa penzijama do 1.000 KM). Za ovu namjenu je potrebno osigurati 34,4 miliona KM iz budžeta Federacije BiH. Kako u strukturi budžetske potrošnje dominira tekuća potrošnja, najveća učešća u navedenoj potrošnji su socijalnih davanja i kompenzacija zaposlenih (Grafikon 5.4).

Grafikon 5.4: Udio u ukupnim rashodima

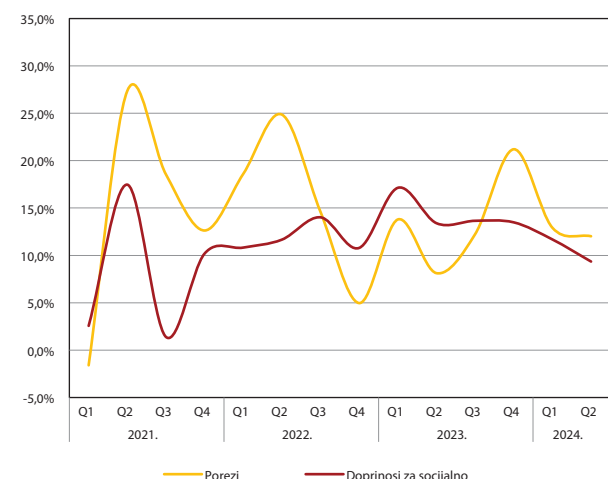

Izvor: CBBiH

Visoki iznosi prikupljenih javnih prihoda su u značajnoj mjeri posljedica zadržavanja visokog nivoa cijena u zemlji, ali i jačanja sektora turizma. U strukturi prihoda porezi su zabilježili godišnji rast od 12,9%, dok su doprinosi za socijalno rasli za 9,3% na godišnjem nivou u drugom kvartalu. (Grafikon 5.5).

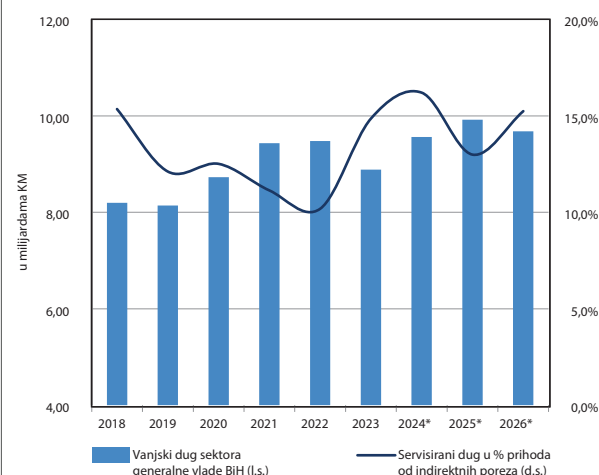
³⁹ https://vladars.rs/sr-SP-Cyrl/Vlada/Aktivnosti/Dnevni_red/Pages/splash.aspx#collapsible0

Grafikon 5.5: Porezi i doprinosi za socijalno, godišnje stope rasta

Izvor: CBBiH

Grafikon 5.6: Vanjski dug sektora opšte vlade

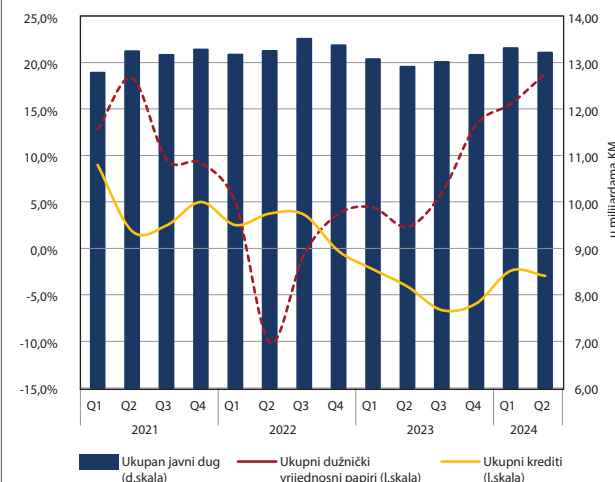
Izvor: Globalni fiskalni okvir 2024-2026, Uprava za indirektno oporezivanje i Ministarstvo finansija i trezora BiH
Napomena: * projekcija.

U okviru fiskalne reforme, koju je najavila Vlada FBiH, jeste i Prijedlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dohodak. Ovaj prijedlog predviđa mogućnost poslodavcima da isplate novčane naknade zaposleniku na ime dijela plate do 200 KM mjesečno. Na ovaj način bi poslodavci mogli povećati platu zaposlenom bez poreznog opterećenja. Navedeni prijedlog ima za cilj potaknuti poslodavce da zaposlenicima omoguće veće neto prihode, što u krajnjoj instanci vodi do veće potrošnje i posljedično većeg ekonomskog rasta. U 2024. godini je Vlada FBiH omogućila poslodavcima isplatu neoporezive pomoći do 2.768 KM.⁴⁰

Za servisiranje vanjskog duga sektora opšte vlade u 2024. planirana su sredstva u iznosu od 1,43 milijardi KM, što je 16,2% projiciranih prihoda od indirektnih poreza za 2024. godinu (Grafikon 5.6) (u 2023. godini taj procenat je bio niži i iznosio 14,9%). Pored toga, u 2024. godini po osnovu otplate unutrašnjeg duga FBiH i RS trebaju izdvojiti ukupno 947,7 miliona KM (Federacija BiH 443,9 miliona KM i Republika Srpska 503,8 miliona KM, što predstavlja pritisak dospijevajućeg duga na finansiranje.

Ukupan javni dug generalne vlade na kraju drugog kvartala 2024. godine prema Mاستrihtskim kriterijima iznosio je 13,21 milijardi KM (Grafikon 5.6) i neznatno je smanjen za 0,10 miliona KM (0,7%) na kvartalnom nivou. Smanjenje je zabilježeno u kategoriji kredita, dok je u kategoriji vrijednosnih papira zabilježen rast. S druge strane, vanjska neto zaduženost je smanjena za 57,4 miliona KM u trećem kvartalu. Ukupne obaveze sektora generalne vlade kod komercijalnih banaka iznosile su 3,47 milijardi KM na kraju trećeg kvartala, što predstavlja godišnje povećanje u iznosu od 226,4 miliona KM ili 7,0%. Izloženost bankarskog sektora prema sektoru generalne vlade (kredit i vrijednosni papiri) na kraju trećeg kvartala tekuće godine je bila 8,2% ukupne aktive bankarskog sektora.

Grafikon 5.7: Ukupan javni dug sektora generalne vlade i godišnje stope rasta

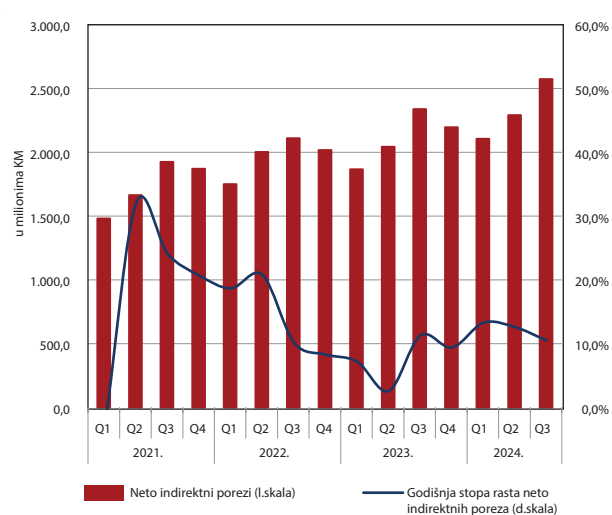
Izvor: CBBiH

⁴⁰ <https://fbihvlada.gov.ba/bs/donesena-uredba-o-isplati-pomoci-od-poslodavca-17940>

5.2. Poreski prihodi od indirektnih poreza

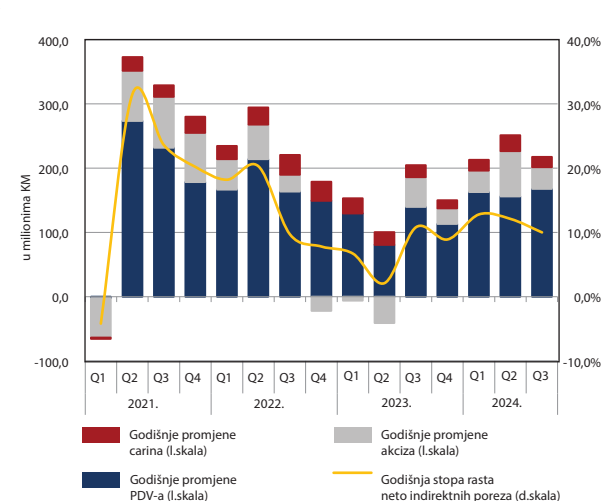
U trećem kvartalu 2024. godine došlo je do rasta naplate prihoda od indirektnih poreza na kvartalnom i na godišnjem nivou. Iako je nastavljeno slabljenje inflatornih pritisaka u trećem kvartalu, inflacija i dalje ima uticaj na rast prihoda. Također, rast prihoda od turizma je u značajnoj mjeri uticao na ukupne prihode, naročito u trećem kvartalu. Na kvartalnom nivou sve vrste prihoda od neto indirektnih poreza su zabilježile rast u ukupnom iznosu od 281,1 miliona KM. U navedenom periodu prikupljeno je ukupno 2,57 milijardi KM prihoda po osnovu neto indirektnih poreza. Na godišnjem nivou zabilježen je rast prihoda od indirektnih poreza (234,1 miliona KM ili 10,0%). Najizraženiji rast prihoda na godišnjem nivou u nominalnom iznosu je bio po osnovu PDV-a (167,8 miliona KM), kao rezultat jačanja privatne potrošnje, sektora turizma, ali i zbog efekata inflacije (Grafikon 5.7 i 5.8).

Grafikon 5.8: Nivo i stopa rasta neto indirektnih poreza

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

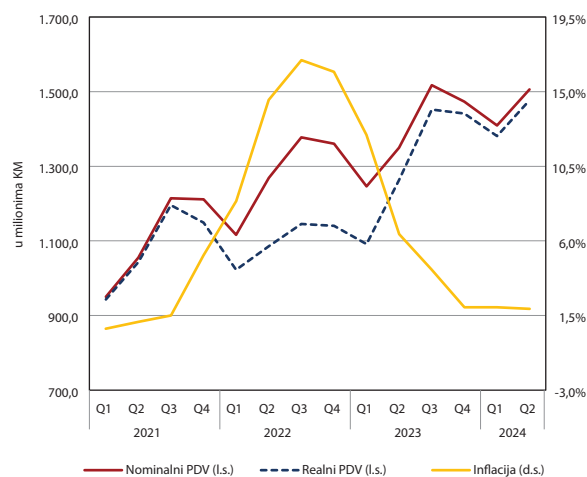
Grafikon 5.9: Promjena kretanja vodećih grupa indirektnih poreza

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

Nastavljen je trend smanjenja inflacije, i na kraju trećeg kvartala 2024. godine inflacija je iznosila 1,3% na godišnjem nivou. Efekti inflacije na PDV su manji s obzirom na slabljenje inflatornih pritisaka (Grafikon 5.9).

Grafikon 5.10: Uticaj inflacije na rast prihoda od PDV-a

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, CBBiH
Napomena: * Realni PDV se dobija kada nominalni PDV umanjimo za inflaciju.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Statističke tabele

6. STATISTIČKE TABELE

Napomene uz tabele 6, 8, 13, 14, 15 i 16.

Od 1. jula 2017. godine je nastupila statusna promjena pripajanja supsidijarnog društva UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo društvu UniCredit Bank d.d. Mostar. U skladu s tim UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo prestaje postojati zaključno sa 30. junom 2017. godine a podaci pripojenog društva se iskazuju u sklopu izvještaja UniCredit Bank d.d. Mostar, počevši od izvještaja za juli 2017. godine.

Revidirani podaci za period januar 2006. – novembar 2015. godine su bazirani na aktivnom podbilansu banaka s većinskim državnim kapitalom iz Federacije BiH, pri čemu je isključen pasivni podbilans. Kroz ovu dopunu statistike korisnicima se pruža veća analitička korisnost podataka i objektivni pokazatelji o trenutnom poslovanju banaka u BiH. Pasivni podbilans sadrži obaveze po inostranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. marta 1992. godine, i ne odslikava aktuelno poslovanje banke, te će ovaj podbilans u procesu privatizacije preuzeti Ministarstvo finansija FBiH u skladu sa Zakonom o početnom bilansu banaka i Zakonom o privatizaciji, kao što je urađeno za prethodno privatizirane banke. Izvršena revizija je u najvećoj mjeri uticala na smanjenje kredita javnim preduzećima u stranoj valuti, smanjenje strane pasive, na smanjenje ostalih stavki aktive i pasive po osnovu stare devizne štednje, a u znatno manjim iznosima na stavke kredita vladi entiteta, fiksnu aktivu, depozite nerezidenata, dionice i kapital.

Podaci o „punom“ bilansu, s uključenim pasivnim podbilansom, korisnicima su još uvijek dostupni na: http://statistics.cbbh.ba:4444/Panorama/novaview/SimpleLogin_bs.aspx

U novembru 2014. godine, dvije banke su izvršile prodaju i prenos dijela kreditnog portfolija što je za efekat imalo povećanje rezervi kod monetarnih vlasti u ukupnom iznosu od 64 miliona KM i smanjenja slijedećih stavki: potraživanja od privatnih preduzeća za 260 miliona KM, strane pasive za 101 milion KM i ostalih stavki (neto) za 95 miliona KM.

T01: Kvartalni ekonomski indikatori

	2021.		2022.				2023.				2024.		
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
Kvartalne stope rasta													
Rast potrošačkih cijena (CPI)	0,4	3,6	3,8	6,0	2,5	2,9	0,5	0,3	0,5	0,7	0,5	0,2	-0,1
Rast ukupnih kredita	0,8	0,5	0,8	2,2	0,6	1,0	0,7	2,3	1,3	2,2	2,2	3,2	1,6
Rast ukupnih depozita	2,7	2,6	-3,6	3,6	3,2	1,9	0,1	2,1	2,7	1,5	2,1	0,7	2,6
Rast novca u užem smislu (M1) ³⁾	5,9	4,8	-0,6	3,2	5,5	2,3	-1,4	3,7	4,2	2,0	1,1	2,2	4,0
Rast novca u širem smislu (M2) ³⁾	3,5	2,8	-1,9	1,9	3,8	1,6	0	2,4	3,2	1,9	1,6	1,6	2,6
Kamatne stope na dugoročne kredite ¹⁾	3,60	3,48	3,38	3,42	3,54	4,35	4,37	4,40	4,60	4,64	4,52	4,58	4,88
Kamatne stope na dugoročne depozite ¹⁾	0,76	0,62	0,64	0,69	0,91	1,09	1,14	1,30	1,60	1,90	1,90	1,94	1,96
(u milionima KM)													
Saldo robne razmjene ²⁾	-2.003	-2.073	-1.971	-2.483	-2.824	-2.906	-2.036	-2.606	-2.846	-2.772	-2.851	-2.914	-3.017
Izvoz	3.259	3.673	3.846	4.328	4.123	4.071	4.033	3.919	3.809	3.746	3.521	3.857	3.834
Uvoz	5.262	5.746	5.817	6.811	6.946	6.977	6.069	6.524	6.655	6.518	6.372	6.771	6.851
Bilans tekućeg računa	0	-226	-374	-713	-264	-650	-347	-418	-42	-350	-934	-501	-93
Devizne rezerve	1.235	933	-393	-58	622	-453	-859	111	598	374	-259	524	310
Servisiranje vanjskog duga	188	202	165	179	238	220	336	239	353	328	360	320	339
Kurs KM/USD	1,6584	1,7098	1,7433	1,8341	1,9396	1,9207	1,8249	1,7958	1,7974	1,8186	1,8007	1,8166	1,7813

Napomena:

¹⁾ Kvartalne kamatne stope predstavljaju aritmetičku sredinu mjesečnih ponderisanih kamatnih stopa iz izvještajnog kvartala na kredite privatnim preduzećima i udruženjima i oročene i štedne depozite stanovništva iskazane na godišnjem nivou.

²⁾ Saldo izvoza i uvoza robe na platnobilansnoj osnovi uključuje prilagođenja obuhvata i vrijednosti koja se rade u svrhu izvještavanja o platnom bilansu, u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans, šesto izdanje).

³⁾ Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

T02: Bruto domaći proizvod Bosne i Hercegovine (tekuće cijene)										
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Nominalni BDP (u milionima KM)	27.359	28.929	30.265	31.803	33.942	35.785	34.728	39.145	45.618	49.780
Nominalni BDP (u milionima USD)	18.561	16.413	17.118	18.325	20.478	20.481	20.230	23.669	24.524	27.516
BDP po stanovniku BiH (u KM)	7.759	8.223	8.620	9.076	9.709	10.251	9.994	11.337	13.284	14.547
BDP po stanovniku BiH (u USD)	5.264	4.665	4.876	5.230	5.857	5.867	5.822	6.854	7.141	8.041
Godišnji rast realnog BDP-a (stopa rasta u %)	1,2	4,3	3,2	3,2	3,8	2,9	-3,0	7,4	4,2	2,1
Broj stanovnika (u hiljadama)	3.526	3.518	3.511	3.504	3.496	3.491	3.475	3.453	3.434	3.422
Prosječni godišnji kurs KM/USD	1,4740	1,7626	1,7680	1,7355	1,6575	1,7472	1,7166	1,6539	1,8602	1,8091

Izvor:
Agencija za statistiku BiH, Bruto domaći proizvod za BiH za II kvartal 2024. godine, proizvodni pristup, prvi rezultati, septembar 2024. godine.

T03: Struktura indeksa industrijske proizvodnje BiH

Godina	Mjesec	Ukupno	Rudarstvo	Prerađivačka industrija	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom
2014.		100,2	97,9	103,9	90,4
2015.		103,1	102,9	104,8	98,8
2016.		104,4	103,8	103,0	109,0
2017.		103,1	105,0	105,3	95,9
2018.		101,6	100,9	98,9	111,4
2019.		94,7	96,3	95,4	91,4
2020.		93,6	98,9	92,3	95,2
2021.		109,8	95,5	112,3	108,7
2022.		100,9	96,7	103,9	91,7
2023.		96,1	92,8	94,9	100,8
2023.	07.	100,1	92,7	99,6	104,6
	08.	100,2	93,9	99,4	106,2
	09.	98,5	102,3	96,2	109,7
	10.	98,2	99,1	97,2	102,3
	11.	92,8	85,5	90,3	103,6
	12.	91,0	94,9	87,4	99,4
2024.	01.	93,8	90,5	91,5	105,0
	02.	102,5	96,7	102,4	104,9
	03.	89,4	89,6	90,3	86,3
	04.	97,6	86,3	102,0	84,8
	05.	89,6	86,9	90,4	86,9
	06.	93,6	103,1	92,9	91,5
	07.	98,6	89,9	98,2	103,3
	08.	92,3	88,4	89,6	106,0
	09.	94,3	93,9	91,9	103,5

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi industrijske proizvodnje iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine i iskazani su prema glavnim područjima SKD-a.

T04: Struktura indeksa potrošačkih cijena za BiH (CPI)

Godina	Mjesec	Ukupno	Period/isti period prethodne godine	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duhan	Odjeća i obuća	Stanovanje, voda, el. energija, plin i drugi energenti	Namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće	Zdravstvo	Prevoz	Komunikacije	Rekreacija i kultura	Obrazovanje	Restorani i hoteli	Ostala dobra i usluge
2014.		99,1		97,5	106,4	90,0	99,7	99,5	100,4	99,1	102,9	100,4	100,8	97,5	100,0
2015.		99,0		99,1	107,6	92,3	101,2	100,3	101,3	93,1	100,2	100,2	102,1	99,1	99,8
2016.		98,4		98,7	105,7	90,1	100,0	98,8	100,7	94,1	99,7	100,7	100,8	100,3	99,7
2017.		100,8		101,3	104,7	91,4	101,4	99,1	101,0	104,9	98,3	101,7	100,5	100,4	99,5
2018.		101,4		100,6	106,6	89,9	102,7	99,0	101,8	108,9	98,8	101,1	100,1	100,4	99,6
2019.		100,6		101,1	105,1	89,3	102,3	99,6	101,2	101,0	99,5	101,2	100,5	100,9	99,6
2020.		98,9		101,0	104,5	90,0	99,6	98,9	101,0	91,4	100,5	100,5	100,1	102,1	100,0
2021.		102,0		103,5	101,9	91,1	101,3	100,2	100,7	105,9	99,7	100,6	100,2	101,0	100,6
2022.		114,0		121,5	101,7	94,0	114,0	108,9	101,5	125,4	100,9	108,1	101,1	109,3	105,9
2023.		106,1		110,6	104,8	94,0	107,4	109,3	103,1	96,0	101,6	107,2	102,3	108,1	109,5
2023.	07.	104,0	108,5	108,7	104,4	94,9	107,6	108,7	103,1	86,8	101,8	106,8	102,3	107,7	109,8
	08.	104,7	108,0	108,0	104,5	94,2	107,3	108,1	103,4	93,6	101,7	106,9	102,4	107,3	109,2
	09.	104,1	107,6	106,3	104,7	92,7	105,1	108,5	103,4	95,8	102,3	106,1	102,8	106,9	109,1
	10.	102,1	107,0	104,9	104,6	92,9	97,2	106,9	103,2	94,4	102,2	105,1	102,2	106,7	109,2
	11.	101,7	106,5	104,1	104,8	91,7	99,0	105,7	103,2	92,4	102,2	104,8	102,1	107,3	108,9
	12.	102,2	106,1	103,3	104,8	93,8	99,7	105,2	103,4	96,4	102,3	104,6	102,1	107,0	108,4
2024.	01.	102,0	102,0	102,9	104,8	93,8	99,5	104,3	103,0	96,7	102,2	104,2	101,9	106,6	108,2
	02.	102,1	102,0	102,1	104,6	93,6	100,4	103,2	102,7	99,4	102,3	104,3	101,8	108,0	108,1
	03.	102,0	102,0	101,2	103,8	93,4	100,3	103,6	103,2	101,5	102,3	104,3	102,1	108,3	106,5
	04.	102,0	102,0	101,2	103,9	92,7	99,8	102,2	103,5	103,1	101,7	104,5	102,1	108,8	105,7
	05.	102,0	102,0	100,9	103,9	92,6	100,8	101,6	103,3	104,5	101,6	104,2	102,0	107,1	105,0
	06.	101,6	102,0	100,3	104,0	91,1	101,1	100,8	103,3	103,2	101,6	104,2	101,9	107,3	105,2
	07.	101,8	101,9	100,8	104,6	90,6	101,3	101,1	103,7	103,2	101,2	103,4	102,0	107,3	104,3
	08.	101,3	101,9	101,4	104,5	92,4	101,2	100,5	103,6	98,1	101,2	102,8	101,3	107,1	104,6
	09.	100,8	101,7	102,5	104,4	92,1	99,9	99,7	103,7	93,6	100,1	102,6	100,3	106,8	104,6

Izvor:

Agencija za statistiku BiH

Napomena:

Indeksi potrošačkih cijena iskazani su za godinu u odnosu na prethodnu godinu a za mjesec u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

T05: Prosječne bruto i neto plate i penzije

- u KM -

Godina	Mjesec	Bruto plate				Neto plate				Penzije		
		FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko	BiH	FBiH	RS	Brčko
2014.		1.272	1.334	1.265	1.290	833	825	814	830	367	333	323
2015.		1.269	1.339	1.275	1.289	830	831	821	830	368	343	327
2016.		1.283	1.343	1.290	1.301	839	836	830	838	370	342	326
2017.		1.318	1.331	1.304	1.321	860	831	838	851	372	344	326
2018.		1.365	1.358	1.363	1.363	889	857	872	879	395	361	342
2019.		1.427	1.407	1.432	1.421	928	906	915	921	415	378	358
2020.		1.472	1.485	1.477	1.478	956	956	948	957	423	394	367
2021.		1.543	1.546	1.489	1.542	996	1.004	961	997	428	408	375
2022.		1.724	1.730	1.600	1.722	1.114	1.144	1.051	1.122	461	460	412
2023.		1.959	1.937	1.759	1.947	1.261	1.274	1.180	1.263	570	540	491
2023.	07.	1.951	1.943	1.776	1.944	1.257	1.278	1.192	1.262	584	540	499
	08.	1.991	1.954	1.785	1.974	1.281	1.286	1.201	1.280	584	541	499
	09.	1.960	1.941	1.807	1.950	1.260	1.277	1.213	1.264	584	541	500
	10.	1.995	1.963	1.823	1.981	1.285	1.290	1.228	1.285	584	541	500
	11.	2.037	1.974	1.867	2.012	1.310	1.296	1.253	1.304	583	541	500
	12.	2.018	1.988	1.848	2.004	1.296	1.304	1.241	1.297	583	541	501
2024.	01.	2.083	2.001	1.905	2.052	1.338	1.312	1.279	1.328	612	592	537
	02.	2.045	2.129	1.903	2.068	1.315	1.392	1.281	1.338	612	592	537
	03.	2.078	2.130	1.908	2.090	1.335	1.394	1.285	1.353	615	592	538
	04.	2.125	2.140	1.929	2.125	1.364	1.400	1.296	1.374	623	593	539
	05.	2.160	2.146	1.943	2.150	1.384	1.403	1.308	1.388	623	593	541
	06.	2.108	2.182	1.967	2.128	1.351	1.426	1.329	1.374	623	593	542
	07.	2.163	2.165	1.993	2.160	1.387	1.416	1.341	1.395	622	593	541
	08.	2.159	2.157	1.995	2.154	1.384	1.411	1.343	1.392	622	593	541
	09.	2.135	2.159	2.028	2.140	1.369	1.412	1.364	1.382	622	594	541

Izvor:

Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku FBiH, Republički zavod za statistiku RS

Napomena:

Od 1.1.2006. godine bruto i neto plate za nivo BiH uključuju i Brčko distrikt.

T06: Monetarni pregled

- na kraju perioda, u milionima KM -

AKTIVA												
Godina	Mjesec	Neto strana aktiva			Potraživanja od domaćih sektora							Ukupno
		Strana aktiva	Strana pasiva	5 = 3+4	Potraživanja od centralne vlade (neto)	Potraživanja od kantona i opština	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	12 = 6+...+11	
1	2	3	4	5 = 3+4	6	7	8	9	10	11	12 = 6+...+11	13 = 5+12
2014.	12.	10.479,7	-2.961,1	7.518,6	71,0	509,1	443,6	7.452,0	61,3	7.502,5	16.039,4	23.557,9
2015.	12.	11.107,9	-2.614,6	8.493,3	160,1	537,2	400,0	7.452,6	74,6	7.875,3	16.499,8	24.993,1
2016.	12.	12.199,0	-2.476,4	9.722,6	101,8	517,8	375,6	7.743,9	67,2	8.155,8	16.962,0	26.684,6
2017.	12.	13.372,4	-2.589,5	10.782,9	-148,7	511,5	406,2	8.354,5	96,5	8.689,3	17.909,4	28.692,2
2018.	12.	15.505,5	-3.041,1	12.464,4	-463,7	496,0	427,0	8.654,6	136,8	9.306,3	18.556,9	31.021,4
2019.	12.	17.069,9	-3.120,0	13.949,9	-679,3	506,7	509,3	9.070,9	152,2	10.024,9	19.584,7	33.534,6
2020.	12.	18.340,2	-2.326,3	16.013,9	-236,3	538,1	540,8	8.618,1	155,0	9.937,9	19.553,6	35.567,5
2021.	12.	21.065,4	-1.949,0	19.116,3	-804,4	583,5	532,3	8.812,6	164,1	10.478,3	19.766,3	38.882,7
2022.	12.	21.084,4	-1.813,4	19.271,1	-509,1	592,0	652,8	9.197,6	180,2	11.027,6	21.141,1	40.412,2
2023.	12.	22.027,1	-1.530,1	20.497,0	125,1	645,6	644,9	9.828,3	231,8	11.847,1	23.322,8	43.819,8
2023.	07.	21.345,1	-1.451,7	19.893,4	-52,3	576,2	617,4	9.554,1	203,1	11.531,4	22.430,0	42.323,5
	08.	21.794,5	-1.478,4	20.316,0	-75,9	572,4	623,4	9.523,3	206,3	11.596,2	22.445,7	42.761,7
	09.	21.769,7	-1.459,6	20.310,1	-60,2	568,6	622,2	9.629,3	206,9	11.675,4	22.642,4	42.952,5
	10.	21.900,4	-1.452,7	20.447,6	-112,0	631,9	623,1	9.622,2	228,2	11.764,3	22.757,7	43.205,3
	11.	21.793,6	-1.457,3	20.336,3	2,7	632,5	625,9	9.679,8	212,2	11.820,5	22.973,6	43.309,9
	12.	22.027,1	-1.530,1	20.497,0	125,1	645,6	644,9	9.828,3	231,8	11.847,1	23.322,8	43.819,8
2024.	01.	22.081,0	-1.462,6	20.618,4	154,3	641,2	635,8	9.776,1	221,2	11.864,8	23.293,4	43.911,9
	02.	22.112,2	-1.466,7	20.645,4	224,0	637,2	622,6	9.920,9	218,8	11.944,6	23.568,0	44.213,4
	03.	22.283,7	-1.419,2	20.864,5	86,4	642,6	625,3	10.118,3	243,6	12.082,4	23.798,7	44.663,2
	04.	22.305,3	-1.444,0	20.861,4	165,5	642,7	607,5	10.256,2	249,6	12.195,7	24.117,2	44.978,6
	05.	22.022,8	-1.486,8	20.536,0	222,5	655,3	607,2	10.364,6	245,3	12.323,2	24.418,2	44.954,2
	06.	22.622,0	-1.884,5	20.737,5	179,8	661,2	605,5	10.509,0	271,7	12.426,7	24.653,9	45.391,4
	07.	23.126,7	-1.844,8	21.281,9	19,3	679,7	620,1	10.503,8	268,8	12.550,9	24.642,5	45.924,4
	08.	23.364,5	-1.846,4	21.518,1	105,3	684,9	603,9	10.482,7	268,8	12.639,3	24.784,9	46.303,0
	09.	23.532,2	-1.867,1	21.665,0	252,3	690,8	609,2	10.542,4	304,7	12.718,5	25.118,0	46.783,0

Napomena:

Monetarni pregled prikazuje konsolidovane podatke Bilansa stanja CBBiH - monetarnih vlasti (tabela 10) i konsolidovanog bilansa komercijalnih banaka BiH (tabela 11). Neto strana aktiva predstavlja razliku između zbira stranih aktiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH i zbira stranih pasiva CBBiH - monetarnih vlasti i komercijalnih banaka BiH. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih domaćih sektora, uz napomenu da su potraživanja od centralne vlade iskazana u neto iznosu, tj. umanjena za depozite centralne vlade kod CBBiH i kod komercijalnih banaka BiH. Centralna vlada predstavlja institucije BiH, vlade entiteta, entitetske fondove socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Prema novoj metodologiji, fondovi socijalne sigurnosti/zaštite se klasifikuju na nivo centralne vlade kao entitetski vanbudžetski fondovi, što se direktno odražava na podatke o neto potraživanjima od centralne vlade u Monetarnom pregledu.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (krediti, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 44.

T06: Monetarni pregled

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA												
		Novčana masa (M2)												
		Novac (M1)			Kvazi-novac (QM)									
Godina	Mjesec	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti		Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti			Vrijednosni papiri	Kredit	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10=5+9	11	12	13	14	15=10+...+14
2014.	12.	2.814,0	4.496,4	7.310,4	1.301,2	3.377,3	5.280,0	9.958,5	17.268,9	0,0	681,0	3.993,5	1.614,5	23.557,9
2015.	12.	3.055,3	5.125,6	8.180,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	10.466,3	18.647,2	8,0	599,2	4.148,0	1.590,7	24.993,1
2016.	12.	3.401,2	5.899,8	9.301,0	1.535,6	3.883,0	5.478,0	10.896,6	20.197,6	8,0	510,0	4.440,4	1.528,6	26.684,6
2017.	12.	3.648,1	6.924,4	10.572,5	1.816,2	4.091,6	5.636,1	11.543,8	22.116,3	8,0	460,0	4.659,5	1.448,4	28.692,2
2018.	12.	3.978,6	8.166,4	12.145,1	1.961,4	4.302,2	5.782,4	12.046,0	24.191,1	8,0	467,5	4.849,8	1.505,0	31.021,4
2019.	12.	4.330,1	8.921,1	13.251,2	2.490,3	2.998,0	7.593,2	13.081,5	26.332,7	8,0	532,4	5.228,3	1.433,2	33.534,6
2020.	12.	5.043,4	10.011,8	15.055,2	2.902,5	3.034,7	7.256,6	13.193,8	28.249,0	0,0	606,7	5.306,9	1.404,9	35.567,5
2021.	12.	5.540,0	12.387,6	17.927,5	3.300,1	3.044,2	7.243,8	13.588,1	31.515,6	0,0	638,5	5.287,3	1.441,4	38.882,7
2022.	12.	6.126,2	13.752,5	19.878,6	3.583,9	2.878,7	6.898,8	13.361,3	33.240,0	0,0	622,8	5.208,0	1.341,4	40.412,2
2023.	12.	6.550,5	15.064,1	21.614,6	3.974,6	2.891,3	7.310,3	14.176,2	35.790,8	3,7	643,4	6.012,6	1.369,3	43.819,8
2023.	07.	6.373,8	14.593,9	20.967,7	3.946,5	2.825,2	6.942,0	13.713,7	34.681,4	0,0	665,8	5.679,8	1.296,5	42.323,5
	08.	6.388,9	14.758,3	21.147,2	3.958,4	2.900,7	6.978,9	13.838,0	34.985,2	0,0	669,5	5.807,2	1.299,7	42.761,7
	09.	6.397,2	14.788,1	21.185,3	4.009,3	2.904,5	7.027,1	13.941,0	35.126,3	0,0	681,7	5.895,0	1.249,4	42.952,5
	10.	6.338,6	14.766,2	21.104,8	4.032,7	2.952,2	7.094,3	14.079,2	35.184,0	0,0	681,7	5.981,3	1.358,2	43.205,3
	11.	6.289,4	14.859,2	21.148,6	4.050,8	2.946,0	7.074,9	14.071,6	35.220,2	3,7	648,0	6.080,8	1.357,2	43.309,9
	12.	6.550,5	15.064,1	21.614,6	3.974,6	2.891,3	7.310,3	14.176,2	35.790,8	3,7	643,4	6.012,6	1.369,3	43.819,8
2024.	01.	6.378,3	14.998,9	21.377,2	4.191,7	2.943,3	7.257,7	14.392,6	35.769,8	3,7	643,2	6.134,6	1.360,6	43.911,9
	02.	6.430,9	15.155,0	21.585,9	4.009,5	2.907,5	7.475,0	14.392,0	35.977,9	3,7	654,1	6.222,2	1.355,6	44.213,4
	03.	6.553,1	15.303,8	21.856,9	4.038,1	2.934,4	7.519,3	14.491,9	36.348,8	0,0	669,0	6.323,4	1.322,0	44.663,2
	04.	6.672,9	15.423,3	22.096,2	4.100,8	2.927,1	7.542,5	14.570,3	36.666,6	3,4	652,1	6.396,1	1.260,4	44.978,6
	05.	6.609,7	15.483,3	22.093,0	4.060,7	2.945,9	7.526,3	14.532,9	36.625,9	3,4	653,9	6.436,1	1.234,9	44.954,2
	06.	6.723,3	15.602,9	22.326,3	4.037,4	2.998,0	7.574,6	14.610,0	36.936,3	3,4	657,2	6.552,3	1.242,3	45.391,4
	07.	6.791,3	15.971,5	22.762,8	4.127,9	2.981,5	7.484,8	14.594,2	37.357,0	3,4	663,9	6.705,4	1.194,8	45.924,4
	08.	6.863,7	16.208,8	23.072,5	4.047,8	3.022,6	7.503,9	14.574,3	37.646,8	3,4	664,3	6.837,5	1.150,9	46.303,0
	09.	6.804,6	16.408,7	23.213,3	4.065,6	3.076,7	7.554,1	14.696,3	37.909,6	3,4	638,1	7.026,3	1.205,6	46.783,0

Napomena:

Novac M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Kvazi-novac QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita centralne vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Ostalu pasivu čine vrijednosni papiri, krediti, dionice i drugi kapital i ostale stavke (neto).

Prema novoj metodologiji, kao posebni finansijski instrumenti na strani pasive se iskazuju krediti (uz koje se dodaje obračunata kamata), kao i dionice i drugi kapital. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. U ostale stavke (neto) su također uključeni i ograničeni depoziti, protivstavke fondova i vladini fondovi za kreditiranje.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 44.

T07: Bilans stanja CBBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		AKTIVA			PASIVA								
					Rezervni novac								
Godina	Mjesec	Strana aktiva	Potraživanja od domaćih sektora	Ukupno	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti komercijalnih banaka kod monetarnih vlasti	Depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Ukupno	Strana pasiva	Depoziti centralne vlade	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=6+7+8	10	11	12	13	14=9+...+13
2014.	12.	7.853,4	1,6	7.855,1	3.210,5	3.751,1	38,3	6.999,9	1,1	293,2	585,0	-24,2	7.855,1
2015.	12.	8.634,1	1,5	8.635,7	3.499,5	4.063,5	51,7	7.614,7	1,3	449,9	593,7	-24,0	8.635,7
2016.	12.	9.559,0	1,5	9.560,4	4.066,8	4.269,1	52,0	8.387,9	2,2	538,4	667,4	-35,5	9.560,4
2017.	12.	10.584,4	2,2	10.586,6	4.319,4	5.033,1	76,1	9.428,5	1,6	548,6	652,6	-44,8	10.586,6
2018.	12.	11.651,0	2,1	11.653,1	4.750,6	5.523,3	125,5	10.399,4	1,8	583,9	719,8	-51,8	11.653,1
2019.	12.	12.624,9	2,2	12.627,1	5.199,9	5.743,6	176,6	11.120,2	1,7	704,0	856,5	-55,4	12.627,1
2020.	12.	13.895,8	2,0	13.897,9	6.172,5	5.901,1	231,8	12.305,4	1,7	665,2	982,3	-56,8	13.897,9
2021.	12.	16.376,0	2,6	16.378,5	6.923,8	7.219,6	304,9	14.448,3	2,3	1.124,7	861,4	-58,3	16.378,5
2022.	12.	16.093,7	2,8	16.096,5	7.436,1	7.217,4	272,7	14.926,2	2,6	685,5	545,4	-63,3	16.096,5
2023.	12.	16.317,7	2,8	16.320,5	7.565,1	7.083,2	16,9	14.665,2	2,5	736,0	911,3	5,5	16.320,5
2023.	07.	15.593,3	1,8	15.595,1	7.694,8	6.429,3	131,6	14.255,7	2,3	657,2	743,5	-63,6	15.595,1
	08.	15.899,9	2,1	15.902,0	7.734,4	6.657,4	81,4	14.473,3	3,0	702,6	785,5	-62,3	15.902,0
	09.	15.944,1	2,3	15.946,4	7.677,2	6.720,3	83,4	14.480,9	2,8	713,4	811,0	-61,6	15.946,4
	10.	15.795,6	1,8	15.797,5	7.604,3	6.612,6	16,4	14.233,3	3,0	753,0	869,2	-61,1	15.797,5
	11.	15.712,6	2,0	15.714,6	7.473,4	6.631,4	15,5	14.120,3	2,7	733,6	918,7	-60,8	15.714,6
	12.	16.317,7	2,8	16.320,5	7.565,1	7.083,2	16,9	14.665,2	2,5	736,0	911,3	5,5	16.320,5
2024.	01.	15.935,7	1,7	15.937,3	7.533,2	6.679,3	34,3	14.246,9	2,3	734,1	949,3	4,7	15.937,3
	02.	16.057,9	2,0	16.059,9	7.568,3	6.807,6	31,8	14.407,7	2,8	689,5	959,4	0,5	16.059,9
	03.	16.058,7	2,4	16.061,0	7.628,2	6.638,8	29,3	14.296,3	2,6	739,5	1.021,7	1,0	16.061,0
	04.	15.898,7	2,0	15.900,7	7.791,7	6.337,6	10,8	14.140,1	2,4	773,0	1.048,7	-63,3	15.900,7
	05.	15.794,8	2,2	15.797,0	7.754,9	6.206,1	11,0	13.971,9	2,7	799,9	1.085,0	-62,5	15.797,0
	06.	16.583,1	2,5	16.585,6	7.823,6	6.860,1	8,7	14.692,5	2,5	818,0	1.134,4	-61,8	16.585,6
	07.	16.461,4	2,1	16.463,4	7.969,2	6.500,0	13,2	14.482,4	2,8	826,2	1.213,2	-61,2	16.463,4
	08.	16.708,9	2,2	16.711,1	8.036,0	6.663,0	11,9	14.710,9	2,7	795,0	1.262,7	-60,2	16.711,1
	09.	16.892,9	2,4	16.895,3	8.006,8	6.809,7	13,4	14.829,9	2,4	789,5	1.333,4	-59,9	16.895,3

Napomena:

Strana aktiva CBBiH – monetarnih vlasti obuhvata zlato, devize u trezoru CBBiH, devizne depozite kod inostranih banaka, raspolaganje SDR, strane vrijednosne papire i ostalo. Potraživanja od domaćih sektora predstavljaju potraživanja od radnika CBBiH za date dugoročne kredite i potraživanja od komercijalnih banaka po osnovu računa poravnjenja.

Rezervni novac (primarni novac ili monetarna baza) čine gotov novac izvan monetarnih vlasti, depoziti komercijalnih banaka i depoziti ostalih domaćih sektora (osim centralne vlade) kod monetarnih vlasti. Gotovina izvan banaka predstavlja gotov novac u opticaju izvan centralne banke (monetarnih vlasti) i gotov novac izvan komercijalnih banaka.

Strana pasiva CBBiH obuhvata kratkoročne obaveze prema nerezidentima, depozite nerezidenata i ostale kratkoročne obaveze prema nerezidentima i obaveze prema MMF-u (računi 1 i 2).

Depoziti centralne vlade kod CBBiH predstavljaju prenosive i ostale depozite institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta u domaćoj valuti. Dionice i drugi kapital obuhvataju dionički kapital, rezultat tekuće godine, opšte i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

T08: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		AKTIVA							
Godina	Mjesec	Rezerve	Strana aktiva	Potraživanja od generalne vlade	Potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća	Potraživanja od nefinansijskih privatnih preduzeća	Potraživanja od ostalih finansijskih institucija	Potraživanja od ostalih domaćih sektora	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 3+...+9
2014.	12.	4.115,0	2.626,3	1.854,5	443,6	7.452,0	61,3	7.501,7	24.054,3
2015.	12.	4.511,7	2.473,8	2.161,1	400,0	7.452,6	74,6	7.874,7	24.948,5
2016.	12.	4.936,6	2.640,0	2.179,1	375,6	7.743,9	67,2	8.155,4	26.097,7
2017.	12.	5.711,7	2.787,9	2.197,0	406,2	8.354,5	96,5	8.688,8	28.242,7
2018.	12.	6.296,9	3.854,5	2.281,9	427,0	8.654,6	136,8	9.305,9	30.957,6
2019.	12.	6.627,0	4.445,0	2.551,9	509,3	9.070,9	152,2	10.024,5	33.380,9
2020.	12.	7.099,6	4.444,3	3.015,4	540,8	8.618,1	155,0	9.937,6	33.810,8
2021.	12.	8.608,0	4.689,4	3.095,4	532,3	8.812,6	164,1	10.478,0	36.379,7
2022.	12.	8.541,6	4.990,8	3.171,7	652,8	9.197,6	180,2	11.027,3	37.761,9
2023.	12.	8.116,2	5.709,4	3.440,2	644,9	9.828,3	231,8	11.846,8	39.817,7
2023.	07.	7.756,8	5.751,9	3.200,8	617,4	9.554,1	203,1	11.531,3	38.615,4
	08.	8.011,2	5.894,5	3.223,1	623,4	9.523,3	206,3	11.596,0	39.077,8
	09.	8.011,1	5.825,6	3.266,8	622,2	9.629,3	206,9	11.675,2	39.237,1
	10.	7.887,4	6.104,7	3.362,3	623,1	9.622,2	228,2	11.764,2	39.592,2
	11.	7.826,9	6.081,0	3.421,0	625,9	9.679,8	212,2	11.820,3	39.667,1
	12.	8.116,2	5.709,4	3.440,2	644,9	9.828,3	231,8	11.846,8	39.817,7
2024.	01.	7.852,9	6.145,4	3.448,1	635,8	9.776,1	221,2	11.864,7	39.944,1
	02.	7.978,6	6.054,3	3.448,9	622,6	9.920,9	218,8	11.944,4	40.188,5
	03.	7.740,8	6.225,1	3.516,8	625,3	10.118,3	243,6	12.082,1	40.552,0
	04.	7.473,0	6.406,6	3.546,1	607,5	10.256,2	249,6	12.195,6	40.734,6
	05.	7.367,5	6.228,0	3.580,8	607,2	10.364,6	245,3	12.323,0	40.716,4
	06.	7.985,5	6.039,8	3.501,6	605,5	10.509,0	271,7	12.426,4	41.339,5
	07.	7.706,0	6.665,3	3.532,1	620,1	10.503,8	268,8	12.550,7	41.846,8
	08.	7.875,4	6.655,7	3.482,1	603,9	10.482,7	268,8	12.639,1	42.007,6
	09.	8.049,2	6.639,3	3.495,5	609,2	10.542,4	304,7	12.718,2	42.358,6

Napomena:

Konsolidovani bilans komercijalnih banaka obuhvata konsolidovane bilanse komercijalnih banaka Glavne jedinice Sarajevo, Glavne jedinice Mostar, Glavne banke Republike Srpske, Brčko distrikta (od jula 2001. do novembra 2002), NBRS (do decembra 1998) i NBBiH (do novembra 2002). Konsolidovana su međusobna potraživanja i obaveze između komercijalnih banaka. Rezerve banaka sastoje se od gotovine u trezorima banaka i depozita banaka kod CBBiH.

Strana aktiva komercijalnih banaka obuhvata: devize u trezorima, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti kod nerezidenata, kredite nerezidentima, vrijednosne papire nerezidenata u stranoj valuti i ostala potraživanja od nerezidenata. Potraživanja od generalne vlade obuhvataju potraživanja od svih nivoa vlada: centralne vlade (institucije BiH, vlade entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti i Brčko distrikta) i necentralne vlade (vlada kantona i opštinskih vlada). Potraživanja od ostalih domaćih sektora obuhvataju: potraživanja od nefinansijskih javnih preduzeća, nefinansijskih privatnih preduzeća, ostalih finansijskih institucija i ostalih domaćih sektora (stanovništva, neprofitnih institucija i ostalih neklasifikovanih sektora).

Bilans stanja komercijalnih banaka Federacije BiH sadrži pored aktivnog podbilansa i podatke pasivnog podbilansa. Pasivni podbilans sadrži obaveze po stranim kreditima i staroj deviznoj štednji građana do 31. marta 1992. Ove obaveze će preuzeti Ministarstvo finansija Federacije BiH u procesu privatizacije u skladu sa entitetskim Zakonom o početnom bilansu preduzeća i banaka i Zakonom o privatizaciji.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006.

Vidi napomenu na strani 44.

T08: Konsolidovani bilans komercijalnih banaka BiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

		PASIVA										
Godina	Mjesec	Depoziti centralne vlade	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj valuti	Ostali depoziti drugih domaćih sektora u stranoj valuti	Vrijednosni papiri	Kredit	Strana pasiva	Dionice i drugi kapital	Ostale stavke (neto)	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=3+...+12
2014.	12.	981,3	4.458,2	1.301,2	3.377,3	5.280,0	0,0	681,0	2.960,0	3.408,5	1.606,8	24.054,3
2015.	12.	1.014,1	5.073,9	1.360,4	3.562,6	5.543,3	8,0	599,2	2.613,3	3.554,3	1.619,5	24.948,5
2016.	12.	1.021,3	5.847,8	1.535,6	3.883,0	5.478,0	8,0	510,0	2.474,2	3.773,0	1.566,9	26.097,7
2017.	12.	1.285,6	6.848,3	1.816,2	4.091,6	5.636,1	8,0	460,0	2.587,9	4.006,8	1.502,2	28.242,7
2018.	12.	1.665,9	8.040,9	1.961,4	4.302,2	5.782,4	8,0	467,5	3.039,2	4.130,0	1.560,0	30.957,6
2019.	12.	2.020,5	8.744,5	2.490,3	2.998,0	7.593,2	8,0	532,4	3.118,3	4.371,8	1.504,0	33.380,9
2020.	12.	2.048,4	9.780,0	2.902,5	3.034,7	7.256,6	0,0	606,7	2.324,6	4.324,6	1.532,7	33.810,8
2021.	12.	2.191,8	12.082,7	3.300,1	3.044,2	7.243,8	0,0	638,5	1.946,7	4.425,8	1.506,2	36.379,7
2022.	12.	2.403,2	13.479,7	3.583,9	2.878,7	6.898,8	0,0	622,8	1.810,8	4.662,6	1.421,5	37.761,9
2023.	12.	1.933,6	15.047,2	3.974,6	2.891,3	7.310,3	3,7	643,4	1.527,6	5.101,3	1.384,6	39.817,7
2023.	07.	2.019,7	14.462,4	3.946,5	2.825,2	6.942,0	0,0	665,8	1.449,4	4.936,3	1.368,2	38.615,4
	08.	2.024,1	14.676,9	3.958,4	2.900,7	6.978,9	0,0	669,5	1.475,5	5.021,7	1.372,1	39.077,8
	09.	2.045,0	14.704,7	4.009,3	2.904,5	7.027,1	0,0	681,7	1.456,8	5.084,0	1.323,9	39.237,1
	10.	2.089,4	14.749,8	4.032,7	2.952,2	7.094,3	0,0	681,7	1.449,7	5.112,1	1.430,2	39.592,2
	11.	2.052,2	14.843,6	4.050,8	2.946,0	7.074,9	3,7	648,0	1.454,5	5.162,1	1.431,3	39.667,1
	12.	1.933,6	15.047,2	3.974,6	2.891,3	7.310,3	3,7	643,4	1.527,6	5.101,3	1.384,6	39.817,7
2024.	01.	1.918,5	14.964,6	4.191,7	2.943,3	7.257,7	3,7	643,2	1.460,3	5.185,3	1.375,9	39.944,1
	02.	1.898,4	15.123,1	4.009,5	2.907,5	7.475,0	3,7	654,1	1.463,9	5.262,8	1.390,4	40.188,5
	03.	2.048,4	15.274,5	4.038,1	2.934,4	7.519,3	0,0	669,0	1.416,7	5.301,8	1.349,8	40.552,0
	04.	1.965,0	15.412,6	4.100,8	2.927,1	7.542,5	3,4	652,1	1.441,6	5.347,5	1.342,1	40.734,6
	05.	1.903,1	15.472,3	4.060,7	2.945,9	7.526,3	3,4	653,9	1.484,2	5.351,1	1.315,5	40.716,4
	06.	1.842,6	15.594,2	4.037,4	2.998,0	7.574,6	3,4	657,2	1.882,0	5.417,9	1.332,2	41.339,5
	07.	2.006,9	15.958,4	4.127,9	2.981,5	7.484,8	3,4	663,9	1.841,9	5.492,2	1.285,9	41.846,8
	08.	1.896,9	16.196,9	4.047,8	3.022,6	7.503,9	3,4	664,3	1.843,8	5.574,8	1.253,2	42.007,6
	09.	1.762,9	16.395,3	4.065,6	3.076,7	7.554,1	3,4	638,1	1.864,8	5.692,9	1.304,8	42.358,6

Napomena:

Depoziti centralne vlade uključuju prenosive i ostale depozite u domaćoj i stranoj valuti institucija BiH, vlada entiteta, entitetskih fondova socijalne sigurnosti/zaštite i Brčko distrikta. Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obaveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i opština), nefinansijskim javnim preduzećima, nefinansijskim privatnim preduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

Strana pasiva komercijalnih banaka obuhvata obaveze banaka prema nerezidentima po osnovu prenosivih i ostalih depozita, kredita, vrijednosnih papira, trgovinskih kredita i avansa i ostalih računa dugovanja. Prema novoj metodologiji, krediti na strani pasive su prikazani kao poseban finansijski instrument, uz koje se dodaje obračunata kamata.

Dionice i drugi kapital obuhvataju dionički kapital, zadržani prihod, rezultat tekuće godine, opšte i posebne rezerve i prilagođavanje/ponovno utvrđivanje vrijednosti. Ostale stavke (neto) su nelocirane (neraspoređene) stavke pasive umanjene za nelocirane (neraspoređene) stavke aktive. Ostale stavke (neto) takođe obuhvataju i ograničene depozite.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kredit, depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 44.

T09: Kamatne stope na kredite stanovništvu

- u procentima, na godišnjem nivou -

		Kamatne stope na kredite u KM						Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom						Kamatne stope na kredite u KM*		Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom	
		Stambeni krediti				Ostali krediti		Stambeni krediti				Ostali krediti		Revolving krediti, prekoračenja i kreditne kartice *			
Godina	Period	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Preko 10 godina IPFKS	Promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Prekoračenja	Kreditna kartica s produženim kreditom	Prekoračenja
Ponderisani mjesečni prosjeci																	
2019.	12.	3,877	4,168	3,395	5,279	5,863	5,580	3,502	3,353	3,826	3,875	6,152	5,637	5,668	12,042	14,674	10,467
2020.	12.	3,643	...	...	3,676	5,885	5,845	3,671	4,582	3,902	3,835	5,864	5,678	6,380	11,936	13,606	9,815
2021.	12.	3,095	2,861	3,244	4,054	5,377	5,164	3,338	4,570	3,868	3,743	5,375	4,822	5,415	11,773	13,965	9,157
2022.	12.	3,903	3,454	3,474	3,596	5,943	5,322	4,384	...	3,811	3,696	5,673	4,842	5,200	11,993	14,129	8,119
2023.	12.	4,918	3,695	3,440	3,793	6,329	5,854	4,074	...	4,050	3,844	6,889	5,985	5,951	12,114	14,312	7,110
2023.	07.	4,041	3,160	3,531	3,821	6,633	5,509	4,163	...	4,516	3,879	6,389	5,607	5,207	12,815	14,102	7,657
	08.	3,991	3,159	3,574	3,784	6,733	5,570	4,437	...	4,536	3,928	6,122	5,855	5,769	12,882	14,093	7,614
	09.	4,419	3,269	3,333	3,864	6,518	5,728	3,979	...	4,308	3,618	6,351	6,446	5,723	12,669	14,284	7,524
	10.	4,803	3,697	3,366	3,891	6,797	5,689	4,013	...	4,071	3,827	6,812	6,521	5,918	12,666	14,313	7,393
	11.	4,476	3,568	3,427	3,995	6,729	5,768	4,083	...	4,250	3,835	6,725	6,327	5,994	12,232	14,306	7,377
2024.	12.	4,918	3,695	3,440	3,793	6,329	5,854	4,074	...	4,050	3,844	6,889	5,985	5,951	12,114	14,312	7,110
	01.	4,803	3,681	3,380	3,933	6,957	5,858	4,632	...	4,326	3,850	6,937	5,877	5,941	12,159	14,345	7,020
	02.	4,969	3,448	3,431	3,916	6,743	5,878	4,467	...	4,194	3,900	6,939	5,918	6,074	12,083	14,323	7,015
	03.	4,968	3,489	3,596	3,842	6,717	5,748	4,372	...	4,539	3,806	6,747	6,566	6,022	12,007	14,400	7,001
	04.	5,033	3,349	3,373	3,838	6,085	5,746	4,378	...	4,393	3,970	6,685	6,823	6,021	11,898	14,400	6,985
	05.	...	3,536	3,568	4,014	6,268	5,698	4,087	...	4,142	3,807	6,487	6,378	5,798	11,426	14,402	6,817
	06.	...	3,608	3,521	3,926	6,677	5,747	4,204	...	4,040	3,862	6,943	6,637	5,748	11,226	14,443	6,661
	07.	5,428	3,715	3,725	3,933	6,658	5,831	4,297	...	4,306	3,663	6,996	6,359	5,856	11,133	14,341	6,827
	08.	5,055	3,952	3,672	4,000	6,263	5,851	4,235	...	4,455	3,831	6,880	6,927	5,970	11,129	14,448	6,815
09.	5,116	3,761	3,779	4,001	6,181	5,882	4,443	...	4,408	4,022	6,967	6,969	5,913	11,074	14,391	6,787	
Iznosi kredita (novi poslovi)																- u hiljadama KM-	
2019.	12.	1.242	386	1.042	463	53.829	26.426	21.834	288	4.641	13.531	66.117	8.097	27.474	521.600	58.916	79.533
2020.	12.	3.468	...	...	532	39.970	19.333	16.057	265	3.729	5.229	38.688	7.916	19.056	547.793	61.370	112.952
2021.	12.	9.615	380	5.576	2.194	47.483	36.773	17.697	412	2.471	4.695	53.132	1.717	9.332	547.070	67.171	102.693
2022.	12.	3.424	520	8.644	6.406	24.729	50.661	9.425	...	7.216	12.724	35.988	5.104	9.605	607.534	56.629	114.669
2023.	12.	4.100	772	5.807	22.009	12.192	48.969	4.071	...	3.281	16.362	5.350	13.908	8.555	711.407	61.450	191.861
2023.	07.	1.893	928	4.823	14.620	13.821	65.820	2.382	...	3.313	13.438	8.389	2.960	12.426	742.382	57.015	114.549
	08.	2.540	769	4.816	14.222	12.306	66.622	4.753	...	2.670	17.018	10.344	4.808	9.756	736.542	57.411	118.834
	09.	1.987	793	4.532	17.438	9.949	60.303	4.629	...	3.377	16.089	9.053	4.117	7.468	756.634	57.911	159.747
	10.	929	1.161	6.412	19.130	11.231	63.827	3.500	...	4.491	11.900	5.700	2.965	9.527	778.202	59.425	164.160
	11.	1.184	1.027	4.692	18.556	8.393	54.578	4.071	...	3.086	8.614	5.636	5.451	8.602	778.437	61.392	179.226
2024.	12.	4.100	772	5.807	22.009	12.192	48.969	4.071	...	3.281	16.362	5.350	13.908	8.555	711.407	61.450	191.861
	01.	1.301	618	5.931	18.647	8.307	48.395	4.156	...	2.298	13.433	3.726	2.605	7.063	790.866	60.272	211.418
	02.	1.969	1.055	7.109	23.673	15.437	66.387	3.994	...	2.481	18.750	4.647	2.560	9.971	800.468	58.855	218.763
	03.	2.116	702	7.293	26.117	14.199	76.728	4.564	...	1.074	18.590	7.322	6.162	13.732	814.724	58.776	299.102
	04.	1.519	2.131	7.481	26.766	20.720	77.144	4.280	...	2.125	14.028	11.415	7.627	13.422	822.243	59.216	293.767
	05.	...	1.748	7.102	23.158	12.326	74.705	4.566	...	2.022	15.140	8.644	8.682	14.924	857.252	60.215	298.797
	06.	...	3.585	5.614	22.964	13.093	67.763	7.669	...	4.300	17.738	11.454	4.949	15.054	828.802	57.723	275.590
	07.	1.091	937	7.007	22.769	16.299	72.652	6.898	...	3.679	17.805	10.299	6.128	9.117	853.421	62.218	281.144
	08.	1.511	723	7.457	21.597	14.754	61.731	6.719	...	2.803	13.092	7.977	3.592	4.475	855.183	62.340	287.831
09.	2.507	849	8.907	26.020	12.447	66.163	6.646	...	1.739	10.502	8.468	5.642	7.368	890.155	62.778	292.697	

Napomena:

*Kamatne stope u tabeli za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumjevaju beskatnatnu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publikuju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima stanovništvu

T10: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima

- u procentima, na godišnjem nivou -

		Kamatne stope na kredite u KM				Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom									
		Do iznosa od 0,25 mil EUR		Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR	Preko iznosa 1 mil EUR	Do iznosa od 0,25 mil EUR			Preko 0,25 mil EUR do 1 mil EUR		Preko iznosa 1 mil EUR	Revolving krediti i prekoračenja*			
Godina	Period	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Preko 1 do 5 godina IPFKS	Preko 5 godina IPFKS	Promjenjliva stopa i do 1 godine IPFKS	Kamatne stope na kredite u KM	Kamatne stope na kredite u KM s valutnom klauzulom	
Ponderisani mjesečni prosjeci															
2019.	12.	3,753	4,095	2,881	2,470	4,127	4,166	4,757	3,944	3,161	3,248	4,133	3,167	3,168	
2020.	12.	3,901	3,990	2,871	2,871	4,402	4,013	3,707	4,090	3,566	3,702	3,193	2,940	2,962	
2021.	12.	3,708	4,040	3,058	2,297	4,115	3,358	3,382	3,613	3,018	3,228	3,292	2,852	3,139	
2022.	12.	4,128	4,219	4,006	3,582	5,042	4,782	...	4,471	4,783	5,080	3,817	2,837	3,210	
2023.	12.	4,766	4,651	3,942	4,192	5,340	5,267	...	4,503	4,636	4,840	4,008	2,937	3,610	
2023.	07.	4,431	4,593	3,613	4,451	5,018	5,006	5,092	5,028	4,155	4,397	4,472	2,964	3,504	
	08.	4,595	4,641	3,907	4,564	5,030	5,524	4,603	5,002	...	4,110	4,441	3,007	3,630	
	09.	4,401	4,540	3,616	...	4,519	5,998	5,000	4,716	4,451	4,620	4,300	2,987	3,583	
	10.	4,694	4,590	3,901	4,613	4,935	5,687	4,806	5,077	...	4,629	4,791	2,981	3,576	
	11.	4,622	4,728	3,587	4,030	4,671	5,329	4,756	5,151	4,317	4,435	4,691	2,953	3,589	
	12.	4,766	4,651	3,942	4,192	5,340	5,267	...	4,503	4,636	4,840	4,008	2,937	3,610	
2024.	01.	4,446	4,741	3,264	...	...	5,491	4,705	4,557	...	4,138	4,729	3,046	3,563	
	02.	4,731	4,933	3,935	...	5,275	5,268	4,513	4,048	4,736	4,834	4,070	3,033	3,598	
	03.	4,853	4,793	4,035	...	5,521	5,081	...	...	4,022	3,445	...	3,020	3,614	
	04.	4,958	4,731	4,629	4,947	5,646	5,849	4,705	4,611	4,650	4,431	...	2,994	3,629	
	05.	4,699	4,898	4,354	...	5,907	5,521	4,490	4,591	4,574	4,031	...	2,879	3,665	
	06.	4,918	4,773	4,163	5,010	5,998	5,531	4,708	4,692	4,312	4,678	4,879	3,001	3,655	
	07.	4,860	4,935	4,584	4,364	...	5,720	4,890	...	4,743	4,231	4,729	3,019	3,464	
	08.	4,978	4,683	4,844	4,339	5,759	5,251	4,922	...	4,026	4,398	...	3,042	3,524	
	09.	4,784	4,542	4,275	4,014	5,962	5,181	4,932	5,576	4,823	4,677	...	3,040	3,485	
Iznosi kredita (novi poslovi)														- u hiljadama KM-	
2019.	12.	64.463	19.573	71.859	51.384	9.787	11.485	2.785	22.801	6.636	7.045	69.916	2.655.796	687.510	
2020.	12.	53.146	15.109	52.781	78.165	13.827	8.360	3.090	20.556	8.376	13.742	83.128	2.649.665	341.675	
2021.	12.	63.293	24.688	79.908	74.493	7.495	9.168	1.528	19.152	5.892	5.801	15.900	2.778.808	198.275	
2022.	12.	37.582	19.350	40.221	11.000	4.913	8.499	...	14.311	4.718	3.588	21.946	2.289.023	99.344	
2023.	12.	27.448	27.538	34.425	32.932	3.001	10.683	...	11.344	12.702	6.992	34.818	2.981.947	79.722	
2023.	07.	24.365	16.512	23.823	8.303	2.476	5.533	697	13.815	4.734	8.943	17.000	2.724.862	86.499	
	08.	22.893	18.461	28.075	15.737	7.072	4.939	4.400	20.903	...	11.930	35.797	2.702.509	83.431	
	09.	22.989	30.727	25.813	...	4.761	4.954	1.640	7.849	9.567	4.589	13.996	2.815.889	83.644	
	10	26.182	22.474	35.766	14.829	3.247	5.984	2.499	10.297	...	6.667	36.200	2.832.570	83.558	
	11.	21.329	22.742	24.255	21.432	3.130	6.674	2.278	18.359	6.447	7.750	35.325	2.911.314	81.529	
	12.	27.448	27.538	34.425	32.932	3.001	10.683	...	11.344	12.702	6.992	34.818	2.981.947	79.722	
2024.	01.	19.751	16.099	15.519	...	...	3.920	3.370	7.123	...	2.839	28.976	2.982.959	81.821	
	02.	26.940	31.415	24.086	...	1.108	10.521	2.392	4.211	3.540	7.137	28.657	3.109.848	76.756	
	03.	27.396	33.889	28.172	...	4.855	11.725	...	...	10.757	9.175	...	3.211.765	72.568	
	04.	27.665	41.148	35.924	16.273	3.853	9.259	1.771	11.534	11.357	3.396	...	3.311.015	71.556	
	05.	22.044	29.371	34.048	...	2.874	7.984	4.102	5.554	8.983	6.438	...	3.343.883	69.455	
	06.	20.197	30.552	35.691	31.818	2.312	4.997	2.025	11.055	8.430	3.886	9.231	3.405.503	65.561	
	07.	26.364	35.340	25.928	10.341	...	7.120	2.773	...	6.967	8.914	25.089	3.408.261	60.879	
	08.	21.312	33.779	17.776	9.212	1.890	6.863	4.744	...	7.833	10.921	...	3.360.760	56.024	
	09.	25.398	40.083	23.677	9.578	245	10.231	3.716	3.056	4.847	5.267	...	3.416.957	57.195	

Napomena:

* Kamatne stope u tabeli za revolving kredite i kreditne kartice i iznosi tih kredita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

U sklopu kamatnih stopa na revolving kredite i kreditne kartice prikupljaju se i podaci o kreditnim karticama s kreditnom pogodnosti. S obzirom da kreditne kartice s kreditnom pogodnosti podrazumijevaju beskatnatu odgodu plaćanja (0% ks), iste se i ne publikuju

Nema podataka za kamatne stope na kredite u stranoj valuti po kreditnim karticama i prekoračenjima nefinansijskim preduzećima

T11: Kamatne stope na depozite stanovništva

- u procentima, na godišnjem nivou -

		Depoziti u KM				Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR				Depoziti u stranoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za stranu valutu (osim EUR)	
		S dogovorenim dospijećem				S dogovorenim dospijećem					
Godina	Period	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni) *	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni) *	S dogovorenim dospijećem	Depoziti po viđenju (prekonoćni) *
Ponderisani mjesečni prosjeci											
2019.	12.	0,299	1,137	1,232	0,061	0,378	1,158	1,570	0,051	0,944	0,040
2020.	12.	0,178	1,027	1,139	0,070	0,176	1,155	1,273	0,049	0,525	0,035
2021.	12.	0,098	0,466	0,619	0,045	0,231	0,945	0,930	0,055	0,208	0,031
2022.	12.	0,521	0,905	1,534	0,046	0,370	1,128	1,743	0,046	0,155	0,027
2023.	12.	0,630	1,846	1,913	0,044	1,316	2,472	2,736	0,046	0,869	0,021
2023.	07.	0,622	1,691	1,597	0,044	0,995	1,523	1,711	0,046	0,535	0,021
	08.	0,672	1,521	1,963	0,044	1,125	2,106	2,248	0,047	0,711	0,021
	09.	0,519	1,159	1,995	0,044	1,272	2,218	2,298	0,046	0,685	0,021
	10.	0,543	1,528	1,757	0,044	1,114	2,614	2,402	0,047	0,766	0,021
	11.	0,526	1,687	1,894	0,044	1,270	2,558	2,609	0,048	0,913	0,021
	12.	0,630	1,846	1,913	0,044	1,316	2,472	2,736	0,046	0,869	0,021
2024.	01.	0,636	1,651	1,849	0,045	1,071	2,413	2,395	0,046	0,883	0,021
	02.	0,654	1,772	1,943	0,044	1,391	2,487	2,691	0,045	0,846	0,021
	03.	0,616	1,632	2,157	0,044	1,314	2,316	2,477	0,045	0,945	0,020
	04.	0,649	1,874	2,264	0,043	1,552	2,357	2,324	0,045	1,064	0,020
	05.	0,781	1,757	2,374	0,043	1,532	2,342	2,600	0,045	1,065	0,020
	06.	0,734	1,665	2,045	0,044	1,315	2,164	2,194	0,045	1,023	0,020
	07.	0,792	1,774	2,088	0,043	1,283	2,258	2,357	0,045	1,105	0,020
	08.	0,837	1,880	2,372	0,043	1,238	2,222	2,387	0,044	1,058	0,020
	09.	0,936	1,924	2,042	0,044	1,215	2,377	2,390	0,044	1,225	0,020
Iznos depozita (novi poslovi)										- u hiljadama KM -	
2019.	12.	16.084	22.228	28.581	4.537.961	10.740	44.538	70.124	1.658.352	4.723	345.752
2020.	12.	7.866	35.574	21.887	5.176.206	6.995	40.426	37.131	1.952.225	4.433	368.081
2021.	12.	8.431	17.683	15.228	6.218.427	9.432	33.280	38.855	2.151.732	1.896	444.055
2022.	12.	5.877	7.610	14.596	6.498.743	23.362	39.664	39.759	2.655.705	1.157	537.828
2023.	12.	7.120	29.097	38.640	7.972.376	47.412	94.123	115.713	2.796.667	3.869	600.628
2023.	07.	5.342	10.443	13.178	7.583.931	10.368	30.220	50.407	2.767.776	3.275	588.987
	08.	4.093	15.091	20.425	7.601.406	20.584	69.278	55.066	2.758.576	3.672	596.474
	09.	2.241	9.345	22.710	7.661.803	21.962	81.438	48.887	2.808.427	2.487	596.942
	10.	5.021	21.932	19.586	7.767.407	12.358	81.995	82.593	2.874.154	6.579	606.317
	11.	7.295	15.612	26.755	7.773.946	15.023	87.887	86.609	2.824.787	2.627	596.057
	12.	7.120	29.097	38.640	7.972.376	47.412	94.123	115.713	2.796.667	3.869	600.628
2024.	01.	4.543	13.609	19.136	8.021.733	18.488	69.782	59.154	2.781.558	2.907	615.440
	02.	3.714	30.436	22.551	8.249.868	25.293	73.099	97.862	2.765.205	6.875	604.985
	03.	3.845	15.643	16.278	8.449.209	11.431	63.415	58.673	2.801.773	7.627	602.049
	04.	12.823	35.237	34.986	8.612.036	28.316	82.214	39.144	2.791.710	2.650	603.335
	05.	6.354	22.081	13.270	8.485.198	9.718	57.179	37.441	2.695.397	5.346	602.182
	06.	6.891	23.227	10.964	8.610.160	7.580	48.479	21.785	2.701.880	1.469	615.696
	07.	9.880	32.182	10.411	8.668.974	10.097	60.173	45.066	2.700.803	2.611	618.874
	08.	7.155	18.496	26.223	8.770.363	13.890	62.869	44.296	2.715.447	3.120	621.871
	09.	7.982	17.118	18.032	8.635.366	9.760	71.530	34.643	2.685.780	3.508	630.727

Napomena:

Korigovani nazivi u zaglavlju tabele za kamatne stope na depozite stanovništva retroaktivno počevši od podataka za juni 2020. godine, kao što je dato u objašnjenju:

-od juna 2020. godine Depoziti u KM, do juna 2020. godine Depoziti u KM i depoziti u KM sa valutnom klauzulom

-od juna 2020. godine Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR, do juna 2020. godine Depoziti u EUR

-od juna 2020. godine Depoziti u stranoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za stranu valutu (osim EUR), do juna 2020. godine Depoziti u stranoj valuti (neuključujući depozite u EUR).

Ostali elementi naziva zaglavlja navedenih tabela ostaju isti kao i podaci u kolonama.

* Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijanjem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

Depoziti u stranoj valuti obuhvataju sve strane valute osim EUR

T12: Kamatne stope na depozite nefinansijskih preduzeća

- u procentima, na godišnjem nivou -

Depoziti u KM						Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR				Depoziti u stranoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za stranu valutu (osim EUR)
S dogovorenim dospijecem						S dogovorenim dospijecem				
Godina	Period	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Do 1 godine	Preko 1 i do 2 godine	Preko 2 godine	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*	Depoziti po viđenju (prekonoćni)*
Ponderisani mjesečni prosjeci										
2019.	12.	0,445	1,229	1,491	0,031	0,864	1,012	1,305	0,029	0,028
2020.	12.	0,922	1,358	1,474	0,028	0,372	1,267	1,218	0,010	0,025
2021.	12.	0,234	0,244	...	0,018	0,434	0,305	0,953	0,006	0,043
2022.	12.	0,350	1,059	1,289	0,051	0,455	1,209	1,503	0,005	0,032
2023.	12.	0,564	1,741	1,776	0,053	1,031	1,580	2,734	0,010	0,030
2023.	07.	0,327	1,349	1,870	0,058	0,706	1,523	2,570	0,006	0,023
	08.	0,276	1,206	1,417	0,059	0,929	1,379	...	0,007	0,022
	09.	0,629	1,265	1,932	0,049	0,826	1,587	2,142	0,007	0,026
	10.	0,577	1,468	1,922	0,046	0,844	1,916	2,485	0,008	0,038
	11.	0,546	1,579	1,806	0,047	0,804	1,811	2,167	0,009	0,038
	12.	0,564	1,741	1,776	0,053	1,031	1,580	2,734	0,010	0,030
2024.	01.	0,587	1,652	1,953	0,058	0,796	1,940	3,134	0,010	0,031
	02.	0,528	1,870	2,115	0,051	1,391	2,108	2,633	0,012	0,029
	03.	0,625	1,863	1,980	0,059	1,692	1,963	2,428	0,011	0,032
	04.	0,665	1,857	2,275	0,069	1,638	2,023	2,758	0,009	0,035
	05.	0,537	1,958	2,241	0,073	1,752	2,419	2,656	0,011	0,035
	06.	0,719	2,011	2,297	0,072	1,610	2,415	2,678	0,011	0,032
	07.	0,606	2,326	2,355	0,069	1,793	2,545	2,760	0,012	0,033
	08.	0,703	2,371	2,088	0,071	1,668	2,759	2,794	0,012	0,033
	09.	0,697	2,162	2,067	0,077	1,571	2,420	2,781	0,012	0,034
Iznos depozita (novi poslovi)										u hiljadama KM
2019.	12.	36.636	31.437	16.943	3.552.249	7.182	23.959	2.265	709.023	86.536
2020.	12.	22.325	20.927	14.571	3.753.355	7.259	117.688	8.458	919.880	130.453
2021.	12.	13.950	9.133	...	4.768.468	24.403	25.153	25.554	1.158.011	89.918
2022.	12.	25.805	5.906	5.436	4.653.682	28.241	52.781	25.400	1.270.533	238.166
2023.	12.	25.704	14.739	22.071	5.520.447	12.137	12.546	6.764	1.466.316	176.691
2023.	07.	3.521	17.979	8.378	5.188.716	33.854	17.638	11.284	1.482.734	222.300
	08.	5.140	4.929	13.124	5.359.402	8.507	9.384	...	1.494.451	218.747
	09.	28.910	10.242	23.425	5.327.983	2.831	17.650	26.638	1.515.437	230.509
	10.	3.509	16.336	14.771	5.387.602	5.161	30.861	23.377	1.569.912	175.980
	11.	24.923	25.184	5.043	5.492.146	14.181	22.980	7.239	1.556.076	174.984
	12.	25.704	14.739	22.071	5.520.447	12.137	12.546	6.764	1.466.316	176.691
2024.	01.	26.532	5.381	4.362	5.600.304	1.703	15.653	22.297	1.683.226	156.747
	02.	4.669	10.342	22.434	5.539.393	34.573	55.911	7.850	1.563.019	164.735
	03.	17.094	40.315	10.926	5.452.922	19.479	40.739	8.156	1.456.329	152.061
	04.	26.490	13.698	21.381	5.365.431	72.201	33.570	23.391	1.568.283	155.382
	05.	4.343	23.408	15.312	5.516.163	21.989	29.509	15.998	1.570.953	177.469
	06.	11.302	5.347	8.431	5.521.252	13.463	61.353	2.353	1.572.776	177.010
	07.	16.120	2.641	11.207	5.786.225	25.564	40.480	47.075	1.628.649	167.939
	08.	9.437	9.509	14.531	5.919.722	6.720	36.177	4.546	1.521.426	189.132
	09.	55.655	15.865	1.107	5.824.225	4.341	13.465	14.634	1.500.809	185.954

Napomena:

Korigovani nazivi u zaglavlju tabele za kamatne stope na depozite nefinansijskih preduzeća retroaktivno počevši od podataka za juni 2020. godine, kao što je dato u objašnjenju:

-od juna 2020. godine Depoziti u KM, do juna 2020. godine Depoziti u KM i depoziti u KM sa valutnom klauzulom

-od juna 2020. godine Depoziti u EUR i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za EUR, do juna 2020. godine Depoziti u EUR

-od juna 2020. godine Depoziti u stranoj valuti (osim EUR) i depoziti u KM sa valutnom klauzulom vezanom za stranu valutu (osim EUR), do juna 2020. godine

Depoziti u stranoj valuti (neuključujući depozite u EUR)

Ostali elementi naziva zaglavlja navedenih tabela ostaju isti kao i podaci u kolonama.

*Kamatne stope na depozite po viđenju i iznosi tih depozita se odnose na postojeće poslove (preostala stanja).

Kamatne stope na depozite s dogovorenim dospijecem i iznosi tih depozita se odnose na nove poslove.

... nedovoljan broj podataka za objavljivanje

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

T13: Ukupni depoziti i krediti komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	Depoziti			Krediti		
		Prenosivi depoziti	Ostali depoziti	Ukupni depoziti	Kratkoročni krediti	Dugoročni krediti	Ukupni krediti
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)
2014.	12.	6.292,8	9.082,5	15.375,2	4.170,2	12.303,3	16.473,5
2015.	12.	7.038,7	9.492,1	16.530,8	4.164,9	12.701,9	16.866,8
2016.	12.	8.056,6	9.695,5	17.752,1	4.152,6	13.048,5	17.201,1
2017.	12.	9.558,1	10.111,0	19.669,1	4.261,5	14.160,9	18.422,4
2018.	12.	11.318,5	10.431,3	21.749,8	4.289,8	15.196,1	19.485,8
2019.	12.	12.566,6	11.253,8	23.820,4	4.651,2	16.121,5	20.772,8
2020.	12.	13.851,5	11.130,7	24.982,2	4.295,1	16.052,3	20.347,4
2021.	12.	16.762,9	11.069,7	27.832,6	4.396,9	16.680,4	21.077,3
2022.	12.	18.710,9	10.518,3	29.229,2	4.623,0	17.445,0	22.068,0
2023.	12.	20.060,8	11.066,0	31.126,8	4.925,0	18.599,1	23.524,1
2023.	07.	19.624,9	10.540,9	30.165,8	4.792,2	18.018,6	22.810,8
	08.	19.773,5	10.735,5	30.509,0	4.765,2	18.093,3	22.858,5
	09.	19.888,1	10.772,5	30.660,7	4.852,8	18.175,9	23.028,6
	10.	19.955,4	10.933,0	30.888,4	4.884,4	18.302,5	23.186,9
	11.	20.051,1	10.886,4	30.937,5	4.901,6	18.399,1	23.300,7
	12.	20.060,8	11.066,0	31.126,8	4.765,5	18.758,6	23.524,1
2024.	01.	20.198,6	11.047,0	31.245,6	4.739,1	18.727,8	23.466,9
	02.	20.299,3	11.084,0	31.383,3	4.821,1	18.843,3	23.664,4
	03.	20.756,8	11.027,7	31.784,5	4.966,8	19.082,2	24.049,0
	04.	20.872,7	11.045,0	31.917,7	5.057,1	19.216,7	24.273,8
	05.	20.843,7	11.034,6	31.878,3	5.098,6	19.432,4	24.531,0
	06.	20.835,8	11.161,0	31.996,8	5.136,4	19.674,8	24.811,3
	07.	21.323,4	11.186,1	32.509,5	5.115,1	19.904,5	25.019,7
	08.	21.408,7	11.239,3	32.648,0	5.089,9	19.964,7	25.054,5
	09.	21.495,7	11.338,9	32.834,5	5.172,0	20.041,6	25.213,6

Napomena:

Ukupni depoziti predstavljaju obaveze komercijalnih banaka BiH prema svim domaćim institucionalnim sektorima u domaćoj i stranoj valuti. Ukupni krediti predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka BiH od svih institucionalnih sektora, u domaćoj i stranoj valuti.

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Vidi napomenu na strani 44.

T14: Sektorska struktura depozita kod komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

DEPOZITI DOMAĆIH INSTITUCIONALNIH SEKTORA													
Godina	Mjesec	Depoziti institucija BiH	Depoziti Vlada entiteta	Depoziti Vlada kantona	Depoziti Vlada opština	Depoziti fondova socijalne zaštite	Depoziti ostalih finansijskih institucija	Depoziti nefinansijskih javnih preduzeća	Depoziti nefinansijskih privatnih preduzeća	Depoziti neprofitnih organizacija	Depoziti domaćinstva	Ostali depoziti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2014.	12.	187,1	678,1	298,2	212,9	93,4	845,5	1.140,4	2.483,8	363,5	9.042,0	30,4	15.375,2
2015.	12.	231,8	693,0	337,0	245,5	65,8	891,7	1.187,6	2.606,7	365,7	9.864,8	41,2	16.530,8
2016.	12.	168,3	746,6	426,0	277,9	92,8	961,5	1.219,9	2.787,8	374,5	10.661,1	35,6	17.752,1
2017.	12.	267,3	856,7	599,5	340,2	152,9	1.047,0	1.384,8	3.329,9	384,1	11.271,1	35,4	19.669,1
2018.	12.	185,4	1.199,7	733,7	403,1	277,7	1.147,5	1.482,4	3.723,1	398,8	12.146,5	51,8	21.749,8
2019.	12.	173,8	1.467,9	914,6	446,3	352,7	1.155,4	1.510,7	4.052,6	447,5	13.240,9	58,0	23.820,4
2020.	12.	219,1	1.631,1	832,1	423,5	158,2	1.131,2	1.556,0	4.706,9	500,1	13.760,7	63,4	24.982,2
2021.	12.	136,1	1.838,7	1.245,2	612,1	187,0	1.159,6	1.804,1	5.535,4	543,1	14.695,5	75,7	27.832,6
2022.	12.	280,5	1.939,6	1.501,7	719,2	167,9	1.195,8	2.014,0	6.144,9	573,4	14.575,4	116,9	29.229,2
2023.	12.	237,9	1.480,6	1.667,3	728,5	184,9	1.038,0	1.895,0	7.088,5	645,4	16.058,7	102,1	31.126,8
2023.	07.	221,5	1.596,0	1.758,2	715,4	172,3	1.105,6	1.890,3	6.658,9	630,6	15.318,3	98,8	30.165,8
	08.	178,6	1.648,8	1.794,9	721,5	166,7	1.105,7	1.908,6	6.812,0	638,9	15.426,0	107,3	30.509,0
	09.	173,1	1.669,2	1.807,6	716,5	172,7	1.080,3	1.882,5	6.880,9	654,2	15.514,8	108,8	30.660,7
	10.	262,4	1.614,0	1.795,3	710,1	183,1	1.066,9	1.925,2	6.916,3	656,9	15.666,1	92,2	30.888,4
	11.	246,7	1.578,9	1.767,7	704,4	196,6	1.050,9	1.923,4	7.042,1	654,7	15.675,0	97,0	30.937,5
	12.	237,9	1.480,6	1.667,3	728,5	184,9	1.038,0	1.895,0	7.088,5	645,4	16.058,7	102,1	31.126,8
2024.	01.	267,8	1.439,2	1.549,1	706,0	181,3	1.022,0	1.965,0	7.221,5	675,2	16.117,1	101,4	31.245,6
	02.	328,6	1.378,0	1.556,6	716,0	161,6	1.013,8	2.008,6	7.094,2	677,3	16.352,3	96,4	31.383,3
	03.	275,7	1.583,5	1.623,5	735,0	158,9	1.012,9	2.038,9	7.011,9	682,5	16.565,2	96,6	31.784,5
	04.	306,6	1.460,8	1.669,3	714,7	167,4	1.007,2	2.029,7	7.037,1	705,0	16.727,5	92,6	31.917,7
	05.	250,8	1.458,7	1.665,9	714,9	163,6	1.034,7	2.037,6	7.229,3	702,7	16.501,9	118,2	31.878,3
	06.	238,5	1.406,1	1.648,7	722,7	148,0	1.052,1	2.005,7	7.328,6	680,0	16.643,2	123,1	31.996,8
	07.	415,3	1.365,8	1.646,3	737,0	175,9	1.084,8	1.968,8	7.594,4	699,7	16.701,1	120,5	32.509,5
	08.	358,6	1.349,4	1.644,4	731,9	168,9	1.075,0	2.005,5	7.642,7	693,5	16.854,3	123,8	32.648,0
	09.	346,8	1.238,7	1.688,7	796,7	157,4	1.129,5	1.955,5	7.723,6	724,4	16.937,4	135,8	32.834,5

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Depoziti domaćih institucionalnih sektora predstavljaju obaveze komercijalnih banaka prema svim institucionalnim sektorima. Depoziti na nivou BiH predstavljaju depozite kod banaka koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo, Glavna jedinica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 44.

T15: Sektorska struktura kredita kod komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

KREDITI DOMAĆIM INSTITUCIONALNIM SEKTORIMA													
Godina	Mjesec	Krediti institucijama BiH	Krediti vladama entiteta	Krediti vladama kantona	Krediti vladama opština	Krediti fondovima s ocijalne zaštite	Krediti ostalim finansijskim institucijama	Krediti nefinansijskim javnim preduzećima	Krediti nefinansijskim privatnim preduzećima	Krediti neprofitnim organizacijama	Krediti stanovništvu	Ostali krediti	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14 = 3+...+13
2014.	12.	0,0	492,0	165,2	340,5	103,1	47,4	442,1	7.419,3	14,5	7.428,2	21,3	16.473,5
2015.	12.	0,0	490,2	230,3	303,7	138,4	60,1	396,7	7.418,2	16,7	7.784,2	28,2	16.866,8
2016.	12.	0,0	343,5	233,2	281,8	104,2	52,4	371,9	7.703,3	19,1	8.076,3	15,4	17.201,1
2017.	12.	0,0	378,0	209,3	292,0	87,3	83,4	401,6	8.319,8	21,8	8.613,7	15,6	18.422,4
2018.	12.	0,0	388,7	186,8	292,1	174,2	125,7	421,3	8.623,0	20,3	9.241,3	12,5	19.485,8
2019.	12.	0,0	416,5	168,7	313,5	199,5	144,7	497,6	9.034,0	20,6	9.975,5	2,2	20.772,8
2020.	12.	11,6	422,1	142,2	374,1	211,2	144,8	535,7	8.588,4	20,5	9.894,8	2,0	20.347,4
2021.	12.	16,1	407,0	187,2	375,8	194,2	152,7	510,7	8.776,8	20,3	10.435,5	1,1	21.077,3
2022.	12.	8,9	358,7	203,7	380,9	170,6	159,9	626,3	9.155,5	23,3	10.978,4	1,8	22.068,0
2023.	12.	5,9	283,6	266,7	373,5	180,5	206,0	617,1	9.767,7	34,6	11.786,0	2,5	23.524,1
2023.	07.	7,5	298,3	200,3	368,8	170,3	182,5	590,0	9.488,4	37,6	11.465,2	1,9	22.810,8
	08.	7,0	302,0	201,4	363,9	167,3	186,2	596,2	9.459,3	36,4	11.537,1	1,7	22.858,5
	09.	6,7	284,2	195,3	366,0	169,4	187,4	594,9	9.570,4	36,1	11.616,3	1,9	23.028,6
	10.	6,5	289,9	263,8	361,3	172,6	188,4	597,8	9.564,6	34,0	11.706,4	1,7	23.186,9
	11.	6,0	291,6	261,2	364,5	168,9	184,4	600,6	9.623,0	32,9	11.765,8	1,8	23.300,7
	12.	5,9	283,6	266,7	373,5	180,5	206,0	617,1	9.767,7	34,6	11.786,0	2,5	23.524,1
2024.	01.	5,9	282,4	264,9	371,1	177,9	199,1	607,4	9.714,1	33,1	11.809,4	1,5	23.466,9
	02.	5,9	278,1	263,6	368,1	173,4	196,7	594,9	9.860,0	33,6	11.888,7	1,6	23.664,4
	03.	5,8	301,7	258,5	378,6	170,2	219,8	597,6	10.056,6	33,0	12.025,3	2,0	24.049,0
	04.	5,8	296,4	256,8	380,8	167,1	217,7	579,7	10.195,6	33,6	12.138,6	1,6	24.273,8
	05.	3,3	288,4	255,3	394,7	184,3	219,4	579,4	10.304,9	34,6	12.265,3	1,5	24.531,0
	06.	3,4	289,2	249,8	406,1	181,5	244,7	577,5	10.447,4	35,6	12.372,4	3,6	24.811,3
	07.	3,4	316,7	248,9	425,3	213,9	242,0	592,1	10.442,7	35,0	12.497,0	2,8	25.019,7
	08.	3,5	291,2	248,4	430,8	225,9	242,7	576,8	10.422,9	33,8	12.575,7	2,8	25.054,5
	09.	3,6	298,9	242,2	442,6	227,7	245,2	571,6	10.482,9	32,1	12.664,0	2,8	25.213,6

Napomena:

Monetarni podaci ažurirani u skladu s metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

Kreditni domaćim institucionalnim sektorima predstavljaju potraživanja komercijalnih banaka od svih institucionalnih sektora. Krediti na nivou BiH uključuju kredite plasirane preko komercijalnih banaka koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo, Glavna jedinica Mostar i Glavna banka Republike Srpske CBBiH Banja Luka.

Vidi napomenu na strani 44.

T16: Valutna struktura depozita i kredita komercijalnih banaka

- na kraju perioda, u milionima KM -

Godina	Mjesec	DEPOZITI				KREDITI			
		KM	EUR	Ostala strana valuta	Ukupno u KM	KM	EUR	Ostala strana valuta	Ukupno u KM
		3	4	5	6 = 3+4+5	7	8	9	10 = 7+8+9
2014.	12.	8.696,0	6.062,5	616,8	15.375,2	16.246,1	218,6	8,7	16.473,5
2015.	12.	9.513,6	6.347,0	670,2	16.530,8	16.642,8	217,5	6,5	16.866,8
2016.	12.	10.607,5	6.458,1	686,4	17.752,0	16.990,4	205,6	5,1	17.201,1
2017.	12.	12.022,8	6.949,5	696,7	19.669,1	18.285,4	132,6	4,4	18.422,4
2018.	12.	13.807,3	7.222,2	720,3	21.749,8	19.386,2	98,2	1,4	19.485,8
2019.	12.	13.306,9	9.547,3	984,0	23.838,2	9.896,0	10.833,1	29,0	20.758,1
2020.	12.	14.374,7	9.776,7	830,8	24.982,2	9.855,4	10.471,5	20,5	20.347,4
2021.	12.	16.732,4	10.257,3	842,9	27.832,6	11.174,0	9.893,6	9,7	21.077,3
2022.	12.	18.209,1	10.073,0	947,1	29.229,2	13.086,0	8.979,5	2,6	22.068,0
2023.	12.	19.182,7	11.048,0	896,0	31.126,8	15.113,0	8.410,2	0,9	23.524,1
2023.	07.	18.801,8	10.434,3	929,8	30.165,8	14.296,8	8.512,7	1,3	22.810,8
	08.	18.999,7	10.597,5	911,8	30.509,0	14.355,1	8.502,2	1,3	22.858,5
	09.	19.038,2	10.706,7	915,8	30.660,7	14.573,8	8.453,9	1,0	23.028,6
	10.	19.108,2	10.877,6	902,6	30.888,4	14.742,3	8.443,7	0,9	23.186,9
	11.	19.160,8	10.891,2	885,4	30.937,5	14.876,2	8.423,7	0,8	23.300,7
	12.	19.182,7	11.048,0	896,0	31.126,8	15.113,0	8.410,2	0,9	23.524,1
2024.	01.	19.166,2	11.181,0	898,4	31.245,6	15.124,0	8.342,1	0,8	23.466,9
	02.	19.284,0	11.211,6	887,7	31.383,3	15.391,5	8.272,1	0,8	23.664,4
	03.	19.696,0	11.214,4	874,2	31.784,5	15.774,6	8.273,6	0,8	24.049,0
	04.	19.733,6	11.305,7	878,4	31.917,7	16.059,1	8.213,9	0,7	24.273,8
	05.	19.785,8	11.192,4	900,1	31.878,3	16.302,7	8.227,6	0,7	24.531,0
	06.	19.910,0	11.173,4	913,5	31.996,8	16.658,4	8.152,2	0,7	24.811,3
	07.	20.264,5	11.329,9	915,1	32.509,5	16.905,9	8.113,0	0,7	25.019,7
	08.	20.523,1	11.185,6	939,3	32.648,0	17.013,0	8.040,8	0,7	25.054,5
	09.	20.664,3	11.232,1	938,1	32.834,5	17.241,2	7.971,6	0,7	25.213,6

Napomena:

U skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, komercijalne banke su od 1. januara 2020. godine izvršile preknjižavanje određenih potraživanja iz bilansa na vanbilansnu evidenciju, što se reflektovalo na smanjenje potraživanja (kredita) od oko 400 miliona KM u sektorima privatnih preduzeća i stanovništva.

Od januara 2019. godine izvršena je reklasifikacija valutne strukture finansijskih instrumenata (kreditni depoziti, vrijednosni papiri) iskazanih originalno u KM sa valutnom klauzulom sa pozicija domaće valute na pozicije strane valute u izvještajima monetarne statistike u skladu sa preporukama iz MMF-ovog Priručnika i Vodiča za kompilaciju monetarne i finansijske statistike iz 2016. godine.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006

Vidi napomenu na strani 44.

T17: Kupovina i prodaja konvertibilne marke

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Prodaja	Kupovina	Saldo	Kumulativ salda
1	2	3	4	5=(3-4)	6
2014.		5.065.358	4.379.047	686.312	6.828.327
2015.		5.470.552	4.699.060	771.492	7.599.818
2016.		7.485.849	6.622.039	863.811	8.463.629
2017.		8.476.378	7.421.186	1.055.192	9.518.821
2018.		10.792.432	9.780.514	1.011.918	10.530.740
2019.		11.385.556	10.533.525	852.031	11.223.633
2020.		11.344.462	10.184.558	1.159.904	12.542.676
2021.		9.872.890	7.399.673	2.473.217	15.015.893
2022.		6.291.277	6.075.689	215.588	15.231.481
2023.		10.891.324	11.128.647	-237.323	14.994.158
2023.	07.	942.508	751.701	190.807	14.504.383
	08.	1.045.521	767.902	277.619	14.782.002
	09.	1.023.263	997.606	25.657	14.807.659
	10.	1.036.034	1.269.657	-233.623	14.574.036
	11.	885.488	994.493	-109.006	14.465.030
	12.	1.569.408	1.040.280	529.128	14.994.158
2024.	01.	923.995	1.476.724	-552.729	14.441.428
	02.	1.268.309	1.146.704	121.605	14.563.034
	03.	1.261.289	1.290.283	-28.994	14.534.040
	04.	1.197.819	1.346.211	-148.392	14.385.648
	05.	1.080.066	1.255.863	-175.797	14.209.851
	06.	1.500.904	1.006.172	494.732	14.704.583
	07.	1.308.750	1.433.509	-124.759	14.579.825
	08.	1.589.906	1.394.415	195.492	14.775.316
	09.	1.434.881	1.279.883	154.998	14.930.314

T18: Prosječne obavezne rezerve

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obavezne rezerve*	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Razlika
1	2	3	4	5	6=5-4
2014.		15.999.278	1.370.137	3.577.824	2.207.688
2015.		16.664.525	1.432.593	3.770.500	2.337.907
2016.		18.494.243	1.734.081	4.057.613	2.323.532
2017.		21.224.853	2.122.485	4.303.340	2.180.855
2018.		23.537.084	2.353.708	5.205.234	2.851.526
2019.		25.752.968	2.575.297	5.589.021	3.013.724
2020.		26.950.173	2.695.017	5.409.751	2.714.733
2021.		28.677.192	2.867.719	6.302.482	3.434.762
2022.		30.175.606	3.017.561	6.694.300	3.676.739
2023.		31.917.917	3.191.792	6.209.280	3.017.489
2023.	07.	31.777.996	3.177.800	5.855.665	2.677.865
	08.	32.103.006	3.210.301	6.140.873	2.930.572
	09.	32.422.875	3.242.287	6.308.112	3.065.824
	10.	32.555.632	3.255.563	6.110.871	2.855.308
	11.	32.807.882	3.280.788	6.152.713	2.871.924
	12.	32.883.489	3.288.349	6.195.645	2.907.296
2024.	01.	33.155.290	3.315.529	6.099.126	2.783.596
	02.	33.258.883	3.325.888	6.067.446	2.741.558
	03.	33.426.731	3.342.673	6.118.268	2.775.595
	04.	33.702.390	3.370.239	5.868.899	2.498.660
	05.	33.811.734	3.381.173	5.775.844	2.394.670
	06.	33.795.446	3.379.545	5.750.648	2.371.104
	07.	34.366.614	3.436.661	5.710.881	2.274.219
	08.	34.837.268	3.483.727	5.813.333	2.329.606
	09.	35.000.753	3.500.075	5.863.661	2.363.586

Napomena:

Centralna banka Bosne i Hercegovine (CBBiH) donijela je Odluku o povećanju naknada na obaveznu rezervu koje plaća komercijalnim bankama, s ciljem usklađivanja sa politikom Evropske centralne banke (ECB) i ublažavanja uticaja rasta referentne kamatne stope ECB-a na poslovanje banaka u BiH. Ovom odlukom se na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti KM, isplaćuje komercijalnim bankama naknada po stopi od 50 baznih poena (0,50%), na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom - isplaćuje naknada po stopi od 30 baznih poena (0,30%). Na sredstva iznad obavezne rezerve, naknada se ne obračunava. Prilikom donošenja odluka o obaveznoj rezervi CBBiH razmotreni su svi relevantni faktori, uključujući odluke ECB-a, te kretanja ključnih makroekonomskih i pokazatelja finansijskog sektora, vodeći prvenstveno računa o stabilnosti valutnog odbora. Primjena ove Odluke počinje 1. 7. 2023. godine.

Od 1. jula 2016. godine stopa obavezne rezerve koju primjenjuje CBBiH na osnovicu za obračun obavezne rezerve iznosi 10%.

Od 1. jula 2016. godine CBBiH primjenjuje nove stope za obračun naknade na sredstva na računu rezervi banaka: Centralna banka BiH na računu rezervi komercijalne banke u obračunskom periodu ne obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stope koju primjenjuje Evropska centralna banka na depozite komercijalnih banaka (Deposit Facility Rate).

Od 1. maja 2015. godine Centralna banka obračunava naknadu banci na iznos sredstava te banke na računu rezervi kod Centralne banke u obračunskom periodu, kako slijedi:

- na iznos obavezne rezerve – prosjek EONIA-e koji je u istom periodu zabilježen na tržištu umanjen za 10 baznih poena, ili minimum nula,
- na iznos sredstava iznad obavezne rezerve – nulta stopa naknade.

Nulta stopa naknade na obaveznu rezervu primjenjuje se u slučaju da je prosječna EONIA umanjena za 10 baznih poena imala negativnu vrijednost.

Od 1. septembra 2014. godine stopa naknade se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana, s tim da se na iznos obavezne rezerve obračunava 70% ili minimum nula, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od navedene stope ili minimum nula.

T19: Obavezne rezerve po obračunskim periodima

- u hiljadama KM -

Mjesec	Obračunski period	Devizna osnovica*				Prosječna obavezna rezerva	Prosječna salda na računu obaveznih rezervi	Razlika	Obračunata naknada	Kaznena kamata
		KM	KM sa valutnom klauzulom	Strane valute	Ukupno					
1	2	3	4	5	6=(3+4+5)	7=(6*OR)	8	9=(8-7)	10	11
07.2023.	19	18.383.306	3.400.258	10.004.351	31.787.915	3.178.791	5.950.124	2.771.333	367,0	0,0
	20	18.436.520	3.415.593	9.904.343	31.756.455	3.175.646	5.753.048	2.577.403	367,1	0,0
	21	18.443.130	3.419.815	9.926.673	31.789.619	3.178.962	5.863.821	2.684.859	404,1	0,0
08.	22	18.618.455	3.432.937	9.968.562	32.019.954	3.201.995	6.132.902	2.930.907	370,3	0,0
	23	18.834.428	3.381.621	9.897.076	32.113.125	3.211.313	6.050.877	2.839.564	372,2	0,0
	24	18.923.429	3.365.228	9.887.281	32.175.939	3.217.594	6.238.840	3.021.247	410,6	0,0
09.	25	19.107.994	3.367.326	9.919.127	32.394.447	3.239.445	6.407.050	3.167.605	376,1	0,0
	26	19.050.005	3.414.413	9.950.563	32.414.981	3.241.498	6.260.018	3.018.520	376,0	0,0
	27	19.058.852	3.441.207	9.959.137	32.459.196	3.245.920	6.257.268	3.011.348	376,4	0,0
10.	28	19.108.497	3.456.806	9.992.942	32.558.246	3.255.825	6.242.059	2.986.235	377,5	0,0
	29	19.124.427	3.487.555	9.960.445	32.572.427	3.257.243	5.903.297	2.646.054	377,7	0,0
	30	19.032.736	3.502.144	10.001.344	32.536.224	3.253.622	6.187.258	2.933.636	414,6	0,0
11.	31	19.148.728	3.520.745	10.100.023	32.769.496	3.276.950	6.228.706	2.951.757	379,5	0,0
	32	19.183.279	3.581.856	10.088.989	32.854.124	3.285.412	6.079.616	2.794.204	380,4	0,0
	33	19.184.399	3.565.495	10.050.132	32.800.026	3.280.003	6.149.815	2.869.813	379,9	0,0
12.	34	19.238.452	3.565.308	10.049.427	32.853.187	3.285.319	6.312.800	3.027.481	380,7	0,0
	35	19.221.168	3.601.194	10.065.648	32.888.010	3.288.801	6.060.901	2.772.100	380,9	0,0
	36	19.230.412	3.590.609	10.088.250	32.909.271	3.290.927	6.213.234	2.922.307	419,2	0,0
01.2024.	1	19.390.760	13.771.104		33.161.863	3.316.186	6.095.527	2.905.846	384,1	0,0
	2	19.374.782	13.853.005		33.227.788	3.322.779	5.832.501	2.636.527	384,5	0,0
	3	19.270.296	13.805.924		33.076.220	3.307.622	6.003.785	2.808.416	421,0	0,0
02.	4	19.339.793	13.821.956		33.161.749	3.316.175	6.125.237	2.917.020	383,8	0,0
	5	19.426.741	13.863.187		33.289.928	3.328.993	5.780.520	2.556.924	385,3	0,0
	6	19.373.024	13.951.947		33.324.971	3.332.497	5.973.919	2.750.730	346,8	0,0
03.	7	19.484.870	13.930.330		33.415.200	3.341.520	6.141.502	2.909.813	386,7	0,0
	8	19.514.195	13.868.360		33.382.554	3.338.255	5.886.024	2.655.242	386,6	0,0
	9	19.553.898	13.928.542		33.482.440	3.348.244	6.001.764	2.761.728	426,4	0,0
04.	10	19.713.749	13.913.509		33.627.258	3.362.726	5.968.428	2.714.408	389,7	0,0
	11	19.892.622	13.851.868		33.744.490	3.374.449	5.576.929	2.311.684	391,7	0,0
	12	19.815.074	13.920.350		33.735.423	3.373.542	5.729.226	2.469.887	391,2	0,0
05.	13	19.911.011	13.960.824		33.871.835	3.387.183	5.762.899	2.489.936	392,9	0,0
	14	19.878.194	13.944.815		33.823.008	3.382.301	5.561.872	2.294.483	392,3	0,0
	15	19.846.498	13.893.860		33.740.358	3.374.036	5.641.874	2.399.592	430,6	0,0
06.	16	19.916.291	13.868.303		33.784.594	3.378.459	5.625.986	2.426.667	392,2	0,0
	17	19.927.705	13.882.306		33.810.011	3.381.001	5.369.252	2.214.989	392,5	0,0
	18	19.826.409	13.965.325		33.791.734	3.379.173	5.576.306	2.471.656	391,7	0,0
07.	19	20.027.778	14.113.224		34.141.002	3.414.100	5.583.678	2.464.656	395,8	0,0
	20	20.266.596	14.332.140		34.598.736	3.459.874	5.297.209	2.086.304	400,9	0,0
	21	20.105.671	14.254.433		34.360.104	3.436.010	5.438.169	2.271.698	437,8	0,0
08.	22	20.283.274	14.380.261		34.663.535	3.466.353	5.575.388	2.389.728	401,5	0,0
	23	20.480.334	14.421.351		34.901.685	3.490.168	5.457.512	2.221.498	404,6	0,0
	24	20.535.359	14.411.226		34.946.585	3.494.659	5.605.260	2.377.592	445,8	0,0
09.	25	20.656.805	14.320.140		34.976.946	3.497.695	5.807.619	2.552.802	406,2	0,0
	26	20.696.339	14.344.777		35.041.116	3.504.112	5.494.164	2.167.094	407,0	0,0
	27	20.590.492	14.393.707		34.984.199	3.498.420	5.684.865	2.370.862	405,9	0,0

Napomena:

Vidi napomenu uz tabelu T18.

*Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj se valuti sredstva izraze. Osnovicu u domaćoj valuti za obračun obavezne rezerve u KM čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM. Od januara 2024. godine deviznu osnovicu za obračun obavezne rezerve u EUR čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM sa valutnom klauzulom i depoziti i pozajmljena sredstva u stranim valutama.

T20: Promet vrijednosnih papira na berzama BiH

		Banjalučka berza			Sarajevska berza		
Godina	Mjesec	Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijednosni papiri	Ukupno vrijednosni papiri	Vlasnički vrijednosni papiri	Dužnički vrijedni papiri	Ukupno vrijednosni papiri
Promet (u KM)							
1	2	3	4	5=(3+4)	6	7	8=(6+7)
2014.		113.921.678	472.685.884	586.607.561	212.351.234	406.592.289	618.943.523
2015.		84.755.363	475.851.240	560.606.603	583.555.637	636.027.944	1.219.583.581
2016.		50.060.378	575.098.271	625.158.649	229.052.543	526.159.208	755.211.751
2017.		49.731.565	437.142.705	486.874.270	200.324.425	332.282.930	532.607.355
2018.		102.148.845	326.022.020	428.170.864	166.388.975	121.807.256	288.196.231
2019.		76.553.140	395.580.201	472.133.341	195.685.121	235.239.354	430.924.475
2020.		112.624.363	621.394.835	734.019.198	157.601.307	383.430.414	541.031.721
2021.		100.519.856	277.277.214	377.797.070	131.073.731	190.020.920	321.094.651
2022.		62.433.309	625.991.183	688.424.491	119.843.227	263.894.760	383.737.987
2023.		93.924.290	960.780.274	1.054.704.564	34.021.676	387.868.856	421.890.532
2023.	07.	6.240.862	77.252.774	83.493.637	2.283.828	0	2.283.828
	08.	10.879.432	73.780.463	84.659.896	825.936	0	825.936
	09.	6.669.955	193.372.720	200.042.675	2.718.208	79.952.255	82.670.463
	10.	3.271.772	1.286.492	4.558.264	6.690.830	79.911.121	86.601.951
	11.	1.068.446	52.421.854	53.490.301	879.766	39.541.509	40.421.275
	12.	3.639.897	108.327.834	111.967.731	2.550.759	38.979.413	41.530.172
2024.	01.	687.664	11.727.417	12.415.082	440.627	0	440.627
	02.	13.226.712	80.458.871	93.685.583	1.847.288	0	1.847.288
	03.	65.314.351	47.018.944	112.333.295	2.957.280	58.488.084	61.445.363
	04.	7.097.718	29.833.400	36.931.118	16.104.948	49.612.156	65.717.104
	05.	13.971.099	52.035.757	66.006.856	1.409.901	58.323.757	59.733.657
	06.	4.462.638	98.108.341	102.570.979	1.421.014	99.134.945	100.555.958
	07.	5.290.363	8.003.204	13.293.567	8.698.901	0	8.698.901
	08.	1.874.932	56.088.966	57.963.898	1.916.749	4.369.575	6.286.324
	09.	2.226.650	122.984.378	125.211.028	1.790.591	78.817.891	80.608.482

Izvor:

Berze u Sarajevu i Banjoj Luci

T21: Transakcije u platnom prometu

- u milionima KM -

Godina	Mjesec	BPRV		ŽIROKLIRING		UKUPNO	
		Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos	Br. transakcija	Iznos
		3	4	5	6	7=3+5	8=4+6
2014.		821.897	73.897	37.108.440	13.961	37.930.337	87.858
2015.		874.575	70.655	38.212.073	14.451	39.086.648	85.106
2016.		935.319	72.876	39.068.883	15.509	40.004.202	88.380
2017.		996.043	79.855	40.111.318	16.388	41.107.361	96.243
2018.		1.067.256	85.393	41.266.770	17.277	42.334.026	102.670
2019.		1.105.320	104.826	42.496.286	18.221	43.601.606	123.056
2020.		1.072.023	87.108	42.702.383	18.024	43.774.406	105.132
2021.		1.236.315	102.287	46.735.411	20.116	47.971.726	122.403
2022.		1.435.980	123.370	48.264.255	22.456	49.700.235	145.825
2023.		1.523.992	139.164	49.298.196	23.932	50.822.188	163.096
2023.	07.	127.847	11.665	4.181.241	2.019	4.309.088	13.684
	08.	131.792	12.670	4.167.127	2.073	4.298.919	14.743
	09.	129.073	12.170	4.079.617	2.019	4.208.690	14.189
	10.	135.630	12.608	4.306.579	2.139	4.442.209	14.747
	11.	130.778	12.420	4.101.688	2.056	4.232.466	14.476
	12.	144.642	13.394	4.343.258	2.249	4.487.900	15.643
2024.	01.	119.586	11.045	3.883.552	1.848	4.003.138	12.893
	02.	131.959	11.815	4.149.441	2.018	4.281.400	13.833
	03.	135.486	12.244	4.128.819	2.042	4.264.305	14.286
	04.	147.625	13.338	4.472.522	2.248	4.620.147	15.586
	05.	139.259	12.301	4.272.406	2.104	4.411.665	14.405
	06.	135.004	12.755	4.083.930	2.031	4.218.934	14.786
	07.	151.789	13.827	4.661.804	2.325	4.813.593	16.152
	08.	141.501	13.167	4.216.653	2.166	4.358.154	15.333
	09.	141.330	13.155	4.264.088	2.145	4.405.418	15.300

T22: Platni bilans BiH

- u milionima KM -

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Q1 2023.	Q2 2023.	Q3 2023.	Q4 2023.	Q1 2024.	Q2 2024.
TEKUĆI RAČUN	-1.424	-1.520	-1.094	-927	-980	-579	-2.001	-347	-418	-42	-350	-924	-492
Roba - saldo	-7.089	-7.417	-7.521	-7.963	-6.268	-7.170	-10.183	-2.036	-2.606	-2.846	-2.772	-2.852	-2.914
Izvoz robe	7.700	9.341	10.418	10.180	9.423	12.710	16.368	4.033	3.919	3.809	3.746	3.520	3.856
Uvoz robe	14.789	16.758	17.940	18.143	15.691	19.880	26.551	6.069	6.524	6.655	6.518	6.372	6.771
Usluge - saldo	2.118	2.329	2.612	2.797	1.636	2.827	3.983	792	1.049	1.473	1.077	820	1.057
Izvoz usluga	3.168	3.484	3.832	4.149	2.590	4.053	5.669	1.158	1.508	2.172	1.586	1.213	1.601
Uvoz usluga	1.051	1.154	1.220	1.352	954	1.226	1.686	366	459	698	509	393	543
Primarni dohodak - saldo	41	-263	-195	-60	-192	-499	-598	-152	-109	9	-36	7	-17
Potražuje	929	969	1.026	1.197	935	1.193	1.437	395	465	528	560	555	611
Duguje	889	1.233	1.221	1.258	1.128	1.692	2.034	548	574	519	596	548	628
Sekundarni dohodak - saldo	3.507	3.831	4.010	4.299	3.844	4.263	4.798	1.049	1.248	1.321	1.381	1.100	1.381
Potražuje	3.852	4.192	4.404	4.711	4.277	4.727	5.305	1.198	1.396	1.474	1.556	1.284	1.572
Duguje	345	362	394	412	433	464	508	149	149	154	175	184	191
KAPITALNI RAČUN	300	342	305	384	361	350	325	69	76	99	79	77	84
Potražuje	300	342	311	386	369	354	328	72	77	101	80	79	86
Duguje	0	0	6	2	8	4	4	3	1	2	1	2	2
FINANSIJSKI RAČUN	-817	-898	-801	-590	-878	-159	-1.555	-356	-139	237	-158	-680	-493
Direktne investicije	-550	-717	-960	-739	-699	-1.098	-1.429	-513	-560	-386	-229	-570	-321
Neto finansijska aktiva	5	173	32	38	138	150	146	-14	32	18	147	30	52
Neto finansijska pasiva	555	890	992	777	837	1.248	1.575	499	593	405	375	600	372
Portfolio investicije	167	157	256	214	4	82	261	21	99	39	290	-8	190
Neto finansijska aktiva	99	92	254	179	-26	349	246	22	60	40	287	-14	190
Neto finansijska pasiva	-68	-64	-2	-35	-30	267	-15	0	-39	1	-3	-6	0
Finansijski derivativi	1	1	-5	-1	0	1	0	3	-1	0	0	0	1
Neto finansijska aktiva	0	-4	-7	-12	-7	-3	-4	0	-1	0	-1	0	0
Neto finansijska pasiva	-1	-5	-2	-11	-7	-4	-4	-3	0	0	-1	0	-1
Ostale investicije	-1.365	-1.473	-1.205	-999	-1.430	-1.839	-530	1.028	221	24	-503	193	-847
Neto finansijska aktiva	-294	-690	286	-12	-218	-76	722	915	141	258	-179	461	-171
Valuta i depoziti	-316	-547	-59	-28	-272	-220	315	733	178	84	-253	445	-287
Zajmovi	-74	-289	223	-90	-13	-2	71	76	-80	44	3	-56	25
Osiguranje i penzije	20	20	30	22	25	37	38	-8	9	8	4	4	9
Trgovinski krediti i avansi	81	100	98	73	60	117	242	80	81	86	78	74	84
Ostala finansijska aktiva	-4	26	-6	10	-17	-7	56	33	-47	36	-12	-5	-1
Neto finansijska pasiva	1.070	783	1.491	987	1.212	1.764	1.252	-113	-79	234	323	268	676
Valuta i depoziti	-107	69	393	75	-811	-294	-143	-282	-71	2	67	-78	380
Zajmovi	698	127	463	318	1.429	655	442	-69	-246	-17	67	111	43
Osiguranje i penzije	-4	-5	-10	-10	-5	-5	-9	-2	-3	-5	-5	-2	-4
Trgovinski krediti i avansi	487	582	618	619	582	795	937	223	238	253	203	228	239
Ostala finansijska pasiva (uključujući i SDR)	-3	10	27	-15	16	613	24	17	3	0	-9	9	18
Rezervna aktiva	930	1.136	1.114	935	1.246	2.695	142	-894	102	560	284	-295	483
Monetarno zlato	0	0	0	0	0	0	-162	0	0	0	0	0	0
Valuta i depoziti	2.033	-230	253	238	549	441	4.432	-379	-117	407	26	-1.558	189
Vrijednosni papiri	-1.102	1.367	860	699	696	2.254	-4.126	-517	220	153	257	1.262	294
Ostala rezervna aktiva	-1	-1	1	-2	1	0	-2	1	0	0	0	1	0
NETO GREŠKE I PROPUSTI	306	281	-12	-46	-259	69	121	-78	203	181	113	168	-85

Napomena:

Platni bilans BiH urađen je u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za platni bilans i međunarodnu investicijsku poziciju, šesto izdanje – BPM6). Kompilacija platnog bilansa uključuje i redovnu reviziju objavljenih kvartalnih podataka za prethodne četiri godine i prvi kvartal tekuće godine, u skladu sa uputstvom EU za izvještavanje.

Detaljnija metodološka objašnjenja se nalaze na web stranici, www.cbbh.ba/ pod statistika.

T23: Međunarodna investicijska pozicija (MIP)

- u milionima KM -

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Q1 2023.	Q2 2023.	Q3 2023.	Q4 2023.	Q1 2024.	Q2 2024.
NETO POZICIJA	-15.282	-14.545	-14.100	-13.172	-11.633	-11.325	-11.898	-11.874,2	-11.827,7	-11.454,6	-11.128,5	-11.680,5	-12.044,3
AKTIVA	15.816	17.045	19.326	21.021	22.339	25.305	26.332	26.530,0	26.930,8	27.801,7	28.474,2	28.684,9	29.216,5
Direktne investicije	933	1.157	1.268	1.245	1.389	1.536	1.682	1.667,4	1.700,5	1.717,1	1.862,4	1.899,0	1.950,9
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	370	427	468	622	758	811	911	921,9	949,5	965,5	1.062,3	1.085,5	1.124,3
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	562	730	799	623	631	726	771	745,5	751,0	751,6	800,1	813,5	826,6
Portfolio investicije	674	764	1.018	1.203	1.180	1.519	1.762	1.783,0	1.842,0	1.881,6	2.168,7	2.155,4	2.338,4
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	39	44	41	39	38	82	97	99,9	101,9	98,6	92,0	92,2	85,7
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	635	720	977	1.164	1.141	1.437	1.665	1.683,1	1.740,1	1.783,0	2.076,7	2.063,3	2.252,6
Finansijski derivativi	2	0	0	1	0	0	0	0,5	0,5	4,9	7,5	7,7	3,3
Ostale investicije	4.677	4.509	5.415	5.975	5.901	5.899	6.819	7.868,6	8.066,8	8.278,3	8.142,1	8.588,7	8.366,5
Ostali vlasnički kapital	48	52	54	53	68	66	66	65,5	65,5	65,2	66,4	66,2	66,0
Valuta i Depoziti	3.127	3.191	3.952	4.350	4.297	4.244	4.807	5.683,8	5.917,1	5.977,3	5.789,6	6.259,2	5.975,3
Zajmovi	158	176	249	210	195	214	280	362,9	278,0	321,3	322,8	268,0	292,3
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	87	92	89	94	105	111	149	139,9	151,6	151,3	143,4	157,2	164,2
Trgovinski krediti i avansi	990	943	1.021	1.199	1.195	1.227	1.422	1.491,1	1.561,1	1.635,5	1.702,7	1.726,5	1.759,4
Ostala potraživanja/obaveze	267	55	49	69	40	36	95	125,5	93,5	127,7	117,1	111,7	109,2
Rezervna aktiva	9.531	10.614	11.626	12.598	13.869	16.350	16.069	15.210,5	15.321,0	15.919,7	16.293,4	16.034,0	16.557,4
Valuta i depoziti	3.165	2.935	3.188	3.426	3.975	4.416	8.847	8.468,3	8.351,0	8.758,4	8.784,3	7.226,9	7.416,1
Vrijednosni papiri	6.158	7.474	8.225	8.917	9.601	11.630	7.061	6.569,4	6.802,3	6.994,5	7.330,8	8.609,3	8.933,4
Ostala rezervna aktiva	208	205	212	254	293	305	161	172,8	167,7	166,8	178,4	197,9	207,9
PASIVA	31.098	31.590	33.426	34.193	33.972	36.629	38.229	38.404,2	38.758,5	39.256,3	39.602,7	40.365,4	41.260,8
Direktne investicije	13.382	14.166	14.957	15.535	15.882	17.126	18.117	18.619,2	19.203,3	19.570,8	19.727,7	20.318,6	20.685,8
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	9.698	10.517	11.364	11.663	11.842	13.865	14.473	14.884,5	15.105,2	15.429,9	15.746,2	16.171,5	16.529,7
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	3.684	3.649	3.592	3.872	4.039	3.261	3.644	3.734,8	4.098,2	4.140,9	3.981,5	4.147,0	4.156,1
Portfolio investicije	299	240	246	207	189	479	438	434,2	426,1	416,4	407,6	393,2	403,5
Vlasnički vrijednosni papiri i dionice u investicionim fondovima	79	93	98	99	121	167	121	117,3	109,2	106,1	97,4	91,7	91,7
Zaduženje (razni dužnički instrumenti)	220	147	148	107	69	312	317	316,9	316,9	310,4	310,1	301,5	311,8
Finansijski derivativi	2	0	0	1	2	0	0	0,6	0,0	0,0	0,3	0,0	2,4
Ostale investicije	17.416	17.184	18.223	18.451	17.899	19.024	19.674	19.350,1	19.129,0	19.269,1	19.467,1	19.653,6	20.169,1
Ostali vlasnički kapital	26	29	36	47	48	78	118	115,3	109,4	107,7	98,6	98,5	98,5
Valuta i Depoziti	1.489	1.554	2.751	2.825	2.015	1.742	1.598	1.316,6	1.246,2	1.249,0	1.316,2	1.227,3	1.607,8
Zajmovi	13.074	12.890	12.494	12.527	12.785	13.445	14.028	13.890,5	13.656,3	13.678,8	13.751,5	13.878,8	13.850,2
Osiguranje, penzije i ostali standardizovani sistemi osiguranja	19	22	23	24	27	30	33	31,1	34,3	32,5	32,9	35,1	36,2
Trgovinski krediti i avansi	2.341	2.243	2.435	2.550	2.551	2.621	2.760	2.851,1	2.950,4	3.053,0	3.138,4	3.272,0	3.412,0
Ostale obaveze	65	73	102	88	101	104	120	138,6	141,6	138,0	141,2	148,0	166,3
Specijalna prava vučenje (Neto stvorene finansijske obaveze)	401	374	382	389	373	1.005	1.017	1.006,9	990,9	1.010,1	988,4	993,8	998,1

Napomena:

Međunarodna investiciona pozicija (MIP) za BiH kompilirana je u skladu sa najnovijom metodologijom Međunarodnog monetarnog fonda za kompilaciju statistike platnog bilansa (BOP) i međunarodne investicione pozicije, šesto izdanje (BPM6). Kompilacija međunarodne investicione pozicije uključuje i redovnu reviziju objavljenih kvartalnih podataka za prethodne četiri godine i prvi kvartal tekuće godine, u skladu sa uputstvom EU za izvještavanje. Skraćena verzija primijenjene metodologije za kompilaciju IIP za BiH dostupna je na web stranici CBBiH.

T24: Devizne rezerve CBBiH

- na kraju perioda, u milionima KM -

Bruto devizne rezerve											
Godina	Mjesec	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	9=3+...+8	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto strana aktiva CBBiH
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...+8	10	11	12=10-11
2014.	12.	182,7	5,2	71,8	2.181,7	0,0	5.384,1	7.825,6	7.824,5	7.293,1	531,4
2015.	12.	182,3	3,8	128,5	1.003,6	0,0	7.288,1	8.606,3	8.605,0	8.064,6	540,4
2016.	12.	205,1	2,6	194,8	2.970,4	0,0	6.158,2	9.531,1	9.529,0	8.926,3	602,6
2017.	12.	203,9	1,5	236,4	2.698,6	0,0	7.416,1	10.556,6	10.555,0	9.977,1	577,8
2018.	12.	210,0	2,2	274,1	2.911,4	0,0	8.225,4	11.623,2	11.621,4	10.983,3	638,1
2019.	12.	254,1	0,2	322,6	3.102,8	0,0	8.917,4	12.597,1	12.595,4	11.824,2	771,2
2020.	12.	291,6	0,9	142,2	3.832,1	0,0	9.601,3	13.868,0	13.866,3	12.970,6	895,7
2021.	12.	302,0	1,9	469,6	3.945,1	0,0	11.629,6	16.348,1	16.345,8	15.573,0	772,8
2022.	12.	160,0	0,1	572,0	8.273,2	0,0	7.060,5	16.065,9	16.063,3	15.611,7	451,5
2023.	12.	175,5	2,1	455,2	8.326,6	0,0	7.330,6	16.289,9	16.287,4	15.401,2	886,2
2023.	07.	167,7	21,6	453,9	8.194,6	0,0	6.727,6	15.565,5	15.563,1	14.912,8	650,3
	08.	168,0	1,7	457,9	8.391,1	0,0	6.853,5	15.872,1	15.869,1	15.175,8	693,3
	09.	164,2	1,8	457,9	8.298,3	0,0	6.994,3	15.916,3	15.913,5	15.194,3	719,3
	10.	176,0	22,2	457,9	8.199,9	0,0	6.911,9	15.767,8	15.764,8	14.986,4	778,5
	11.	175,6	2,1	374,5	8.278,3	0,0	6.854,3	15.684,7	15.682,0	14.853,9	828,1
	12.	175,5	2,1	455,2	8.326,6	0,0	7.330,6	16.289,9	16.287,4	15.401,2	886,2
2024.	01.	176,8	21,6	454,9	7.052,1	0,0	8.202,5	15.907,9	15.905,6	14.981,0	924,6
	02.	177,6	2,7	454,9	6.891,7	0,0	8.503,3	16.030,1	16.027,2	15.097,2	930,1
	03.	194,3	2,7	455,7	6.769,0	0,0	8.609,1	16.030,8	16.028,3	15.035,8	992,5
	04.	201,2	20,3	456,2	6.514,8	0,0	8.678,4	15.870,9	15.868,6	14.913,0	955,5
	05.	201,5	3,1	458,1	6.218,7	0,0	8.885,6	15.767,0	15.764,4	14.771,8	992,5
	06.	203,8	3,2	464,0	6.951,1	0,0	8.933,2	16.555,3	16.552,8	15.510,5	1.042,4
	07.	212,3	19,7	463,9	6.721,6	0,0	9.016,0	16.433,6	16.430,7	15.308,6	1.122,1
	08.	212,7	3,6	464,0	6.900,0	0,0	9.100,7	16.681,1	16.678,4	15.505,9	1.172,5
	09.	222,1	3,6	464,0	7.201,5	0,0	8.973,8	16.865,0	16.862,7	15.619,4	1.243,3

Napomena:

Bruto devizne rezerve čine stanja bilansnih pozicija kratkoročne strane aktive CBBiH (zlato, raspolaganje CBBiH SDR, devize u trezoru CBBiH, prenosivi depoziti u stranoj valuti kod nerezidentnih banaka i ostalo) i investiranja u vrijednosne papire od jula 2006. godine po odluci Investicionog komiteta CBBiH. Neto devizne rezerve predstavljaju razliku između bruto deviznih rezervi i obaveza prema nerezidentima. Monetarnu pasivu CBBiH čine novac izvan monetarnih vlasti i depoziti rezidenata kod monetarnih vlasti. Neto strana aktiva CBBiH predstavlja razliku između neto deviznih rezervi i monetarne pasive CBBiH.

Monetarni podaci ažurirani u skladu sa metodologijom MMF-a (Priručnik za monetarnu i finansijsku statistiku, 2000.), od januara 2006. godine.

T25: BiH - Izvoz prema zemlji destinacije

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Hrvatska	Italija	Srbija	Slovenija	Austrija	Turska	Crna Gora	Ostale zemlje	Ukupno
2014.		1.317.490	955.047	1.195.438	800.690	697.785	755.827	234.392	293.818	2.431.255	8.681.742
2015.		1.412.906	925.166	1.214.930	770.695	748.870	743.062	354.630	262.844	2.554.212	8.987.315
2016.		1.479.411	985.360	1.131.096	822.846	807.200	730.590	401.047	240.751	2.819.806	9.418.109
2017.		1.595.704	1.284.200	1.209.035	1.093.685	973.397	899.235	431.094	352.507	3.216.524	11.055.383
2018.		1.741.537	1.464.002	1.352.791	1.251.474	1.057.052	1.020.991	323.223	402.113	3.287.069	11.900.251
2019.		1.675.709	1.399.922	1.300.534	1.308.885	1.006.226	1.089.881	292.554	407.303	3.011.551	11.492.564
2020.		1.630.844	1.362.907	1.015.184	1.152.068	954.078	1.005.509	314.249	293.645	2.792.675	10.521.159
2021.		2.137.576	1.864.306	1.608.291	1.722.477	1.219.184	1.284.935	358.064	394.449	3.684.248	14.273.529
2022.		2.666.194	2.676.624	1.991.386	2.363.435	1.421.819	1.710.354	311.638	576.469	4.255.821	17.973.740
2023.		2.680.393	2.548.638	1.449.652	2.087.129	1.356.297	1.715.316	261.586	689.771	3.910.942	16.699.723
2023.	07.	226.014	219.748	141.116	155.470	110.003	145.288	16.902	58.261	313.099	1.385.900
	08.	196.822	176.864	66.667	164.038	94.709	130.142	13.467	47.216	269.731	1.159.657
	09.	229.181	205.178	134.928	172.803	115.717	146.441	16.889	54.359	351.932	1.427.427
	10.	233.268	209.911	129.254	180.804	112.466	140.426	22.842	47.862	332.002	1.408.837
	11.	224.458	198.361	118.635	197.272	125.396	143.528	20.857	49.961	335.017	1.413.485
	12.	172.341	185.407	99.664	151.337	94.579	111.537	25.667	49.025	330.538	1.220.095
2024.	01.	208.157	169.979	97.369	108.145	104.025	118.008	30.789	48.243	285.293	1.170.006
	02.	222.453	205.911	107.713	134.759	117.457	130.162	42.143	44.341	331.644	1.336.583
	03.	204.244	218.123	104.740	150.854	116.523	132.620	32.512	47.777	339.603	1.346.995
	04.	225.277	242.761	113.769	164.808	117.298	148.025	26.132	48.016	382.576	1.468.661
	05.	199.240	222.400	110.374	136.000	113.303	129.863	22.251	44.257	342.950	1.320.638
	06.	206.302	218.459	119.383	132.218	112.928	128.764	23.139	45.740	336.261	1.323.195
	07.	201.786	231.535	126.671	148.910	111.511	140.787	19.920	48.770	364.292	1.394.181
	08.	175.131	189.076	62.220	165.030	87.415	120.796	19.267	53.699	291.206	1.163.842
	09.	214.854	214.848	114.577	171.032	118.601	140.130	21.901	52.389	312.533	1.360.866

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće izvoza iz te zemlje u ukupnom izvozu BiH u trogodišnjem periodu (2016., 2017., 2018.g).

U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T26: BiH - Uvoz prema zemlji porijekla

- u hiljadama KM -

Godina	Mjesec	Njemačka	Italija	Srbija	Hrvatska	Kina	Slovenija	Ruska Federacija	Turska	Austrija	Ostale zemlje	Ukupno
2014.		1.869.564	1.653.565	1.629.521	1.851.693	1.359.548	763.235	1.292.467	582.203	532.109	4.665.372	16.199.278
2015.		1.914.123	1.758.287	1.728.431	1.673.068	1.091.670	773.503	910.072	644.698	560.859	4.797.152	15.851.863
2016.		1.998.877	1.899.582	1.828.142	1.617.713	1.091.966	831.403	729.427	687.349	556.399	4.920.158	16.161.014
2017.		2.103.758	2.062.127	2.029.997	1.828.432	1.186.073	912.704	907.315	766.728	618.743	5.769.765	18.185.642
2018.		2.297.072	2.170.785	2.070.768	1.915.158	1.339.232	917.011	892.371	874.490	672.990	6.124.091	19.273.968
2019.		2.337.802	2.333.081	2.150.219	2.020.597	1.449.423	906.606	451.193	964.624	721.547	6.163.492	19.498.584
2020.		2.074.858	1.949.017	1.895.718	1.523.371	1.355.872	840.875	359.084	896.725	682.570	5.308.196	16.886.285
2021.		2.566.643	2.600.538	2.427.344	1.922.537	1.702.427	984.015	629.494	1.269.716	823.775	6.670.410	21.596.900
2022.		2.992.889	3.540.600	3.057.570	2.844.749	2.327.506	1.113.095	658.099	1.675.148	1.003.269	9.423.523	28.636.447
2023.		3.337.298	3.871.009	2.830.013	2.095.023	2.629.129	1.073.664	461.880	1.540.892	997.183	8.931.476	27.767.566
2023.	07.	287.300	338.293	248.741	183.702	224.275	91.482	39.805	105.946	87.562	757.390	2.364.496
	08.	267.024	306.163	254.472	199.389	237.794	72.808	47.984	126.540	77.047	710.298	2.299.519
	09.	311.243	365.387	250.809	206.476	230.317	94.070	21.420	134.285	84.384	785.541	2.483.934
	10.	291.276	361.713	245.875	181.822	238.723	93.608	25.096	135.661	82.593	744.566	2.400.932
	11.	305.031	354.682	215.922	176.708	222.918	82.197	20.092	138.114	86.106	723.417	2.325.187
	12.	285.850	328.569	226.741	153.881	195.193	84.445	35.947	128.812	71.153	759.807	2.270.398
2024.	01.	235.898	254.048	174.957	121.494	154.854	78.031	38.674	117.268	65.532	665.593	1.906.350
	02.	312.875	310.714	234.181	147.844	210.472	88.949	52.792	140.597	89.576	772.446	2.360.446
	03.	310.111	357.125	235.063	151.283	243.587	100.653	40.267	159.162	86.178	860.707	2.544.135
	04.	280.832	301.999	242.456	154.740	214.918	93.656	33.368	150.795	87.422	920.571	2.480.756
	05.	287.150	355.655	225.204	172.190	225.874	89.506	23.469	149.932	84.627	777.361	2.390.969
	06.	262.692	328.471	256.238	173.597	239.065	91.283	15.979	123.862	85.325	792.453	2.368.965
	07.	308.184	346.422	275.447	196.222	260.473	103.058	17.462	148.569	82.286	825.632	2.563.755
	08.	260.397	280.113	264.499	206.220	229.269	77.338	18.132	143.867	86.120	766.939	2.332.894
	09.	284.356	292.053	252.999	187.301	230.647	94.542	14.284	144.308	82.956	779.362	2.362.807

Napomena:

Kriterij za prikazivanje pojedinačnih zemalja je učešće uvoza iz te zemlje u ukupnom uvozu BiH u trogodišnjem periodu (2016., 2017., 2018. godine). U skladu s navedenim, sve zemlje sa učešćem većim od 3,0% iskazane su pojedinačno, dok su ostale zemlje uključene u kategoriju Ostale zemlje.

T27: Struktura izvoza robe

Period Grupa proizvoda	januar - septembar 2023	januar - septembar 2024.		Procentat promjene u odnosu na isti period prethodne godine
	Iznos u hiljadama KM	Iznos u hiljadama KM	Procentat učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog porijekla	173.652	171.971	1,4	-1,0
Proizvodi biljnog porijekla	140.611	165.501	1,4	17,7
Masti i ulja životinjskog porijekla i biljnog porijekla	102.119	93.566	0,8	-8,4
Prehrambene preradevine	363.098	402.118	3,4	10,7
Proizvodi mineralnog porijekla	1.452.185	956.206	8,0	-34,2
Proizvodi hemijske industrije ili srodnih industrija	935.901	940.652	7,9	0,5
Plastične mase, guma i kaučuk	596.867	597.379	5,0	0,1
Koža i krzno	74.807	57.239	0,5	-23,5
Drvo i proizvodi od drveta	749.037	692.888	5,8	-7,5
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	319.996	328.800	2,8	2,8
Tekstil i tekstilni proizvodi	640.990	623.517	5,2	-2,7
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	667.567	542.596	4,6	-18,7
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	168.553	167.564	1,4	-0,6
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	23.343	33.299	0,3	42,7
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	2.397.040	2.152.045	18,1	-10,2
Mašine, aparati, mehanički i električni uređaji	2.054.600	2.083.308	17,5	1,4
Transportna sredstva i njihovi dijelovi i pribor	442.856	505.683	4,3	14,2
Satovi, mjerni, muzički i medicinski instrumenti	51.666	86.805	0,7	68,0
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	218.725	280.320	2,4	28,2
Razni proizvodi	1.083.399	1.003.209	8,4	-7,4
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	154	216	0,0	40,6
Nerazvrstano	141	86	0,0	-38,9
Ukupno	12.657.307	11.884.966	100,0	-6,1

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platnog bilansa koja uključuje razna prilagođenja.

Podaci su klasifikovani prema Harmonizovanom sistemu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T27: Struktura uvoza robe

Period Grupa proizvoda	januar - septembar 2023.	januar - septembar 2024.		Procenat promjene u odnosu na isti period prethodne godine
	Iznos u hiljadama KM	Iznos u hiljadama KM	Procenat učešća	
Životinje i proizvodi životinjskog porijekla	650.396	738.721	3,5	13,6
Proizvodi biljnog porijekla	763.435	806.253	3,8	5,6
Masti i ulja životinjskog porijekla i biljnog porijekla	127.620	146.460	0,7	14,8
Prehrambene prerađevine	1.845.471	2.010.069	9,4	8,9
Proizvodi mineralnog porijekla	2.911.254	2.727.885	12,8	-6,3
Proizvodi hemijske industrije ili srodnih industrija	1.747.501	1.871.206	8,8	7,1
Plastične mase, guma i kaučuk	1.310.651	1.390.405	6,5	6,1
Koža i krzno	237.736	195.563	0,9	-17,7
Drvo i proizvodi od drveta	338.181	305.120	1,4	-9,8
Celuloza, papir i karton i njihovi proizvodi	420.678	445.718	2,1	6,0
Tekstil i tekstilni proizvodi	1.220.774	1.235.695	5,8	1,2
Obuća, šeširi, kape i slični proizvodi	323.281	304.072	1,4	-5,9
Proizvodi od kamena, gipsa, cementa i sličnih materijala, keramički proizvodi, staklo i stakleni proizvodi	421.913	444.288	2,1	5,3
Biseri, plemeniti metali i njihovi proizvodi, drago i poludrago kamenje	41.097	54.182	0,3	31,8
Bazni metali i proizvodi od baznih metala	2.858.289	2.786.852	13,1	-2,5
Mašine, aparati, mehanički i električni uređaji	3.240.900	3.266.385	15,3	0,8
Transportna sredstva i njihovi dijelovi i pribor	1.548.660	1.735.456	8,1	12,1
Satovi, mjerni, muzički i medicinski instrumenti	271.630	300.087	1,4	10,5
Oružje i municija; njihovi dijelovi i pribor	16.590	24.934	0,1	50,3
Razni proizvodi	471.508	520.492	2,4	10,4
Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti	3.483	1.234	0,0	-64,6
Nerazvrstano	0	0	0,0	0,0
Ukupno	20.771.048	21.311.078	100,0	2,6

Napomena:

Izvor ovih podataka je Agencija za statistiku BiH i zbog toga se ukupan izvoz i uvoz robe razlikuju od vrijednosti iskazanih u statistici platnog bilansa koja uključuje razna prilagođenja.

Podaci su klasifikovani prema Harmonizovanom sistemu kodova Svjetske trgovinske organizacije.

T28: Pregled prosječnih srednjih kurseva konvertibilne marke

		EMU	Hrvatska	Češka R.	Mađarska	Japan	Švicarska	Turska	V. Britanija	SAD	Kina	Srbija
		EUR	HRK	CZK	HUF	JPY	CHF	TRY	GBP	USD	CNY	RSD
Godina	Mjesec	1	100	1	100	100	1	1	1	1	1	100
2014.		1,955830	25,619449	0,071033	0,633710	1,393940	1,610337	0,673375	2,426325	1,474019	0,239264	1,668863
2015.		1,955830	25,688577	0,071687	0,631327	1,456462	1,832914	0,650180	2,694477	1,762605	0,280568	1,619915
2016.		1,955830	25,960428	0,072346	0,627987	1,628845	1,794449	0,586378	2,396405	1,768011	0,266189	1,588875
2017.		1,955830	26,205454	0,074317	0,632480	1,546889	1,761597	0,476205	2,232882	1,735482	0,256628	1,611317
2018.		1,955830	26,365492	0,076267	0,613697	1,500585	1,693763	0,351884	2,210985	1,657498	0,250633	1,653621
2019.		1,955830	26,365089	0,076197	0,601572	1,603053	1,758109	0,307940	2,230125	1,747204	0,252963	1,659447
2020.		1,955830	25,946780	0,074002	0,557563	1,607387	1,827419	0,247515	2,201320	1,716607	0,248658	1,663431
2021.		1,955830	25,977234	0,076253	0,545671	1,506596	1,808910	0,191301	2,274685	1,653851	0,256382	1,663495
2022.		1,955830	25,957036	0,079629	0,501501	1,420249	1,948176	0,113256	2,294933	1,860152	0,276500	1,665037
2023.		1,955830		0,081507	0,512335	1,290900	2,013360	0,078526	2,248887	1,809093	0,255630	1,668038
2023.	07.	1,955830		0,081859	0,516463	1,254231	2,022215	0,066975	2,278572	1,771635	0,246254	1,668416
	08.	1,955830		0,081129	0,507722	1,239124	2,039752	0,066552	2,276774	1,792243	0,247350	1,668592
	09.	1,955830		0,080279	0,506941	1,239560	2,038612	0,067761	2,271708	1,828363	0,250583	1,668781
	10.	1,955830		0,079582	0,507166	1,238316	2,048382	0,066516	2,254437	1,852004	0,253391	1,668980
	11.	1,955830		0,079881	0,515854	1,208830	2,029642	0,063294	2,245301	1,812228	0,250458	1,668916
	12.	1,955830		0,079909	0,512360	1,243921	2,070920	0,061585	2,268969	1,791708	0,250974	1,669124
2024.	01.	1,955830		0,079146	0,512190	1,227395	2,088796	0,059611	2,275517	1,791141	0,249960	1,668657
	02.	1,955830		0,077584	0,504683	1,212718	2,069872	0,058855	2,289035	1,810905	0,251794	1,669106
	03.	1,955830		0,077319	0,495381	1,202086	2,026543	0,056290	2,287037	1,800166	0,249899	1,668944
	04.	1,955830		0,077365	0,498140	1,186835	2,004962	0,056369	2,283729	1,822828	0,251827	1,669648
	05.	1,955830		0,078697	0,504799	1,161646	1,990265	0,056125	2,285357	1,810523	0,250292	1,669998
	06.	1,955830		0,078946	0,496246	1,151885	2,030938	0,055789	2,308890	1,816739	0,250480	1,670595
	07.	1,955830		0,077358	0,498324	1,140203	2,019980	0,054793	2,319048	1,803357	0,248299	1,670920
	08.	1,955830		0,077630	0,495281	1,212817	2,067970	0,052870	2,297743	1,779091	0,248565	1,671114
	09.	1,955830		0,077943	0,495499	1,228998	2,077805	0,051711	2,327334	1,760878	0,248828	1,671019

T29: Vladine finansije BiH - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidovani prihodi	Institucije BiH	FBiH	RS	Brčko	Konsolidovani rashodi	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
2014.		1.109,8	6.972,1	3.769,8	223,7	11.961,7	940,3	6.652,2	3.652,3	219,0	11.350,1	1.166,8	-555,3
2015.		1.088,4	7.196,5	3.931,3	232,0	12.335,1	935,9	6.843,5	3.700,6	220,1	11.587,0	559,1	188,9
2016.		1.062,9	7.645,4	3.937,0	248,5	12.767,3	949,3	7.013,5	3.636,9	198,6	11.672,0	724,5	370,8
2017.		1.049,4	8.150,9	4.141,8	263,7	13.479,2	967,0	7.164,3	3.696,0	212,8	11.913,4	759,7	806,0
2018.		1.045,0	8.833,6	4.364,6	280,9	14.402,3	995,9	7.660,0	3.983,4	233,7	12.738,5	889,2	774,5
2019.		1.051,4	9.217,5	4.584,0	288,8	15.018,1	985,5	8.120,3	4.097,6	254,6	13.334,3	1.006,6	677,2
2020.		1.070,6	8.614,0	4.652,1	268,3	14.430,7	1.028,6	8.583,1	4.749,6	287,9	14.474,8	1.765,1	-1.809,2
2021.		1.093,0	9.616,7	5.147,2	305,9	16.055,3	982,3	8.792,8	4.861,0	268,5	14.797,0	1.368,9	-110,6
2022.		1.165,5	10.946,2	5.887,4	338,4	18.212,9	1.096,1	9.797,8	5.748,5	287,5	16.805,3	1.590,2	-182,7
2023.		1.506,6	12.228,9	6.439,4	369,8	20.308,7	1.345,9	11.691,7	6.089,3	318,4	19.209,3	1.699,9	-600,5
2019.	Q1	238,9	1.899,1	845,3	60,2	3.013,8	225,9	1.600,5	806,8	42,5	2.646,0	26,0	341,9
	Q2	261,7	1.990,1	902,3	67,3	3.187,1	239,2	1.770,8	789,9	63,1	2.828,7	71,9	286,5
	Q3	270,0	2.079,8	924,2	71,6	3.309,8	253,8	1.800,7	823,5	54,3	2.896,5	78,9	334,4
	Q4	280,8	2.080,5	1.015,2	72,2	3.412,9	266,6	2.177,5	972,4	81,1	3.461,9	210,4	-259,4
2020.	Q1	286,0	1.906,0	862,8	59,7	3.081,9	235,6	1.695,3	877,3	42,7	2.818,4	40,6	222,9
	Q2	235,6	1.674,2	887,0	53,6	2.815,4	232,8	1.834,2	1.090,5	62,6	3.185,2	102,1	-471,9
	Q3	266,9	1.963,7	970,8	67,0	3.236,3	231,7	2.024,8	933,7	69,8	3.227,7	96,5	-88,0
	Q4	282,1	2.027,8	1.067,1	71,3	3.418,9	328,5	2.249,0	1.117,7	93,8	3.759,7	231,1	-571,9
2021.	Q1	277,6	1.906,5	976,0	61,7	3.191,6	240,3	1.727,9	929,8	47,9	2.915,8	60,1	215,7
	Q2	275,1	2.094,2	976,5	69,9	3.390,8	235,1	1.919,4	1.022,4	59,7	3.211,7	93,3	85,8
	Q3	262,8	2.146,5	1.273,1	74,1	3.728,3	256,3	1.953,5	963,4	58,9	3.204,0	78,9	445,4
	Q4	277,5	2.272,0	894,9	82,3	3.501,4	250,5	2.430,2	1.170,4	85,6	3.911,4	288,6	-698,7
2022.	Q1	256,1	2.181,7	1.070,1	72,9	3.550,1	243,1	1.818,4	979,0	57,4	3.067,3	22,0	460,8
	Q2	278,1	2.498,0	1.193,2	81,2	4.026,0	236,4	2.227,9	1.146,3	62,6	3.648,6	82,3	295,1
	Q3	326,9	2.424,2	1.209,6	83,2	4.009,0	269,8	2.266,2	1.261,1	63,5	3.825,9	108,6	74,6
	Q4	304,5	2.579,7	1.188,1	85,8	4.127,5	346,7	2.649,5	1.385,0	87,9	4.438,5	272,8	-583,8
2023.	Q1	304,7	2.508,4	1.237,5	76,3	4.072,6	293,1	2.214,2	1.165,9	60,3	3.679,1	33,1	360,3
	Q2	400,5	2.815,3	1.234,3	86,2	4.487,0	324,7	2.599,6	1.214,7	68,9	4.158,6	78,4	250,0
	Q3	388,7	2.778,6	1.335,3	97,9	4.529,3	355,9	2.713,6	1.289,9	69,6	4.357,9	98,9	72,6
	Q4	412,7	2.738,2	1.412,8	93,1	4.598,7	372,2	3.200,6	1.457,8	102,5	5.075,1	370,3	-846,7
2024.	Q1	374,1	2.765,0	1.416,4	87,6	4.567,4	351,7	2.559,7	1.313,5	83,4	4.232,7	20,2	314,5
	Q2	442,5	2.979,3	1.438,4	100,2	4.896,9	339,9	2.804,2	1.353,7	73,5	4.507,7	101,2	287,9

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija svih nivoa vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti, entitetskih javnih preduzeća za ceste i entitetskih javnih preduzeća za autoceste. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T30: Vladine finansije BiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi				Rashodi						Neto nabavka nefinansijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompensacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2014.		6.078,6	4.234,8	1.648,3	11.961,7	3.265,5	2.127,2	238,9	364,9	4.658,0	695,6	11.350,1	1.166,8
2015.		6.439,7	4.329,6	1.565,8	12.335,1	3.294,3	2.138,8	264,3	384,8	4.729,5	775,4	11.587,0	559,1
2016.		6.760,4	4.473,6	1.533,4	12.767,3	3.295,5	2.187,5	252,0	382,8	4.755,0	799,3	11.672,0	724,5
2017.		7.151,1	4.734,2	1.594,0	13.479,2	3.312,6	2.340,6	223,0	444,0	4.758,5	834,7	11.913,4	759,7
2018.		7.688,4	5.041,8	1.672,0	14.402,3	3.422,1	2.534,0	242,5	476,0	5.013,2	1.050,8	12.738,5	889,2
2019.		8.014,1	5.345,7	1.658,4	15.018,1	3.738,1	2.688,3	241,1	507,3	5.223,4	936,1	13.334,3	1.006,6
2020.		7.363,3	5.383,9	1.683,5	14.430,7	3.921,8	2.702,8	255,9	870,1	5.508,0	1.216,3	14.474,8	1.765,1
2021.		8.485,4	5.798,0	1.771,9	16.055,3	4.039,2	2.847,7	240,2	742,9	5.718,3	1.208,7	14.797,0	1.368,9
2022.		9.898,8	6.482,5	1.831,6	18.212,9	4.546,5	3.256,5	259,4	747,7	6.503,1	1.492,1	16.805,3	1.590,2
2023.		10.767,8	7.410,9	2.130,0	20.308,7	5.187,2	3.468,4	394,7	884,0	7.883,1	1.391,9	19.209,3	1.699,9
2019.	Q1	1.528,5	1.247,2	238,1	3.013,8	787,8	462,1	41,8	40,5	1.202,7	111,1	2.646,0	26,0
	Q2	1.669,1	1.335,2	182,8	3.187,1	806,1	494,9	68,5	81,8	1.254,2	123,2	2.828,7	71,9
	Q3	1.734,1	1.336,0	239,6	3.309,8	805,4	517,7	43,3	112,2	1.252,3	165,5	2.896,5	78,9
	Q4	1.904,0	1.427,3	81,6	3.412,9	850,7	617,2	52,5	189,6	1.349,2	402,7	3.461,9	210,4
2020.	Q1	1.556,2	1.286,5	239,2	3.081,9	817,7	482,1	69,8	60,4	1.274,3	114,1	2.818,4	40,6
	Q2	1.327,2	1.223,4	264,8	2.815,4	861,7	495,5	43,3	157,1	1.277,1	350,5	3.185,2	102,1
	Q3	1.564,3	1.418,6	253,4	3.236,3	850,4	486,3	42,4	262,8	1.357,6	228,3	3.227,7	96,5
	Q4	1.848,8	1.455,5	114,7	3.418,9	872,7	638,3	71,6	299,2	1.419,6	458,2	3.759,7	231,1
2021.	Q1	1.560,9	1.319,3	311,4	3.191,6	851,1	486,3	55,0	47,5	1.318,9	156,9	2.915,8	60,1
	Q2	1.690,2	1.437,0	263,5	3.390,8	866,7	529,2	60,3	142,9	1.376,4	236,2	3.211,7	93,3
	Q3	1.854,4	1.441,1	232,0	3.527,5	865,8	547,5	31,9	123,2	1.405,4	230,2	3.204,0	78,9
	Q4	2.082,2	1.600,5	19,6	3.702,2	913,6	651,8	60,8	336,5	1.430,2	518,6	3.911,4	288,6
2022.	Q1	1.851,2	1.462,0	236,9	3.550,1	908,3	517,6	52,7	55,2	1.377,3	156,2	3.067,3	22,0
	Q2	2.110,4	1.604,5	311,1	4.026,0	960,2	570,0	68,1	160,9	1.531,3	358,0	3.648,6	82,3
	Q3	2.124,8	1.643,0	241,3	4.009,0	988,8	599,2	67,7	154,3	1.631,2	384,8	3.825,9	108,6
	Q4	2.185,5	1.773,1	168,9	4.127,5	1.056,7	754,5	38,6	266,7	1.743,3	578,7	4.438,5	272,8
2023.	Q1	2.106,4	1.712,4	253,8	4.072,6	1.078,9	586,8	98,9	45,7	1.722,6	146,3	3.679,1	33,1
	Q2	2.281,8	1.819,3	385,9	4.487,0	1.146,3	636,2	60,0	145,2	1.904,6	266,3	4.158,6	78,4
	Q3	2.384,7	1.867,2	277,4	4.529,3	1.101,3	646,6	115,6	150,3	1.929,2	414,8	4.357,9	98,9
	Q4	2.458,6	2.012,0	128,1	4.598,7	1.158,5	870,5	66,7	426,8	2.006,9	545,7	5.075,1	370,3
2024.	Q1	2.378,4	1.912,3	276,7	4.567,4	1.185,6	660,8	139,9	64,5	1.994,6	187,3	4.232,7	20,2
	Q2	2.556,0	1.989,3	351,6	4.896,9	1.229,9	708,7	51,2	141,4	2.063,6	312,9	4.507,7	101,2

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija svih nivoa vlasti, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti, entitetskih javnih preduzeća za ceste i entitetskih javnih preduzeća za autoceste. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH, JP Putevi RS, JP Autoceste FBiH i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T31: Vladine finansije FBiH - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Konsolidovani prihodi				Konsolidovani rashodi				Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
		Budžet Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni		Budžet Federacije BiH	Fondovi socijalnog osiguranja	Kantoni			
2014.		1.581,3	3.117,2	1.812,1	6.972,1	1.361,0	3.164,5	1.846,5	6.652,2	685,7	-365,8
2015.		1.510,0	3.175,8	1.919,5	7.196,5	1.354,1	3.224,3	1.869,1	6.843,5	221,4	131,6
2016.		1.652,8	3.323,4	2.012,1	7.645,4	1.380,2	3.314,2	1.885,5	7.013,5	248,1	383,7
2017.		1.876,9	3.538,4	2.108,4	8.150,9	1.394,8	3.423,3	1.970,4	7.164,3	353,6	633,1
2018.		2.008,2	3.815,7	2.292,5	8.833,6	1.552,7	3.660,1	2.075,7	7.660,0	426,4	747,2
2019.		1.878,3	4.069,5	2.473,2	9.217,5	1.493,6	3.953,0	2.274,3	8.120,3	564,8	532,5
2020.		3.718,6	1.733,5	2.417,9	8.614,0	4.008,2	1.757,6	2.331,0	8.583,1	821,3	-790,4
2021.		4.141,4	1.848,2	2.730,4	9.616,7	3.998,3	1.809,7	2.521,5	8.792,8	804,3	19,5
2022.		4.622,9	2.082,6	3.294,1	10.946,2	4.311,1	1.967,3	2.997,2	9.797,8	981,6	166,8
2023.		5.332,8	2.385,4	3.542,3	12.228,9	5.529,6	2.237,3	3.377,3	11.691,7	1.016,2	-478,9
2019.	Q1	412,7	947,2	612,9	1.899,1	267,8	937,0	469,4	1.600,5	-4,7	303,3
	Q2	459,2	1.017,7	605,2	1.990,1	351,5	986,1	525,1	1.770,8	35,9	183,5
	Q3	491,1	1.010,4	678,4	2.079,8	379,3	987,6	533,9	1.800,7	21,0	258,1
	Q4	515,3	1.072,8	576,8	2.080,5	495,1	1.020,8	745,9	2.177,5	79,4	-176,4
2020.	Q1	895,0	408,3	614,8	1.906,0	809,3	427,7	470,4	1.695,3	7,3	203,4
	Q2	823,9	388,3	482,2	1.674,2	882,4	426,8	545,2	1.834,2	28,6	-188,6
	Q3	971,5	444,0	757,0	1.963,7	1.233,7	431,2	568,7	2.024,8	29,7	-90,8
	Q4	1.028,2	470,7	563,9	2.027,8	1.082,8	454,6	746,6	2.249,0	53,4	-274,6
2021.	Q1	903,2	407,4	604,0	1.906,5	810,6	432,3	493,1	1.727,9	9,9	168,7
	Q2	997,0	458,8	666,8	2.094,2	930,2	436,6	581,0	1.919,4	17,8	157,1
	Q3	1.068,4	442,7	748,8	2.146,5	1.063,0	440,8	563,2	1.953,5	21,2	171,8
	Q4	1.172,8	514,8	710,9	2.272,0	1.194,5	477,7	884,3	2.430,2	70,6	-228,7
2022.	Q1	1.020,4	454,8	713,2	2.181,7	800,3	445,8	579,0	1.818,4	-12,6	375,9
	Q2	1.165,2	504,8	953,8	2.498,0	1.202,3	456,9	694,6	2.227,9	20,1	250,0
	Q3	1.172,4	512,4	840,3	2.424,2	1.114,0	497,4	755,7	2.266,2	38,0	120,0
	Q4	1.264,9	582,1	786,7	2.579,7	1.194,5	541,2	967,9	2.649,5	99,7	-169,5
2023.	Q1	1.240,8	523,8	755,0	2.508,4	1.029,1	513,7	682,6	2.214,2	4,7	289,6
	Q2	1.338,9	594,1	910,3	2.815,3	1.294,0	524,4	809,2	2.599,6	22,7	193,0
	Q3	1.359,1	582,2	999,7	2.778,6	1.504,6	539,5	832,0	2.713,6	33,6	31,4
	Q4	1.394,0	649,7	877,1	2.738,2	1.701,8	627,9	1.053,5	3.200,6	116,4	-578,8
2024.	Q1	1.352,5	584,3	842,2	2.765,0	1.233,4	582,5	757,9	2.559,7	14,5	190,7
	Q2	1.400,4	641,1	971,2	2.979,3	1.350,8	586,7	900,2	2.804,2	34,2	140,9

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstava finansija, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti u FBiH, JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T32: Vladine finansije FBiH - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi				Rashodi						Neto nabavka nefinansijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompensacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2014.		3.299,8	2.819,9	852,5	6.972,1	1.655,5	1.569,0	103,0	233,5	2.636,5	454,7	6.652,2	685,7
2015.		3.500,3	2.875,6	820,6	7.196,5	1.660,1	1.607,1	120,1	256,8	2.672,9	526,5	6.843,5	221,4
2016.		3.779,4	3.005,6	860,4	7.645,4	1.656,8	1.664,0	129,0	253,6	2.723,9	586,2	7.013,5	248,1
2017.		4.058,5	3.203,9	888,4	8.150,9	1.685,2	1.739,2	119,2	284,4	2.787,5	548,8	7.164,3	353,6
2018.		4.416,3	3.456,5	960,8	8.833,6	1.753,1	1.845,8	103,9	300,5	2.932,6	724,1	7.660,0	426,4
2019.		4.646,9	3.688,8	881,8	9.217,5	1.994,9	2.009,1	101,2	344,0	3.094,9	576,2	8.120,3	564,8
2020.		4.119,4	3.662,0	832,7	8.614,0	2.062,7	2.033,7	97,5	583,8	3.246,0	559,4	8.583,1	821,3
2021.		4.842,4	3.927,4	846,9	9.616,7	2.119,5	2.123,1	81,5	529,8	3.295,6	643,4	8.792,8	804,3
2022.		5.620,2	4.424,1	901,9	10.946,2	2.368,3	2.348,5	90,8	498,3	3.693,0	798,7	9.797,8	981,6
2023.		6.147,4	5.069,5	1.012,0	12.228,9	2.709,8	2.673,3	151,2	574,2	4.658,3	924,9	11.691,7	1.016,2
2019.	Q1	876,0	864,8	158,2	1.899,1	415,5	396,4	21,4	22,8	716,1	28,3	1.600,5	-4,7
	Q2	963,8	925,1	101,2	1.990,1	429,9	415,8	32,6	54,3	758,6	79,5	1.770,8	35,9
	Q3	1.015,3	922,5	142,0	2.079,8	423,1	432,2	20,9	76,2	749,6	98,8	1.800,7	21,0
	Q4	1.041,7	976,4	62,4	2.080,5	465,3	488,8	24,5	128,1	794,6	276,2	2.177,5	79,4
2020.	Q1	888,3	889,9	127,8	1.906,0	418,4	417,2	23,1	37,1	753,1	46,5	1.695,3	7,3
	Q2	759,7	823,9	90,5	1.674,2	460,9	424,3	29,5	68,0	770,3	81,2	1.834,2	28,6
	Q3	842,5	973,2	148,0	1.963,7	443,5	419,7	24,1	190,6	820,7	126,1	2.024,8	29,7
	Q4	1.406,4	1.001,7	97,4	2.505,6	411,0	471,9	22,7	-14,3	674,7	229,1	1.795,1	66,0
2021.	Q1	853,9	896,3	156,3	1.906,5	442,8	423,5	25,2	26,8	775,3	34,4	1.727,9	9,9
	Q2	993,6	974,5	126,2	2.094,2	455,5	439,7	15,4	100,9	782,7	125,1	1.919,4	17,8
	Q3	1.062,8	973,0	110,7	2.146,5	447,6	449,8	22,7	74,7	826,0	132,8	1.953,5	21,2
	Q4	1.148,2	1.083,5	40,3	2.272,0	491,4	528,5	16,6	260,1	830,1	303,6	2.430,2	70,6
2022.	Q1	1.038,9	1.009,0	133,8	2.181,7	483,2	445,0	24,2	35,9	781,9	48,3	1.818,4	-12,6
	Q2	1.251,4	1.096,9	149,7	2.498,0	518,8	481,1	18,2	103,2	893,2	213,4	2.227,9	20,1
	Q3	1.183,1	1.116,4	124,7	2.424,2	507,9	501,8	25,9	102,0	939,4	189,2	2.266,2	38,0
	Q4	1.266,7	1.201,8	111,3	2.579,7	546,9	577,5	20,9	180,6	982,5	341,1	2.649,5	99,7
2023.	Q1	1.185,0	1.175,4	148,1	2.508,4	573,6	515,2	36,6	35,5	993,9	59,3	2.214,2	4,7
	Q2	1.309,6	1.268,3	237,3	2.815,3	611,1	543,8	30,0	95,4	1.154,3	165,0	2.599,6	22,7
	Q3	1.355,7	1.264,0	158,8	2.778,6	567,2	547,2	46,2	112,6	1.140,0	300,4	2.713,6	33,6
	Q4	1.357,6	1.361,8	18,9	2.738,2	616,1	680,1	35,3	248,5	1.196,1	424,5	3.200,6	116,4
2024.	Q1	1.293,8	1.306,9	164,3	2.765,0	639,6	584,3	51,9	46,6	1.166,5	70,8	2.559,7	14,5
	Q2	1.462,8	1.370,2	146,3	2.979,3	685,2	608,2	39,5	91,6	1.226,0	153,6	2.804,2	34,2

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti u FBiH, JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Ceste svih nivoa vlasti FBiH i JP Autoceste FBiH dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T33: Vladine finansije RS - jedinice sektora vlade

- u milionima KM -

Godina	Period	Konsolidovani prihodi			Konsolidovani rashodi			Neto nabavka nefinansijskih sredstava	Neto suficit/deficit
		Budžet Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja		Budžet Republike Srpske	Fondovi socijalnog osiguranja			
2014.		1.778,7	1.683,3	3.769,8	1.749,3	1.704,1	3.652,3	360,5	-243,1
2015.		1.804,1	1.713,5	3.931,3	1.707,5	1.754,9	3.700,6	235,3	-4,6
2016.		2.556,5	744,4	3.937,0	2.415,9	749,7	3.636,9	366,3	-66,3
2017.		2.713,7	780,7	4.141,8	2.422,3	746,2	3.696,0	268,7	177,1
2018.		2.839,4	774,2	4.364,6	2.700,8	720,0	3.983,4	337,4	43,9
2019.		2.963,6	834,5	4.584,0	2.775,6	728,5	4.097,6	376,0	110,3
2020.		3.041,5	907,2	4.652,1	3.395,7	784,0	4.749,6	821,8	-919,2
2021.		3.312,2	984,5	5.147,2	3.399,0	862,5	4.861,0	415,9	-129,7
2022.		3.826,0	1.099,8	5.887,4	4.051,2	984,2	5.748,5	553,7	-414,8
2023.		4.275,0	1.241,4	6.439,4	4.296,0	1.128,7	6.089,3	590,9	-240,8
2019.	Q1	677,6	192,4	845,3	666,6	164,9	806,8	26,1	12,4
	Q2	724,1	204,3	902,3	643,5	172,7	789,9	30,6	81,7
	Q3	743,8	210,1	924,2	677,1	176,2	823,5	46,3	54,4
	Q4	818,1	222,2	1.015,2	788,5	209,1	972,4	95,4	-52,6
2020.	Q1	687,2	201,3	862,8	722,0	181,0	877,3	29,2	-43,7
	Q2	716,2	198,0	887,0	957,7	160,0	1.090,5	56,3	-259,8
	Q3	780,2	249,8	970,8	801,3	191,6	933,7	46,4	-9,3
	Q4	857,9	252,4	1.067,1	914,7	246,2	1.117,7	99,3	-149,9
2021.	Q1	792,8	214,2	976,0	771,8	189,0	929,8	35,6	10,6
	Q2	771,2	255,8	976,5	853,6	219,4	1.022,4	52,1	-98,0
	Q3	870,3	251,8	1.072,2	788,2	225,1	963,4	44,6	64,3
	Q4	877,9	256,6	1.095,8	985,5	223,7	1.170,4	121,1	-195,7
2022.	Q1	881,8	232,7	1.070,1	805,5	217,9	979,0	31,7	59,5
	Q2	989,3	277,4	1.193,2	981,2	238,6	1.146,3	59,0	-12,0
	Q3	991,5	276,5	1.209,6	1.061,6	257,8	1.261,1	62,2	-113,7
	Q4	963,3	306,2	1.188,1	1.202,9	263,5	1.385,0	133,0	-329,8
2023.	Q1	1.014,5	252,1	1.237,5	939,2	255,8	1.165,9	38,7	32,9
	Q2	1.031,7	280,9	1.234,3	1.016,9	276,1	1.214,7	53,8	-34,2
	Q3	1.100,0	327,3	1.335,3	1.100,8	281,1	1.289,9	56,5	-11,1
	Q4	1.128,7	373,5	1.412,8	1.239,0	308,2	1.457,8	161,5	-206,5
2024.	Q1	1.161,7	280,8	1.416,4	1.065,4	274,3	1.313,5	2,1	100,8
	Q2	1.212,3	292,6	1.438,4	1.139,6	280,6	1.353,7	59,5	25,2

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Autoputevi RS. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Putevi RS i JP Autoputevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne strane, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T34: Vladine finansije RS - struktura konsolidovanih prihoda i rashoda

- u milionima KM -

Godina	Period	Prihodi				Rashodi						Neto nabavka nefinancijskih sredstava	
		Porez	Doprinosi za socijalno	Grantovi i ostali prihodi		Kompensacije zaposlenih	Korištenje roba i usluga	Kamate	Subvencije	Socijalna davanja	Grantovi i ostali rashodi		
2014.		1.847,8	1.379,9	542,1	3.769,8	922,4	313,3	133,9	108,3	1.968,7	205,8	3.652,3	360,5
2015.		1.967,1	1.417,9	546,3	3.931,3	939,3	305,2	149,3	105,0	1.998,0	203,8	3.700,6	235,3
2016.		2.001,5	1.431,1	504,4	3.937,0	946,1	300,6	120,7	111,7	1.982,3	175,5	3.636,9	366,3
2017.		2.100,5	1.490,2	551,2	4.141,8	925,8	372,6	102,2	132,6	1.925,6	237,2	3.696,0	268,7
2018.		2.279,6	1.543,1	541,9	4.364,6	950,3	436,5	136,8	148,4	2.031,5	279,9	3.983,4	337,4
2019.		2.357,8	1.612,0	614,2	4.584,0	1.002,7	424,2	137,5	145,6	2.084,0	303,5	4.097,6	376,0
2020.		2.228,7	1.675,6	747,9	4.652,1	1.093,6	433,8	155,9	254,2	2.216,7	595,4	4.749,6	821,8
2021.		2.589,5	1.823,9	733,9	5.147,2	1.138,9	475,7	156,4	192,4	2.374,2	523,4	4.861,0	415,9
2022.		3.097,4	2.008,2	781,8	5.887,4	1.350,6	626,3	166,6	221,6	2.750,9	632,6	5.748,5	553,7
2023.		3.212,0	2.285,9	941,6	6.439,4	1.496,8	505,5	240,5	282,7	3.164,9	398,9	6.089,3	590,9
2019.	Q1	424,0	373,3	48,1	845,3	191,8	24,0	19,9	17,1	479,3	74,7	806,8	26,1
	Q2	468,5	398,4	35,3	902,3	194,0	32,1	35,7	21,8	487,1	19,4	789,9	30,6
	Q3	463,2	402,2	58,8	924,2	192,6	26,6	21,7	35,1	493,3	54,1	823,5	46,3
	Q4	457,2	438,1	119,9	1.015,2	199,8	44,7	27,0	51,0	535,3	114,7	972,4	95,4
2020.	Q1	429,9	389,1	43,8	862,8	211,7	25,5	46,1	22,8	512,4	58,6	877,3	29,2
	Q2	347,7	389,0	150,2	887,0	212,9	26,1	13,7	80,2	496,5	261,2	1.090,5	56,3
	Q3	459,4	430,1	81,3	970,8	211,0	27,6	17,7	63,3	526,9	87,2	933,7	46,4
	Q4	477,3	467,5	122,3	1.067,1	217,1	46,6	51,6	65,0	582,7	154,7	1.117,7	99,3
2021.	Q1	468,5	413,4	94,1	976,0	215,0	23,6	29,6	19,9	534,3	107,4	929,8	35,6
	Q2	450,9	449,4	76,2	976,5	217,9	40,2	44,3	37,1	582,4	100,5	1.022,4	52,1
	Q3	531,2	458,9	82,2	1.072,2	220,8	31,2	8,8	43,0	571,0	88,5	963,4	44,6
	Q4	532,9	502,1	60,7	1.095,8	227,8	45,2	43,2	67,2	580,5	206,6	1.170,4	121,1
2022.	Q1	563,1	442,3	64,7	1.070,1	232,7	28,3	25,1	15,4	585,5	92,0	979,0	31,7
	Q2	600,2	495,1	97,9	1.193,2	250,0	35,3	48,4	49,8	627,5	135,2	1.146,3	59,0
	Q3	611,0	513,8	84,8	1.209,6	267,7	38,7	45,6	47,0	678,8	183,3	1.261,1	62,2
	Q4	576,3	556,9	54,9	1.188,1	281,7	65,5	16,7	75,4	735,1	210,6	1.385,0	133,0
2023.	Q1	644,7	527,7	65,1	1.237,5	284,7	32,2	52,9	9,7	717,3	69,1	1.165,9	38,7
	Q2	615,1	537,8	81,5	1.234,3	284,7	38,6	20,1	41,2	739,7	90,4	1.214,7	53,8
	Q3	695,9	584,6	54,8	1.335,3	282,0	38,5	57,9	32,9	777,9	100,7	1.289,9	56,5
	Q4	659,6	635,8	117,4	1.412,8	288,3	69,0	59,1	165,0	784,2	92,1	1.457,8	161,5
2024.	Q1	763,6	592,4	60,5	1.416,4	294,9	35,4	75,8	13,4	814,9	79,1	1.313,5	2,1
	Q2	768,0	604,0	66,4	1.438,4	294,1	45,2	-0,5	36,7	824,0	154,2	1.353,7	59,5

Napomena:

Administrativni podaci prikupljeni od: Ministarstva finansija, fondova socijalnog osiguranja u RS, JP Putevi RS i JP Auto putevi RS. Podaci na godišnjem nivou za konsolidovane prihode/rashode uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradovi), JP Putevi RS i JP Auto putevi RS, dok ih podaci za kvartale zbog nedostupnosti izvornih podataka ne uključuju. Razlika između prihoda, s jedne strane, i rashoda s neto nabavkom nefinansijskih sredstava, s druge strane, predstavlja neto suficit/deficit.

T35: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH klasifikovani prema zemlji stranog ulagača - u milionima KM -

Godina	Austrija	Holandija	Hrvatska	Italija	Njemačka	Rusija	Slovenija	Srbija	Švicarska	Turska	Ostale zemlje	Ukupno
2014.	171,1	26,0	88,7	24,0	-6,1	195,8	-1,2	33,1	8,9	17,6	253,1	811,1
2015.	5,3	83,3	161,5	66,3	52,3	28,5	21,1	36,8	-33,5	56,1	159,2	636,9
2016.	112,8	57,6	142,5	25,2	2,0	-44,3	34,6	-25,8	11,3	34,6	267,7	618,4
2017.	84,1	-3,3	159,6	46,9	57,7	-6,8	101,1	56,9	30,6	-0,3	327,1	853,6
2018.	90,7	100,9	129,1	23,6	105,1	143,4	42,6	21,1	46,5	7,4	252,9	963,3
2019.	68,8	6,7	148,0	17,5	54,4	213,0	22,0	41,6	-19,8	3,2	244,0	799,3
2020.	100,8	-1,1	182,0	36,0	84,9	-14,8	60,4	133,1	-21,0	56,3	207,0	823,5
2021.	104,7	-55,9	89,7	60,7	124,0	-94,6	75,6	98,7	211,0	148,9	420,5	1.183,3
2022.	211,4	158,7	7,2	60,1	229,0	-50,3	81,2	153,2	23,4	37,0	606,6	1.517,5
2023.	87,9	237,7	187,2	-34,5	204,9	376,3	173,3	355,6	-124,3	78,7	352,8	1.895,6
Jan - Jun. 2024.	101,7	66,1	183,5	7,9	157,9	35,6	145,3	81,5	-26,9	34,4	169,0	955,9

Napomena:

Direktne strane investicije (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

T36: Tokovi direktnih stranih investicija u BiH prema NACE Rev 2 klasifikaciji djelatnosti

- u milionima KM -

Godina	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja predmeta od slame i pletarskih materijala	Proizvodnja koks i rafiniranih naftnih proizvoda	Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	Proizvodnja baznih metala	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	Telekomunikacije	Financijske uslužne djelatnosti, osim osiguranja i penzijskih fondova	Poslovanje nekretninama	Ostale djelatnosti	Ukupno
2014.	0,3	-5,7	180,6	3,0	-25,4	35,5	-59,4	64,1	37,3	6,8	138,4	187,1	248,5	811,1
2015.	45,0	5,2	24,0	58,4	-4,4	-52,9	6,7	84,0	-29,3	57,8	116,8	89,5	236,1	636,9
2016.	16,3	5,6	-52,0	51,9	-17,6	2,0	20,3	148,4	6,4	37,1	161,4	-9,8	248,4	618,4
2017.	20,8	13,5	-26,0	1,2	-8,8	58,8	47,3	59,3	96,1	17,1	203,0	41,9	329,2	853,6
2018.	34,9	9,3	139,0	33,2	15,5	63,7	40,3	121,3	11,9	8,3	140,1	28,4	317,4	963,3
2019.	-13,4	15,1	200,3	26,5	6,4	-2,5	5,9	119,7	17,8	-20,6	153,3	19,0	271,7	799,3
2020.	28,2	-1,8	1,5	39,1	18,8	-29,4	32,7	97,3	37,2	2,3	156,3	73,1	368,3	823,5
2021.	11,1	7,2	-52,2	17,0	5,5	102,6	41,0	119,9	176,0	11,0	12,1	103,3	628,8	1.183,3
2022.	61,1	13,3	-49,3	104,2	31,3	122,8	40,5	163,3	96,9	6,8	148,2	75,1	703,3	1.517,5
2023.	54,3	5,2	362,4	139,4	24,3	-118,0	92,4	151,5	120,9	288,9	304,3	13,9	456,1	1.895,6
Jan - Jun. 2024.	44,8	2,0	29,8	65,4	17,3	-19,9	32,8	88,1	137,7	35,4	217,7	-3,3	308,1	955,9

Napomena:

Tokove direktnih stranih investicija u BiH prema NACE 1. Rev 1. klasifikacije djelatnosti za period 2004.-2012. možete naći na web stranici.

Direktne strane investicije (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

T37: Stanje direktnih stranih investicija u BiH po komponentama

- u milionima KM -

Godina	Vlasnički udjeli i zadržane zarade	Ostali kapital		Ukupno direktne strane investicije
		Zaduživanja	Ostalo	
2014.	8.449,4	3.092,7	550,9	12.093,0
2015.	9.515,7	2.891,1	457,6	12.864,4
2016.	9.698,2	3.057,6	491,9	13.247,7
2017.	10.516,6	3.058,6	373,8	13.949,0
2018.	11.364,4	2.973,0	408,0	14.745,4
2019.	11.663,0	3.184,2	494,7	15.342,0
2020.	11.842,4	3.155,6	682,0	15.680,0
2021.	13.864,7	2.247,3	741,6	16.853,6
2022.	14.473,4	2.528,7	788,5	17.790,6
2023	15.746,2	2.905,5	765,5	19.417,1

Napomena:

Direktne strane investicije (tokovi i stanja) kompilirane su u skladu s najnovijim metodološkim uputstvima i preporukama Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD). Detaljan metodološki pristup kompilaciji i prezentiranju je predstavljen u MMF-ovom Priručniku za platni bilans - šesto izdanje i OECD-ovom Okvirnom konceptu definicije direktnih stranih investicija - četvrto izdanje.

T38: Nominalni i realni efektivni kurs konvertibilne marke

Godina	Mjesec	Efektivni kurs KM/ KM (2015=100)	
		NEER	REER
2014.		101,10	103,04
2015.		99,98	99,99
2016.		101,18	98,87
2017.		101,98	98,36
2018.		103,68	98,99
2019.		104,42	98,05
2020.		106,11	97,24
2021.		107,37	96,93
2022.		108,94	100,75
2023.		111,29	100,63
2023.	07.	112,18	100,34
	08.	112,20	100,56
	09.	112,10	100,59
	10.	112,13	100,48
	11.	112,38	100,75
	12.	112,58	100,53
2024.	01.	112,53	100,54
	02.	112,86	100,65
	03.	113,14	100,54
	04.	112,98	99,86
	05.	113,06	99,43
	06.	113,00	98,64
	07.	113,18	98,43
	08.	113,43	98,97

Napomena:

Detaljna metodološka objašnjenja za kompilaciju i izračun NEER i REER indeksa su dostupna na web stranici CBBiH
<http://www.cbbh.ba/content/read/1109>

7. Dodatak

SPISAK BANAKA

Banke koje pokriva Glavna jedinica Sarajevo

- ❶ 1. Sparkasse Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ❷ 2. Bosna Bank International d.d. Sarajevo
- ❸ 3. Razvojna banka Federacije BiH d.d. Sarajevo
- ❹ 4. ASA Banka d.d. Sarajevo
- ❺ 5. ProCredit Bank d.d. Sarajevo
- ❻ 6. Privredna banka d.d. Sarajevo
- ❼ 7. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina Sarajevo
- ❽ 8. ZiraatBank BH d.d. Sarajevo
- ❾ 9. NLB Banka d.d. Sarajevo
- ❿ 10. Union Banka d.d. Sarajevo
- ⓫ 11. Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina
- ⓬ 12. Addiko Bank d.d. Sarajevo

Banke koje pokriva Glavna jedinica Mostar

- ❶ 1. Komercijalno – investiciona banka d.d. Velika Kladuša
- ❷ 2. UniCredit Bank d.d. Mostar

Banke koje pokriva Glavna banka RS Banja Luka

- ❶ 1. Addiko Bank a.d. Banja Luka
- ❷ 2. UniCredit Bank a.d. Banja Luka
- ❸ 3. Nova banka a.d. Banja Luka
- ❹ 4. Naša Banka a.d. Bijeljina
- ❺ 5. NLB Banka a.d. Banja Luka
- ❻ 6. Atos banka a.d. Banja Luka
- ❼ 7. Banka Poštanska štedionica a.d. Banja Luka
- ❽ 8. MF banka a.d. Banja Luka

- ❶ Članica programa za osiguranje depozita

UPRAVNO VIJEĆE I VIŠE OSOBLJE

UPRAVNO VIJEĆE:

Predsjedavajuća i guvernerka

dr. Jasmina Selimović

Članovi

dr. Danijela Martinović

dr. Radomir Božić

dr. Darko Tomaš

dr. Mirza Kršo

Viceguverneri

Viceguverner nadležan za Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, evropske integracije i platne sisteme

dr. Željko Marić

Viceguverner nadležan za Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

mr. Marko Vidaković

Viceguverner nadležan za Sektor za administraciju i finansije

mr. Ernadina Bajrović

Glavni interni revizor

Rade Jovanović

Zamjenici glavnog internog revizora

mr. Edis Kovačević

Tomislav Ivanković

Ured vodećeg ekonomiste

Rukovodilac ureda

dr. Belma Čolaković

Ured za komunikacije

Rukovodilac ureda

Enes Kurtović

Sektor za statistiku, servisiranje vanjskog duga, evropske integracije i platne sisteme

Rukovodni tim

Renata Barić

Đorđe Racković

mr. Verica Božić

mr. Ervin Zolić

Sektor za monetarne operacije, upravljanje deviznim rezervama i gotovinom

Rukovodni tim

mr. Emina Ćeman

Vesna Papić

Nada Mijović

Edin Sijerčić

mr. Vidosav Pantić

Sektor za administraciju i finansije

Rukovodni tim

mr. Jasmin Hadžigrahić

Sanela Leto

Meliha Smajlagić

mr. Ivan Soldo

mr. Goran Spaić

Rusmir Burek

Centralna banka Bosne i Hercegovine

Glavna jedinica Sarajevo, direktor

Enisa Ramić

Centralna banka Bosne i Hercegovine

Glavna jedinica Mostar, direktor

Silvija Ramljak

Glavna banka Republike Srpske Centralne

banke BiH, direktor

Zoran Babić

Filijala Centralne banke Bosne i Hercegovine na Palama, rukovodilac

Žarko Čović

Centralna banka Bosne i Hercegovine

Filijala Brčko, rukovodilac

Jasminka Burić

Priprema:

Štamparija Fojnica d.d.

Publikovanje i umnožavanje u obrazovne i nekomercijalne
svrhe je dozvoljeno uz obavezno navođenje izvora.

© Centralna Banka Bosne i Hercegovine | sva prava zadržana

